

گلستان باغِ چهار فصل

همیشه بهارِ زیبایِ

هتل پنج ستاره هرمز شهر بندرعباس

استان هرمزگان

فهرست

مقدمه	۹
۱- افراسانان:	۱۰
1-1- انبه	۱۰
2-1- لیموترش	۱۲
۳-۱- لیمو شیرین	۱۳
4-1- نارنج	۱۴
۵-۱- پرتقال	۱۵
۶-۱- نارنگی	۱۷
۷-۱- گریپ فروت	۱۸
8-1- پورنج (کامکوات)	۱۹
۹-۱- لایم کوات	۲۰
۱۰-۱- پوملو ، سلطان مرکبات ، مینا، گریپ فروت چینی	۲۱
۱۱-۱- عرعر	۲۳
۱۲-۱- افرا	۲۴
۲- آلاله سانان :	۲۵
1-2- زرشک زینتی	۲۵
۲-۲- شقایق	۲۶
۳- بادنجان سانان:	۲۶
۱-۳- نیلوفرپیچ	۲۷
۲-۳- فیسالیس (گیلاس زمینی، عروسک پشت پرده)	۲۸

- ۴- باقلاسانان : ۲۸
- ۱-۴- افاقیا..... ۲۹.....
- ۲-۴- سوبابل (توپ سفید) ۳۰.....
- ۳-۴- ابریشم مصری ۳۲
- ۴-۴- ابریشم ایرانی ۳۳
- ۵-۴- طاووسی..... ۳۴
- ۶-۴- گلیسین ۳۵
- ۷-۴- گل قهر و آشتی..... ۳۷
- ۸-۴- سنا ۳۸
- ۹-۴- گل پهلوی..... ۴۰.....
- ۱۰-۴- سسبانی ۴۱.....
- ۱۱-۴- تمبره‌ندی مانیلا..... ۴۳
- ۵- برگ بوسانان : ۴۴
- ۱-۵- برگ بو ۴۴
- ۲-۵- آووکادو..... ۴۷
- ۶- پایانخل سانان..... ۴۸
- ۱-۶- سیکاس ۴۸
- ۷- پنیرک سانان : ۴۹
- ۱-۷- ختمی..... ۴۹
- ۲-۷- هیبیسکوس ۵۱.....
- ۳-۷- پاچیرا ۵۲
- ۴-۷- چای ترش ۵۳
- ۸- خارا شکن سانان: ۵۴
- ۱-۸- انجیلی ۵۴

- ۸-۲- پرطاووسی ۵۵
- ۹- ۵۶ خاس سانان:
- ۹-۱- آیلکس ۵۶
- ۱۰- ۵۸ خرماسانان :
- ۱۰-۱- نارگیل ۵۸
- ۱۰-۲- خرما ۶۰
- ۱۰-۳- نخل ۶۵
- ۱۱- ۶۷ خلنگ سانان :
- ۱۱-۱- کاملیا ۶۷
- ۱۱-۲- چیکو ۶۸
- ۱۲- ۶۹ خواجه باشی سانان:
- ۱۲-۱- بداغ ۶۹
- ۱۲-۲- آقطی ۷۱
- ۱۳- ۷۲ راش سانان :
- ۱۳-۱- گردوی گرمسیری ۷۲
- ۱۴- ۷۴ زنجبیل سانان :
- ۱۴-۱- موز ۷۴
- ۱۴-۲- استرژیا (پرنده بهشتی) ۷۶
- ۱۴-۳- زنجبیل (جینجر) ۷۸
- ۱۴-۴- گل اختر ۷۹
- ۱۵- ۸۰ شمشادسانان :
- ۱۵-۱- شمشاد ۸۰
- ۱۶- ۸۱ فلفل سیاه سانان :
- ۱۶-۱- قاشقی ۸۱

- ۱۷- قاشق واش سانان : ۸۲
- ۱۷-۱- یال اسبی ۸۲
- ۱۸- کاج سانان : ۸۳
- ۱۸-۱- سرو ۸۳
- ۱۸-۲- جونی پروس ۸۴
- ۱۸-۳- کاج ۸۵
- ۱۹- کرفس سانان : ۸۵
- ۱۹-۱- شفلرا آربوریکلا ۸۶
- ۲۰- گل سپاسی سانان : ۸۶
- ۲۰-۱- پلومریا ۸۶
- ۲۰-۲- گاردنیا ۸۹
- ۲۰-۳- خرزهره ۹۰
- ۲۰-۴- خرزهره زرد (تیویتیا) ۹۲
- ۲۰-۵- کرگ (استبرق) ۹۳
- ۲۰-۶- آدنیوم ۹۴
- ۲۰-۷- دییلا دنیا (ماندویلا) ۹۵
- ۲۰-۸- گل پیروش ۹۷
- ۲۰-۹- جون من یه برگ بده ۹۸
- ۲۱- گل سرخ سانان : ۹۹
- ۲۱-۱- انجیر ۹۹
- ۲۱-۲- کنار ۱۰۰
- ۲۱-۳- ازگیل ژاپنی ۱۰۲
- ۲۱-۴- انجیر معابد ، درخت بودا ۱۰۳
- ۲۱-۵- توت کاغذی (توت کاکوزا) ۱۰۵

- ۲۱-۶- سنجد زینتی (الیاگنوس) ۱۰۶
- ۲۱-۷- بنجامین ۱۰۷
- ۲۱-۸- توت ۱۰۸
- ۲۱-۹- رز ۱۰۹
- ۲۱-۱۰- جک فروت ۱۱۰
- ۲۱-۱۱- فیکوس الاستیکا ۱۱۱
- ۲۱-۱۲- فیکوس بنجامین ۱۱۱
- ۲۱-۱۳- عناب ۱۱۲
- ۲۲- گندم سانان : ۱۱۳
- ۲۲-۱- نخل مرداب ۱۱۳
- ۲۲-۲- خیزران ۱۱۴
- ۲۲-۳- پامپاس یا ریش پری، همیشه سبز ۱۱۵
- ۲۲-۴- علف لیمو (لمون گرس) ۱۱۶
- ۲۲-۵- آناناس ۱۱۷
- ۲۳- لوبیا سانان : ۱۱۸
- ۲۳-۱- درخت مشعل (شعله) ۱۱۸
- ۲۴- مارچوبه سانان : ۱۲۰
- ۲۴-۱- آلوئه ورا ۱۲۰
- ۲۴-۲- سانسوریا ۱۲۳
- ۲۴-۳- آگاو ۱۲۴
- ۲۴-۴- یوکا ۱۲۵
- ۲۴-۵- سوسن عنکبوتی گرمسیری ۱۲۵
- ۲۵- مالپیگی سانان : ۱۲۶
- ۲۵-۱- بید مجنون ۱۲۷

- ۲۵-۲- جاتروفا ۱۲۷
- ۲۵-۳- پیچ ساعتی ۱۲۹
- ۲۵-۴- کرچک ۱۲۹
- ۲۵-۵- مرجان ۱۳۱
- ۲۶- مگنولیا سانان : ۱۳۲
- ۲۶-۱- مگنولیا ۱۳۲
- ۲۷- مورد سانان : ۱۳۳
- ۲۷-۱- لوز ، گارم زنگی ۱۳۳
- ۲۷-۲- انار ۱۳۴
- ۲۷-۳- توری ۱۳۶
- ۲۷-۴- شیشه شور ۱۳۷
- ۲۷-۵- گواوا (زیتون بندری) ۱۳۹
- ۲۷-۶- جم ۱۴۳
- ۲۷-۷- اکالیپتوس ۱۴۴
- ۲۸- میخک سانان : ۱۴۵
- ۲۸-۱- گل کاغذی ۱۴۵
- ۲۹- میناسان : ۱۴۷
- ۲۹-۱- بومادران ۱۴۷
- ۲۹-۲- آفتاب گردان ۱۴۹
- ۲۹-۳- آهار ۱۵۰
- ۳۰- نعنا سانان : ۱۵۱
- ۳۰-۱- زیتون ۱۵۱
- ۳۰-۲- زبان گنجشک (ون) ۱۵۳
- ۳۰-۳- جاکاراندا (نورا) ۱۵۴

- ۳۰-۴- پائولونیا ۱۵۵
- ۳۰-۵- یاس هلندی ۱۵۶
- ۳۰-۶- یاس رازقی ۱۵۷
- ۳۰-۷- یاس عمامه ای ۱۵۸
- ۳۰-۸- یاس ستاره ای (جاسمین) ۱۵۸
- ۳۰-۹- روسلیا (گل مرجانی) ۱۵۹
- ۳۰-۱۰- رز ماری ۱۶۱
- ۳۰-۱۱- لاله آفریقایی ۱۶۳
- ۳۰-۱۲- هیپوستس فیلوستاجیا (گل سنگ) ۱۶۳
- ۳۰-۱۳- حسن یوسف ۱۶۵
- ۳۰-۱۴- پیچ اناری زرد (تِکوما) ۱۶۶
- ۳۱- دیگر راسته های گیاهی ۱۶۷
- ۳۱-۱- سپستان ۱۶۷

گلستان باغ چهارفصل همیشه بهارِ زیبای هتل پنج ستاره هرمز شهر بندرعباس استان هرمزگان در محوطه باغ و فضای سبز مجاور به سواحل نیلگون خلیج همیشه فارس زیباپیمان در مساحتی بالغ بر ۵۰.۰۰۰ متر مربع ، با بهره گیری تخصصی از مشورت و طراحی بهترین متخصصان داخلی و خارجی باغبانی و کشاورزی ، کاملترین تنوع گیاهی شامل انواع درختان میوه ، انواع گل و نیز نهالهای تزئینی و بدون میوه را در قالب مجموعه ای چهارفصل و پرگل و زیبا و همیشه بهار گرد هم آورده ایم تا چشم نواز و روح انگیز و طراوت بخش وجود همیشه مشعوفتان باشیم ، . . .

در این مجموعه درختان و گیاهان موجود در گلستان باغ چهارفصل همیشه بهارِ زیبای هتل پنج ستاره هرمز را بر اساس راسته ها در آرایه شناسی گیاهان طبقه بندی و ارائه کرده ایم. راسته (به لاتین ordo)، یک طبقه آرایه‌شناختی است که بالاتر از خانواده (در جانوران) یا تیره (در گیاهان) و پایین‌تر از رده جای دارد. یک طبقه بالاتر مجاور آن بالاراسته و یک طبقه پایین‌تر زیرراسته نام دارد.

۱- افراسنان:

افراسنان ، یکی از راسته های گیاهان گل دار است. از اعضای مشهور این راسته می توان به مرکبات، افرا، انبه اشاره نمود. نام های دیگر آن ناترک سانان و صابون هندی سانان است.

۱-۱- انبه

درخت انبه قد بلندی دارد و ممکن است به ۳۵ تا ۴۰ متر برسد. قطر قسمت شاخ و برگ دار آن نیز می تواند به ۱۰ متر برسد. عمر این درخت طولانی است و برخی از درخت های انبه با وجود ۳۰۰ سال سن هنوز میوه می دهند. رنگ برگ های درخت انبه در ابتدا و پس از جوانه زدن نارنجی مایل به صورتی است، که با گذشت زمان به رنگ قرمز تیره، و سپس سبز تیره در می آید. شکوفه های انبه کوچک و سفیدرنگ به صورت خوشه های ۱۰ تا ۴۰ سانتی متری هستند. هر شکوفه ۵ گلبرگ، ۵ کاسبرگ و ۵ پرچم دارد، و رایحه ای همچون موگه بهار دارد. ضماد برگ درخت انبه، پوست سر و مو را تقویت می کند و خاصیت رنگی (سیاه) نیز دارد. رسیدن میوه ها حدود ۳ تا ۶ ماه طول می کشد. وزن انبه ها می تواند بین ۵۰۰ گرم تا ۲.۵ کیلوگرم باشد. رنگ و اندازه انبه های رسیده با توجه به محیط و نور متغیر است. میوه رسیده می تواند زرد، نارنجی، قرمز یا سبز باشد. درخت انبه از سال چهارم یا پنجم بعد از کاشت شروع به میوه دادن می کند و بعد از ۸ سال میزان تولید آن افزایش می یابد. در ۲۰ سالگی به رشد کامل می رسد. معمولا از گلدهی تا زمان رسیدن میوه ها ۳ تا ۶ ماه طول می کشد. و برداشت میوه ها با تغییر رنگ آن از سبز به زرد شروع می شود.

به هنگام رسیدن میوه ها بوی شیره ملایمی می دهند و با فشار ملایمی فرو می روند. در وسط میوه هسته درشتی است که با توجه به نوع درخت می تواند صاف یا دارای رشته و فیبرهایی در گوشت میوه باشد. گوشت میوه به رنگ زرد تیره و شیرین است. طعم انبه ها با توجه به گونه شان بسیار متفاوت است. به علاوه، با توجه به نوع میوه یا این که بیش از حد رسیده باشد، گوشت آن می تواند صاف یا رشته رشته ای باشد.

بیشترین سطح زیر کشت انبه در ایران به استان هرمزگان اختصاص دارد. درخت انبه دارای ریشه های طویل بوده و خاک های سبک برای رشد آن مناسب می باشد. درختانی که از بذر حاصل می شوند، عمر طولانی نسبت به درختان پیوند شده دارند. تحمل این درخت به سرما کم است و به طوری کلی ، متوسط دمای کمتر از ۱۵ درجه مانع رشد و نمو آن بوده و سرمای زیر صفر را بیشتر از چند ساعت تحمل نمی کند . انبه به اختلاف زیاد دما شب و روز نیز حساس است و لذا در مناطق گرمسیری ، رشد و نمو مناسب آن به ارتفاع زیر ۶۰۰ متر و در مناطق نیمه گرمسیری به نواحی مسطح دریا محدود است.

۱-۲- لیموترش

لیموترش درختچه ای است که بلندی آن به چهارمتر می‌رسد و کشت آن فقط در مناطق گرمسیر امکان دارد (آب و هوا مدیترانه ای). شاخه هایش بلند و برگ‌هایش پهن و سبز مات و بیضوی است. دمبرگها واضح و اندکی بالدارند. گل‌هایش از درون سفید و از بیرون ارغوانی است. به غایت معطرند. گل آوری آن عملاً مداوم است (لیموترش تنها درختی است که تقریباً همیشه میوه و گل و برگ دارد). میوه اش بیضوی شکلی است که در اواخر پاییز و اوایل زمستان آبدارتر می باشد.

درخت لیمو ترش حساس، در برابر سرما و یا سایه ضعیف بوده و در دماهای پایین تر از ۱- درجه سانتی‌گراد صدمه می بیند. در مناطق گرم و نیمه استوایی، در صورتی که از این درخت مراقبت کافی به عمل بیاید، لیموترش می‌تواند سالیان سال شکوفه و میوه بدهد. تمامی مرکبات به مقدار زیادی از مواد مغذی خاک تغذیه میکنند و درخت لیمو هم به کود احتیاج دارد تا بتواند محصولات آبداری تولید کند.

۱-۳- لیمو شیرین

درخت لیمو شیرین گیاهی از تیره گیاه نارنج و گونه ای از انواع لیمو است که بر خلاف دیگر گیاهان هم خانواده خود میوه ای شیرین دارد. درخت لیمو شیرین، ابعاد کوچکی دارد و تا ارتفاع ۴ متر رشد می کند. این درخت دارای گل های کوچک و سفید رنگی است با میوه ای دایره شکل و لیمویی رنگ است. میوه درخت لیمو شیرین ابتدا سبز و در هنگام رسیدن زرد رنگ می شود. برگ های درخت لیمو شیرین بیضی شکل و طول آن ها بین ۶ تا ۱۷ سانتیمتر است.

درخت لیمو شیرین در ایران در استان های جنوبی به خصوص در فارس، کرمان و هرمزگان و همچنین استان های شمالی کشت می شود. این گیاه برای رشد و باروری به گرما و رطوبت نیاز دارد و به همین دلیل در مناطق گرم و تا حدودی مرطوب به خوبی رشد می کند. ایران، هند و کشور های حاشیه مدیترانه عمده ترین تولیدکنندگان لیمو شیرین در جهان هستند.

۱-۴- نارنج

نارنج درختی است همیشه سبز و زیبا که نام آن همواره با عطر مست کننده ی بهار نارنج عجین بوده است که باعث شده این گیاه در صنعت عطرسازی کاربرد داشته باشد. این درخت کوچک که تا ۹ متر هم می تواند رشد کند از دورگه گیری نارنگی و دارابی، دو پیشگونه جنس مرکبات پدید آمده است. ترشی و کمی تلخی میوه، مانع مصرف مستقیم آن شده و بیشتر آب آن به عنوان چاشنی مصرف می شود. یکی از مهمترین پایه های پیوند مرکبات است و ارقام مرکباتی که روی این پایه پیوند زده می شوند نسبت به خشکی و سرما مقاوم تر هستند و خاک های سنگین با زهکش ضعیف را تحمل می کند. شاخه ها دارای خار بوده و خارها نسبتا تیز است. برگ ها همیشه سبز و معطر، به طول ۷ تا ۱۰ سانتیمتر هست و شکل برگ ها تخم مرغی-مستطیلی است. برگ ها نوک دار است و دمبرگ آن با بال پهن است.

گل ها بسیار معطر و سفید رنگ است و نحوه رویش آن چند تایی محوری است. از گل آن برای تهیه مربای بهار نارنج استفاده می شود. زمان رویش گل ها اوایل بهار است. میوه ها کروی شکل و به قطر حدود ۸ سانتیمتر است.

سطح میوه نارنج ناهموار است و گوشت آن ترش و پوستش تلخ می باشد. مصرف نارنج به عنوان دارو هم از قدیم رواج داشته است. میوه به شدت ترش آن سبب تحریک هضم و تسکین نفخ می شود. دم کرده میوه آن سردرد و تپش قلب و دلهره را آرام و همچنین تب را کاهش می دهد. آب آن دارای ویتامین C فراوان است. روغن هایی از آن می گیرند که در غرب به عنوان دارو استفاده می شود و به منظور کاهش ضربان قلب و تپش قلب و دلهره مصرف می شود و سبب تشویق و تحریک خواب و آرامش دستگاه هضم می شود.

درخت نارنج یک گیاه همیشه سبز بوده و گل ها سفید و دوجنسی بوده و هم بصورت آپوماتیک و هم با کمک حشرات گرده افشانی می شود. نارنج میوه درختی بزرگ و زیبا با برگ هایی بزرگتر و خوشبوتر از برگهای درخت لیمو است. در بعضی مناطق در تمام فصول سال می توان میوه نارنج را بر روی درخت دید. برگهای آن چرمی و به رنگ سبز تیره می باشد.

۱-۵- پرتقال

پرتقال میوه ای از خانواده مرکبات است. درخت آن همیشه سبز و پر برگ است و ارتفاع آن تا ۱۰ متر هم می رسد. ریشه پرتقال از جنوب شرقی آسیا (هندوچین) است و یک میوه پیوندی است که در دوران باستان احتمالاً با پیوند نارنگی و دارابی پرورش داده شد. نوع ایرانی Persian Orange که ایتالیایی ها از قرن ۱۱ میلادی کشت آن را

در جنوب اروپا رایج کردند تلخ بود و جای خود را از قرن ۱۵ میلادی به نوع شیرین تر داد که تاجران کشور پرتغال از هندوستان وارد و کشت کردند. برای همین هم در بسیاری از زبان های دنیا (یونانی، ترکی، ایرانی، عربی، بلغاری، گرجی و زبان جنوب ایتالیا) امروزه هنوز لغت میوه پرتقال با کشور پرتغال تشابه اسمی دارد. البته ریشه لغت انگلیسی (Orange) از نارنگ (سانسکریت) آمده و هم ریشه واژه نارنج (فارسی) و واژه های مشابه در بسیاری از زبان های دیگر از جمله ارمنی، اسپانیایی، و عربی است. در بعضی زبانها هم (نظیر هلندی و آلمانی) آن را سیب چینی (بواسطه مبدأ این میوه) می خوانند. معروف ترین گونه اصلاح شده پرتقال در دنیا تامسون ناول است. بیروت، پایتخت لبنان نیز یکی از معروفترین مکان های پرورش آن در جهان است که پرتقال بیروتنی آن نیز معروف است.

پرتقال درخت کوچکی است با برگ های سبز و گل های سفید، پوست میوه آن نارنجی رنگ، کمی ناصاف و میوه آن بسته به انواع مختلف شیرین و ترش، زرد رنگ یا قرمز، و سرشار از ویتامین ث است. پرتقال یکی از قدیمی ترین میوه هایی است که بشر از آن استفاده می کرده است و در حدود ۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح کنفوسیوس از آن نام برده است. در حال حاضر بیشتر از ۲۰۰ نوع پرتقال در آمریکا کشت می شود. پرتقال اولیه، کوچک، تلخ و پر از هسته بوده است که در اثر تربیت مهندسی ژنتیکی و همچنین انتخاب نوع بهتر و کود کافی درشت تر و شیرین تر شده است معروفترین پرتقال تولید شده در ایران به پرتقال شهسوار شهره است، شهسوار یکی از شهرهای شمالی کشور است که به تنکابن تغییر نام یافته است. پرتقال شهسوار ملس و آبدار بوده و طرفداران بسیاری دارد. پرتقال انواع مختلفی دارد که برخی از آنها عبارت هستند از خونی و ماندارین

۶-۱- نارنگی

نارنگی یکی از میوه‌ها از تیره مرکبات است. نارنگی نسبت به پرتقال کوچک‌تر است، و مزه ترش و شیرین‌تری دارد. در پزشکی سنتی ایرانی طبع این میوه را سرد و تر می‌دانند و برای آن خواصی چون «مفرح قلب، رافع خفقان، صفرا بر و فروشناننده لهیب معده و کبد» نام می‌برند. این میوه دارای مقدار زیادی منیزیم است و از این طریق در فعالیت ماهیچه‌ها، دستگاه گوارش و دستگاه عصبی مؤثر است. یکی از قدیمی‌ترین انواع نارنگی موسوم به Dancy Tangerine در اواخر قرن نوزدهم در فلوریدای آمریکا کشت می‌شده است. امروزه نارنگی در کشورهای تولیدکننده مرکبات مانند چین، اسپانیا، برزیل، ژاپن و ایران تولید می‌شود.

نارنگی یک درخت همیشه سبز بشمار آمده که تا ۴.۵ متر رشد می‌کند. گل‌های درخت نارنگی دوجنسی بوده، رنگ آنها سفید و با کمک حشرات گرده افشانی می‌شوند. درختی کوچک از خانواده مرکبات می‌باشد و به دیگر اعضای این خانواده شباهت داشته و از میوه‌های پرتقال کوچک‌تر است و کندن پوست آن آسان است. لپه‌های بذر آن سبز رنگ است و میزان مقاومت درختان نارنگی به سرما خوب بوده اما میوه‌های آن به علت کوچک بودن و نازکی پوست آنها به سرما بسیار حساس می‌باشند. بنابراین نارنگی‌ها نباید در مناطق سرد کشت گردند.

درخت نارنگی در خاکهای لومی و سنگین رشد بهینه داشته و خاک آن باید از زهکشی خوبی برخوردار باشد و در شرایط سایه نمی تواند رشد خوبی داشته و آفتاب کامل برای رشد بهینه ی آن بسیار مفید بوده و خاک های مرطوب را می پسندد ، درخت نارنگی به منطقه ای برای کاشت نیاز داشته که آب ایستا نداشته باشد. روش تولید نهال نارنگی کاشت بذر و ایجاد نهال بذری بوده که بعد از زمان لازم از گونه دلخواه روی آن پیوند زده شده و برای کاشت درخت نارنگی به کمک بیل گودالی به عمق مناسب برای کاشت نهال نارنگی ایجاد نموده و آن را به آرامی در گودال قرار و به آن آب میدهند. نارنگی دارای ویتامین های A، B1، B2، C پروتئین، چربی، قند، حاوی مقدار زیادی فسفر، کلسیم است. نارنگی به خاطر داشتن مقدار فسفر و کلسیم بالا، یکی از میوه هایی است که در تشکیل استخوان و اسکلت بدن مؤثر است.

۷-۱- گریپ فروت

گریپ فروت میوه ای از خانواده مرکبات با پوست زردرنگ (گاهی سبز رنگ) و مزه ترش مایل به تلخی است (گاهی شیرین نیز می تواند باشد) گریپ فروت احتمالاً از پیوند پرتقال و دارابی به دست آمده است . این درخت همیشه سبز معمولاً تا ارتفاع ۵ تا ۶ متری رشد می کند، اگرچه گونه هایی از آن به ارتفاع ۱۳ تا ۱۵ متری نیز می رسند. برگ های آن شفاف، باریک و به رنگ سبز تیره هستند که طولشان به ۱۵ سانتی متر هم می رسد. گل های این درخت دارای ۴ گلبرگ و رنگ سفید می باشند و ارتفاعشان به ۵ سانتی متر می رسد. میوه آن دارای پوست زرد-نارنجی بوده و معمولاً شکل یک کره تا حدودی پهن شده را دارد ، قطر آن بین ۱۰ الی ۱۵ سانتی متر متغیر است. گوشت این میوه همانند سایر مرکبات، بخش بندی شده و خاصیت اسیدی دارد. رنگ گوشت بسته به گونه ها و ارقام مختلف میوه متفاوت است و در گستره رنگ های سفید، صورتی و قرمز قرار می گیرد و میزان شیرینی میوه نیز متفاوت است (معمولاً هر قدر گوشت میوه قرمز تر باشد، شیرین تر است). گونه یاقوت سرخ در سال ۱۹۲۹ و در آمریکا به عنوان اولین امتیاز و نسخه ی رسمی گریپ فروت ثبت گردید.

این میوه دارای ویتامین ها و ریزمغذی های مختلف به ویژه ویتامین ث (۴۰ درصد نیاز روزانه بدن در ۱۰۰ گرم) است. همچنین دارای اسید سیتریک، فیبری به نام پکتین، قند (۸٫۶۱ گرم در صد گرم) است. نوع سرخ و صورتی آن آنتی اکسیدان مفیدی به نام لیکوپن در خود دارند. کاهش کلسترول، کمک به متابولیسم بدن برای سوزاندن چربی های اضافی، جلوگیری از تشکیل سنگ کلیه و اثر بازدارنده در سرطان پروستات و روده بزرگ با توجه به خصوصیات آنتی اکسیدانی قوی و همین طور وجود فلاونوئیدی به نام نارژنین، از دیگر خواص این میوه است، گریپ فروت را براساس رنگ گوشت آن به سه دسته سفید، صورتی و سرخ تقسیم می کنند .

۸-۱- پورنج (کامکوات)

پورنج (کامکوات) اسم محلی آن پُرنجی است میوه ای از خانواده مرکبات که شبیه پرتقال است و پوست نارنجی رنگ دارد. درون آن مانند سایر مرکبات لایه لایه است، ولی اندازه و شکل آن مانند خرما است. این میوه معمولاً با پوست خورده می شود و از آن مربا نیز تهیه می گردد. این میوه در شمال ایران هم می روید. این میوه زمستانه – بهاره از خانواده مرکبات بوده و از لحاظ طعم با سایر مرکبات متفاوت است. این میوه ترش مزه و با اسانس بسیار خوش عطر و متفاوت را می توان به صورت درسته و با پوست مصرف کرد اما مصرف اصلی آن به صورت مربا می باشد.

درخت پورنج دارای برگ های ریز و همیشه سبز است و بومی بخشی از کوه های جنوب شرق چین است و در حال حاضر به منظور بهره برداری از میوه لذیذ آن و همچنین به عنوان یک گیاه تزئینی در نقاط دیگر دنیا از جمله ایالات متحده کشت و پرورش داده می شود. در فصل زمستان یک درخت بالغ پورنج می تواند وزن چند صد عدد از میوه زیبایش را که هرکدام به اندازه یک زیتون درشت هستند، تحمل کند .

زمانی که میوه پورنج را برش می‌زنیم ظاهری شبیه به یک پرتقال کوچک دارد که پره های آن به سفتی به یکدیگر و پوسته خارجی متصل شده اند و عموماً یک یا دو عدد هسته در مرکز هر پره وجود دارد. طعم هسته آن، مانند هسته های پرتقال تلخ یا ترش است و هنگام خوردن هسته باید از دهان خارج شده و دور ریخته شود. کامکوات هایی که در باغ یا باغچه کاشته می‌شوند (نه در گلدان)، می‌توانند تا ارتفاع ۲.۵ متر و عرض ۱.۸۰ سانتی‌متر رشد کنند.

۹-۱- لایم کوات

لایم کوات جزء درختان مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری هستند که در بسیاری از مناطق جهان کشت و کار میشوند. لایم کوات ها از تلاقی بین کامکوات ها و مکزیکن لایم (کی لایم یا لیموی شیرازی) به وجود آمده‌اند. از نظر اندازه میتوان گفت که این نوع از درخت لیموترش پاکوتاه میباشد و میوه اش از دسته مرکبات به حساب می‌آید. این لیمو ترش به رنگ زرد و یا سبز روشن است، آبدار و معطر میباشد. این درخت سالی دوبار محصول میدهد. لایم کوات ها به صورت درختچه ای رشد می‌کنند. لایم کوات ها نسبت به سرما در مقایسه لیمو ترش های دیگر تحمل پذیر تر اند. اما نسبت به کامکوات ها که پدر آن ها به حساب می‌آیند تحمل پذیری کمتری دارند. این درختچه دمایی تا حدود ۴۵ درجه سانتی گراد را هم میتواند تحمل کند اما دمای مناسب برای نگهداری آن

۱۰ تا ۳۰ درجه می باشد. لایم کوات درختچه ای متراکم، کوچک است در چند سال نخست کاشت، بسیار پرمحصول می باشد.

میوه آن کوچک، تخم مرغی، زرد مایل به سبز و حاوی بذر می باشد و حاوی مقدار زیادی ویتامین C است و به هضم غذا یاری می دهد. کلسترول خون را کاهش می دهد و عاملی برای پیشگیری از بیماری های قلبی و عروقی است.

۱-۱۰- پوملو ، سلطان مرکبات ، مینا، گریپ فروت چینی

میوه مینا (معروف در شمال کشور) یا سلطان مرکبات یا گریپ فروت چینی یا پوملو بزرگ ترین میوه از خانواده مرکبات است. پوملو ، میوه بومی آسیای جنوب شرقی و از خانواده مرکبات است. درخت پوملو که به ارتفاع ۶ تا حداکثر ۱۳ متر می رسد دارای میوه ای به رنگ سبز کم رنگ و گاهی هم زرد با گوشت سفید و به ندرت صورتی و قرمز است. پوست آن بسیار ضخیم و شیرین است . قطر میوه آن ۱۵ تا ۳۰ سانتی متر و وزن آن ۵۰۰ گرم تا حداکثر ۹ کیلوگرم می باشد. از این رو به پوملو که دارای بزرگترین میوه از خانواده مرکبات می باشد، سلطان مرکبات اطلاق می شود . این میوه که شباهت زیادی به گریپ فروت دارد، به دلیل وارداتی بودن قیمت بالایی

دارد اما در شمال کشور می توان این میوه را با عنوان مینا یا سلطان مرکبات با وزنی حدود ۵ کیلوگرم و رنگ زرد خریداری کرد.

این درختان در اندازه های متوسط اما با برگ ها، میوه ها و گل های بزرگ دیده می شوند. درختان پوملو یکی از گونه های مرکبات هستند که نسبت به سرما بسیار مقاوم می باشند بنابراین جایگزینی مناسب برای درختان لیمو در نواحی دارای سرمای زودرس زمستانه یا دیررس بهاره هستند. اگرچه این گیاه می تواند سرما را تا حدودی تحمل کند ولی برای رشد بهتر به آب و هوای گرمتر با میزان بارندگی زیاد نیاز دارد. بنابراین در نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری بهتر رشد می کند. همچنین به خاک مرطوب نیاز دارند به طوری که در خاک های حاشیه رودخانه ها نیز به صورت خودرو می رویند.

گونه ای درخت است که رشد سریعی دارد. ریشه های آن به سرعت پراکنده می شوند، در شرایط مناسب تند و بوته وار می روید. جوانه های خرم و پربرگ از ریشه های پراکنده سر می زنند و تا دو سه متر می بالند و منطقه نمناک را یکساله می پوشانند. درختان چنین جنگلی پس از بیست تا بیست و پنج سال به ارتفاع حدود سی متر می رسند. جوانه ها صاف و قهوه ای و میانشان به نسبت پوک است. پوست تنه نوع ایرانی در بلوغ و پیری رفته رفته به سفیدی می گراید. تاج درخت چتری ناآراسته است. برگچه های بیضی شکل، صاف و براق بر دمبرگ سی تا نود سانتی روبروی هم ریشه شده و برگ پرورش بزرگی فراورده اند. عرعر ایرانی حدود فروردین جوانه می زند و برگهای سرخ فام سر برمی آورند. برگریزانیش دیرگاه پاییز روی می دهد و برگها نخست به زردی می گرایند. یکی از گیاهان دو پایه است، به این معنا که گلهای نر بر درخت نر و گلهای ماده بر درخت ماده پدید می آیند. گلهای عرعر از پایان اردیبهشت می شکفند و بوی ناخوشایندی می پراکنند. گفته اند، این بو از گل نر برمی خیزد. در تیر ماه میوه های زبان گنجشک مانند، که مغز در میان پوسته بالدار درلمیده، بر خوشه های هزاردانه ای برون می ریزند.

۱-۱۲-افرا

افرا با نام علمی *Acer* ، نام یک سرده از تیره ناترکیان است. درخت افرا در نواحی جنگلی و در خاکهای اسیدی می‌روید و به خصوص در جنگل های شمال ایران فراوان و گونه هایی از آن ها در باغ ها و پارک ها برای زینت کاشته می‌شوند (خاک جنگل اسیدی می‌باشد). در بعضی از گونه ها مواد قندی بسیاری وجود دارد از درختان پهن برگ با چوب صنعتی و بعضی زینتی هستند و در زمستان خزان می‌کنند. برگ ها اکثراً پنجه ای متقابل شانه‌ای شامل ۳ تا ۵ برگچه نوکدار با دانه های نامنظم است. میوه ها فندقی دارای دو بال به شکل ۸ با زاویه بین دو بال که از ۴۵ درجه تا ۱۸۰ درجه متغیر می باشد و در تابستان می‌رسند افراها به بیشتر خاک ها و شرایط مقاوم هستند. درخت افرا در هر نوع خاکی به عمل می‌آید ولی گونه های مختلف آن در خاکهای اسیدی سازگارتر هستند و به آفتاب کامل نیاز دارند.

۲- آلاله سانان :

آلاله سانان راسته ای از دولپه ایهای علفی با هشت تیره و حدود ۳۲۰۰ گونه که کاسبرگ اغلب آن ها بیش از دو تا و پرچمهایشان زیاد و برچه های آن ها جدا از هم و گرده های آن ها سه دریچه ای است.

۲-۱- زرشک زینتی

بوته ای برای همه ی فصول. گلهای زرد کوچک زرشک سرانجام به حبه های گرد کوچک سرخ براق در ریشه های کوچک و بزرگ تبدیل می شود. بوته های زرشک را میتوان به فرم پرچین یا حصار رسمی برای دور باغ یا باغچه آرایش کرد. اگر به بوته های زرشک اجازه داده شود که به فرم طبیعی و آزادانه رشد کند و تکثیر شود گلهای کوچک آن جالب تر و تاثیرگذار تر خواهد بود. متداول ترین انواع زرشک تزینتی که پرورش داده میشود، درختچه ای با شاخ و برگ متراکم و گرد و خزان کننده به ارتفاع یک متر با پهنای زیاد و با خارهای تیز بر ساقه است. زرشک گیاهی پر دوام است و حدودا پس از ۵ سال بالغ می شود، ولی از اوایل عمر گل میدهد. این گیاه دارای گلهای زرد رنگ کوچک درخشان است. رنگ برگها در پاییز در نواحی خنک جالب است. نوعی زرشک معروف به زرشک ارغوانی تیره به خاطر تفاوت نمایان سرشاخه هایش به مقدار زیاد کاشته می شود. زرشک در کاشت به صورت مخلوط با سایر گیاهان بسیار زیبا است. طبیعت سنبله هایش آن را به عنوان پرچین کوتاه مفید می سازد. حبه های قرمز درخشان آن در طول زمستان بر بوته باقی می مانند. این گیاه در هر فصلی از سال زیبایی خاصی به باغ می بخشد.

۲-۲- شقایق

گل شقایق، لاله داغدار یا لاله خودروی، گیاهی است خودرو و وحشی با گل‌هایی به رنگ سرخ با چهار گلبرگ و تعداد زیادی پرچم. دهخدا این گل را لاله خوانده که در عربی، شقایق و در انگلیسی، پاپی خوانده می‌شود. شقایق در فرهنگ ایرانی به تیره، زیرتیره و گونه مشخصی از شقایقیان اطلاق نمی‌گردد و تنها نامی کلی، برای اشاره به گل‌های علفی و سرخ رنگ بهاری شقایقیان بوده است.

۳- بادنجان سانان:

بادنجان سانان راسته ای از دولپه ای های پیوسته گلبرگ با تیره های متعدد است.

۳-۱- نیلوفرپیچ

نیلوفر پیچ با نام گل نیلوفر یا پیچک نیلوفر در دنیا شناخته می‌شود، گونه‌ای گیاه چند ساله از سرده یا جنس نیلوفر پیچ از خانواده پیچکیان، بومی نواحی گرمسیری به ویژه مکزیک، آمریکای مرکزی و جنوبی می‌باشد و به طور گسترده ای در سایر نقاط جهان کشت می‌شود. این گیاه دارای گونه های همیشه سبز، درختچه ای، دائمی، یکساله، پیچنده و بالارونده است. گل های شیپوری آن در رنگ های گوناگون در نیمه دوم تابستان و نیمه نخست پاییز نمایان می‌شوند.

این گیاه در طول رشد می‌تواند به دو تا چهار متر بلندی برسد. دارای برگ‌های مرتب مارپیچ سه تا هفت سانتی‌متری با دم‌برگ بلند ۱۰۵ تا ۶ سانتی‌متری است. گل‌ها به شکل ترومپت حدود چهار تا نه سانتی‌متر قطر دارند و اغلب به رنگ آبی با مرکز سفید و زرد طلایی می‌باشند. برگ نیلوفر پیچ به نور و آفتاب کامل برای گلدهی احتیاج دارد. این گیاه به خاک با رطوبت متوسط و به خوبی زهکشی شده نیاز دارد. هرچند می‌تواند تا حد کمی خشکی را تحمل نماید. از نظر دمایی آب و هوای معتدل را می‌پسندد ولی در مناطق با آب و هوای گرمسیری نیز رشد می‌کند.

۳-۲- فیسالیس (گیلاس زمینی، عروسک پشت پرده)

فیسالیس از گیاهان بومی مناطق معتدل گرم و نیمه گرمسیری در جهان می باشد. فیسالیس گیاهی علفی است که تقریباً شبیه گوجه فرنگی می باشد. میوه اش نارنجی رنگ است که در اندازه و شکل و ساختار مشابه یک گوجه فرنگی کوچک است. اغلب آنها گیلاس زمینی نامیده می شود، در بسیاری از نقاط ایالات متحده بومی هستند و اغلب در رشته ها و در کنار جاده ها رشد می کنند. گیلاس های زمینی دارای برگ های بزرگ و عمیق سبز و تن گل های رنگی زرد هستند که به میوه های گیلاس می چسبند .

گیلاس های زمینی گیاهی سالیانه یا چند ساله با برگ های ساده هستند که دارای حاشیه های کامل و یا غالباً دندانی هستند. گلها با پنج گلبرگ انفرادی و تا حدودی زاویه دار هستند. میوه فیسالیس در کیسه های کاغذی شکل پوشیده می شود که این کیسه میوه را از آفات حفظ می کند. میوه فیسالیس در بافت، شبیه گوجه فرنگی است و طعم آن مخلوطی از آناناس و میوه های ترش مثل توت فرنگی می باشد . فیسالیس سه برابر لیمو، ویتامین سی دارد و دارای خاصیت تقویت کننده سیستم دفاعی بدن، ضد باکتری و ضد ویروسی است؛ خوب است بدانیم ویتامین های ب کمپلکس در این میوه مانند تیامین برای سوخت و ساز سالم بدن، پوست، چشم و مغز لازم است.

۴- باقلاسانان :

باقلاسانان یا راسته نخود، راسته ای از دولپه ایها با چهار تیره و ۷۵۴ سرده و بیش از ۲۰۰۰۰ گونه که حدود ۹۵ درصد آنها در باقلائیان (Fabaceae) قرار دارند.

۴-۱- افاقیا

افاقیا درخت متوسطی با شاخه های خمیده و تاجی چتری شکل (معمولا حدود ۲۵ متر) می باشد. پوست آن فقط در شاخه های جوان صاف است ولی سریعا شکافدار می شود و در سنین بالا دارای شکاف ها و شیارهای عمیقی می گردد. شاخه های جوان و یکساله قهوه ای مایل به قرمز براق و دارای گوشوارک های خاری شکل مشخصی هستند که در ابتدا قهوه ای-قرمز شفاف می باشند. برگ های خزان کننده آنها متناوب، مرکب تک شانه ای که از ۹ تا ۱۹ برگچه بیضی یا تخم مرغی با پایک کوتاه و طولی حداکثر ۴ تا ۵ سانتیمتر تشکیل شده است. برگچه ها در حاشیه صاف، بسیار نازک، در سطح فوقانی سبز روشن و در سطح تحتانی مایل به خاکستری می باشند. تغییر رنگ پاییزی در برگ های آنها محسوس نمی باشد؛ (برگ ها زمانی که سبز-خاکستری هستند می ریزند و سریعا تجزیه می شوند). برگ ها با بسته و باز شدن نسبت به تغییرات آب و هوایی واکنش نشان می دهند و در روزهای گرم و خشک به سمت بالا و در روزهای بارانی و مرطوب به سمت پایین خمیدگی پیدا می کنند. دوره گلدهی آنها در خرداد است.

گل ها بصورت خوشه های آویزان به طول ۱۰ تا ۲۵ سانتی متر و هرمافروdit هستند. هر گل به طول ۲ سانتیمتر، بسیار خوش بو، نخودی مانند، در حالت معمول درفش دارای لکه سبز و در حالت دیگر گلبرگ ها سفیدرنگ می باشند. نیام ها تخت و به صورت خوشه ای آویزان با حدود یک سانتی متر عرض و ۵-۱۰ سانتیمتر طول و قهوه ای مایل به قرمز، براق یا کدر هستند. از سطح خارجی آنها اشکال کلیوی و رنگ قهوه ای تیره بذرها معلوم

می‌باشد. افاقیا بومی شرق آمریکا (پنسیلوانیا و جورجیا) بوده و اولین بار در سال ۱۶۰۳ وارد اروپا گردیده است. در گزارش دیگری زمان ورود آنرا به اروپا ۱۶۳۶ اعلام نمودند. این گونه نه فقط به عنوان یک درخت جنگلی، بلکه همچنین برای مصارف خوراکی بخاطر میوه هایش بطور گسترده کاشته می‌شود. افاقیا یکی از موفق‌ترین درختان وارداتی است که در بسیاری نقاط حتی بصورت تک‌گونه‌ای کاشته می‌شود. (مثل مجارستان که حتی به عنوان یک درخت ملی محسوب می‌شود).

۴-۲- سوبابل (توپ سفید)

درخت توپ سفید، درختی کوچک و سریع‌الرشد است که بومی جنوب مکزیک و شمال آمریکای مرکزی می‌باشد. اما امروزه در تمام نواحی گرمسیری کره زمین بصورت اهلی در آمده است. نام "گلوله سفید" به دلیل شکل گل‌های این گیاه، به آن داده شده است. این گیاهان بصورت درختچه یا درختانی هستند که تا ۱۸ متر نیز رشد می‌کنند. پوست آن خاکستری و دارای عدسک‌هایی برجسته است. برگ‌ها پرمایند و دارای ۱۱ تا ۲۲ جفت برگچه می‌باشند. این برگ‌ها حدود ۳۵ سانتیمتر طول دارند و دارای یک غده ترش‌حی بزرگ در دم‌برگ می‌باشند. اندازه‌ی برگچه‌ها ۸-۱۶ میلیمتر $\times$ ۱-۲ میلیمتر و نوک تیز است. میوه‌ها متعدد و دارای قطر حدود ۲ تا ۵ سانتیمتر، حدود ۱۰ پرچم در هر گل و یک مادگی به طول ۱۰ میلیمتر می‌باشد. غلاف‌ها حدود ۱۲ تا ۲۶ سانتیمتر طول و ۱.۵ تا ۲ سانتیمتر عرض داشته، آویزان بوده و در مرحله بلوغ به رنگ قهوه‌ای دیده می‌شود. هر غلاف حدود ۱۸ تا ۲۲ بذر دارد. بذور به رنگ قهوه‌ای و به طول ۶ تا ۱۰ میلیمتر است.

این درخت در طی سال های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، به دلیل استفاده های مختلفی که از آن می شد به عنوان یک درخت شگفت انگیز رواج یافت. در بسیاری از مناطق هم به عنوان علوفه کشت می شد و هم برای چوب هایش مورد استفاده قرار می گرفت. این گیاه نواحی بسیار مرطوب و مرطوب را ترجیح می دهد. تکثیر این گیاه توسط کشت بذرها صورت می گیرد.

۴-۳- ابریشم مصری

درخت ابریشم مصری که در زبان لاتین به آن *Caesalpinia gilliesii* می گویند؛ درختچه ای زیبا با شکل و شمایلی متفاوت است. جالب است بدانید در بیشتر مناطق جهان این گیاه خیره کننده را با نام پرنده بهشتی می شناسند. ارتفاع این درختچه به یک و نیم تا سه متر می رسد. برگ آن به رنگ خاکستری است و بین هفت و نیم تا دوازده و نیم سانتیمتر طول داشته و بسیار به برگ سرخس شباهت دارد. فصل گلدهی در اوایل تابستان است. گل دارای گل آذین خوشه ای است و هر گل شامل ۵ گلبرگ زردرنگ و ۱۰ پرچم (گل) قرمز دراز و با طولی بیشتر از ۲۰ سانتیمتر است. این گیاه زینتی بومی قاره آمریکا است، و بخصوص در آرژانتین و اروگوئه زیاد یافت می شود. این گیاه همیشه سبز است، اما در فصل سرما برگ های آن ریزش کامل دارد و فصل تابستان اوج گلدهی این گیاه است. گلها زرد، معطر و جذاب هستند. گل های ابریشم مصری در اواخر بعد از ظهر باز می شوند و تک گل ها روز بعد باز می شوند. باز و بسته شدن یک گل حدود ۴ ساعت طول می کشد. میوه های آن منحنی و داسی شکل هستند.

۴-۴- ابریشم ایرانی

درخت ابریشم ایرانی ، درختیست پهن برگ و زینتی که در قرن ۱۸ میلادی به مردم اروپا معرفی شد و به علت اینکه برگ های کوچک آن در شب، دو به دو بسته می شوند به آن شب خسب می گویند. همچنین در بعضی از مناطق آسیای شرقی به این درخت میموسا گفته می شود. نام ژاپنی این درخت نمونوکی نیز به معنی خوابنده است. درخت ابریشم ایرانی از تیره نخودیان است و بومی جنوب غربی و شرق آسیا است. در واقع این گیاه به خاطر شرایط آب و هوایی که فقط قادر است در آن رشد کند در سطح آسیا پراکنده است.

ابریشم ایرانی جزء درختان کوتاه قد و خزان پذیر است که ارتفاع و بلندی آن بین ۵ تا ۱۲ متر است. تاج پوشش این گیاه پهن است به همین خاطر سایه نسبتاً خوبی دارد قطر سایه آن ۷ تا ۱۴ متر است اما رشد کندی دارد و ۱۰ الی ۱۵ سال طول می کشد تا رشد کند. رنگ تنه درخت ابریشم ایرانی سبز نقره ای است و برگ های باریک و بلندی دارد که ۲۰-۲۵ سانتی متر است و برگچه هایش ۲ سانتی متر است. گل های این درخت به رنگ های صورتی و سفید و خوشه ای مانند است. آغاز گل ریزان این درخت از اواسط فصل بهار و تا تابستان ادامه دارد. میوه های این درخت مثل باقالا اما قهوه ای رنگ است و پوستی سخت تر از پوست باقالا دارند. طول این میوه حدود ۱۰ تا ۲۰ سانتی متر و عرض آن حدود ۲ تا ۲.۵ سانتی متر است . این گیاه را باید در دمای ۵ تا ۲۱ درجه سانتیگراد نگهداری شود ولی این گیاه در برابر گرما، بسیار مقاوم است . ابریشم ایرانی به آبیاری زیاد نیاز ندارد و در مقابل خشکی بسیار مقاوم است .

۴-۵- طاووسی

طاووسی درختچه ای است که اصلیت آن به مناطق مدیترانه ای و اسپانیا برمی گردد. برگ های این گیاه سبز تیره است و بر روی شاخه های محکمی قرار دارد. برگ ها کم تعداد هستند و در فصل های سرد می ریزند.

این درختچه گلهایی به رنگ زرد، سفید و صورتی دارد که دارای عطری خوب است و از اوایل تا اواخر بهار بر روی شاخه ها دیده می شوند. این گیاه آفتاب دوست است و قرار گرفتن در محیط بدون نور باعث می شود این درختچه گل ندهد. دمای ۱۵ تا ۲۰ درجه برای این گیاه ایده آل است. طاووسی به گرما حساس است و در برابر گرما واکنش نشان می دهد. خاک طاووسی باید حتما همیشه مرطوب باشد اما نباید زیاد به آن آب داد.

۴-۶- گلیسین

گلیسین (نام علمی: Wisteria) نام یک سرده از تیره باقلاییان است. گلیسین از گیاهان گلدار است و در خانواده باقلاییان می‌باشد. گیاه ویستریا می‌تواند بر روی دیوارها و درختان به صورت بالارونده تا ارتفاع ۲۰ متر و به صورت افقی تا ۱۰ متر پیش رود. ویستریا یا پیچ گلیسین یک گیاه رونده‌ی تزیننی از تیره‌ی باقلاییان با گل‌هایی واژگون آبی، صورتی یا سفید بسیار زیبا و دلپسند است که دیوارهای منازل را به شکل باشکوهی تزین می‌کنند. تمام قسمت‌های این گیاه تزیننی که با نام درخت لوبیا نیز معروف است، بسیار سمی هستند و خوردن آن‌ها باعث تهوع، استفراغ، دل‌پیچه و اسهال می‌شود. در صورت مسمومیت با این گیاه سمی به درمان‌های مثل هیدراتاسیون وریدی و مصرف قرص‌های ضد تهوع نیاز خواهد بود. البته عده‌ای معتقدند که گل‌های ویستریا سمی نیستند.

-دو گونه مهم آن به شرح زیر است:

گلیسین ژاپنی:

بومی ژاپن و گیاهی بالارونده به طول ۴ متر یا بیشتر با برگ های شانه ای با ۱۳ الی ۱۹ برگچه و گل های معطر به رنگ آبی متمایل به بنفش و ارغوانی متمایل به آبی است. گل ها در خوشه هایی به طول ۱۳ الی ۲۵ سانتیمتر همزمان با برگ ها در بهار ظاهر شده و در خوشه از سمت نوک آن باز می شود. ساقه های گیاه در جهت عقربه های ساعت به دور تکیه گاه می پیچند.

گلیسین چینی:

بومی چین است و شاید رایجترین این گیاه است؛ و یکی از بهترین گیاهان بالارونده است که طول آن به ۱۸ الی ۳۰ متر میرسد. برگ ها حاوی ۹ الی ۱۳ برگچه بیضی تا بیضی متمایل به مستطیلی است. گل های یاسی تیره یا ارغوانی روشن و معطر به طول ۲/۵ سانتیمتر، پیش از ظهور برگ ها در بهار ظاهر می شوند. این گل ها در خوشه هایی به طول ۲۰-۳۰ سانتیمتر یا بیشتر تشکیل و به طور همزمان باز می شوند و نهایت به تشکیل غلاف بذر نرم و مخملی می انجامد.

۴-۷- گل قهر و آشتی

گل قهر و آشتی یا گل حساس گیاهی یکساله یا چند ساله با خصوصیتِ نادرِ واکنش به تکان یا شکستن است. این گیاه به حرکت واکنش سریع نشان داده و وقتی به هر قسمت از آن دست می‌زنید برگ‌های کوچک همان قسمت، خود را جمع می‌کند، مثل یک موجود زنده که قهر کرده باشد و حدوداً بعد از ۴ تا ۵ دقیقه برگ‌هایش را باز می‌کند که به مثابه آشتی کردن اوست. این گیاه بومی آمریکای جنوبی و آمریکای مرکزی است.

گل قهر و آشتی بیشتر به خاطر حرکات سریع گیاهی شناخته شده است. همچون تعدادی از گونه‌های گیاهی دیگر، این گیاه قادر است در هنگام خواب یا تغییر محیط، جهت‌گیری برگ‌ها را تغییر دهد. در این گیاه، شاخ و برگ‌ها در هنگام تاریکی بسته شده و در هنگام روشنایی باز می‌شوند. همچنین به عوامل محیطی دیگر، همچون تکان، تماس، گرما و وزش با بستن برگ‌ها واکنش نشان می‌دهد و سپس گل بسته می‌شود.

گل قهر و آشتی بوته ایست رونده با ساقه‌های چوبی به رنگ‌های قرمز-قهوه‌ای پوشیده از خارهای خمیده و انحنادار. دارای گل‌ها صورتی رنگ و متشکل از گلبرگ‌های سوزنی شکلی هستند که در مجموع ساختاری کروی شکل را تشکیل می‌دهند. برگ‌های گیاه قهر و آشتی تا حدودی شبیه سرخس می‌باشند. ساقه در سنین جوانی به صورت مستقیم رشد می‌کند اما به مرور زمان به شکل خزنده در می‌آید. ساقه‌های گل قهر و آشتی انعطاف پذیر هستند و تا طول ۱.۵ متر رشد می‌کنند.

۴-۸- سنا

سنا گونه ای بزرگ از گیاهان گلدار از تیره باقلاسانان و زیرتیره ارغوانیان است. گونه های متنوع بومی سراسر منطقه گرمسیری و تعداد کمی از گونه ها بومی مناطق معتدل هستند. تعداد گونه های این گیاه ۲۶۰ تا ۳۵۰ گونه تخمین زده می شود، همچون سناآلاتا، سنا ایتالیکا و ... همچنین گونه شاخص آن گونه سنای اسکندریه است. حدود ۵۰ گونه در باغبانی علمی شناخته شده هستند. سنا شامل بوته، درختچه و درخت است. برگها به شکل پر با برگچه های جفت و روبروی هم هستند. گل آذین آن گل آذین خوشه ای در انتهای شاخه ها است یا در حال بیرون آمدن از محور برگ هستند. گل پنج گلبرگ و معمولاً پنج کاسبرگ زرد و ده پرچم مستقیم دارد. پرچم ها معمولاً اندازه های متفاوتی دارند. میوه غلاف حبوبات است که چندین دانه داخل آن وجود دارد. از بعضی از گونه های سنا به عنوان گیاه زینتی در معماری منظر استفاده می شود. گونه های سنا با بسیاری از انواع اقلیم سازگار شده اند. برگها و گلهای سنای سیامی در آشپزی جنوب شرقی آسیا، مثل تائی و لائو استفاده می شود.

گونه ای قابل توجه از سنا ، سنالآتا می باشد که یک گیاه دارویی مهم و همچنین یک گیاه گل زینتی است. درختچه ای با بلندی ۳ تا ۴ متر است و دارای برگهای ۵۰ تا ۸۰ سانتیمتر (۳۲-۱۳ اینچ) است. برگها در تاریکی بسته می شوند. گل آذین شبیه شمع زرد است. میوه ، مانند غلاف مستقیم ، به طول ۲۵ سانتی متر است. دانه های آن توسط آب یا حیوانات توزیع می شود. غلافهای بذر تقریباً مستقیم ، قهوه ای تیره یا تقریباً سیاه و سفید ، حدود ۱۵ سانتی متر طول و ۱۵ میلی متر عرض دارند. در هر دو طرف غلاف بالههایی قرار دارد که طول غلاف را طی می کند. غلافها حاوی ۵۰ تا ۶۰ دانه مثلثی مسطح هستند.

۹-۴- گل پهلوی

گل پهلوی گونه ای از کاسیا می باشد با گل‌هایی به صورت خوشه ای ، شامل گلبرگ‌هایی پنج تایی به رنگ زرد طلایی که تا ارتفاع ۲ تا ۴ متر رشد می کند. کاسیاها گروه بزرگی از نباتات هستند با گل‌های عمدتاً به رنگ زرد درخشان، هر چند که بعضی از گونه های گرمسیری آن گل‌های صورتی دارند. کاسیا در اوایل عمر به گل می نشیند، اما زمان بالغ شدن و طول عمر آن، بسته به نوع، متفاوت است .کاسیای آرتمیسی ، که بومی استرالیا است، تا ارتفاع ۱/۵ متر رشد می کند و برای کاشت در باغ‌های مناطق داغ و خشک بسیار مناسب است. این کاسیا برگ‌های قسمتِ نقره ای ظریف و زیبا و گل‌های زرد دارد. نژاد دوتخمدانه تا ارتفاع ۳ تا ۴ متر قد می کشد و در پاییز تولید گل‌های زرد درخشان تماشایی می کند. تعداد زیادی غلاف بذر شبیه لوبیا تولید می کند. بذر غلاف ها به سهولت سبز می شوند .گونه ی فیستولا، این درخت پر جلای زرین، فقط برای مناطق گرمسیر مناسب است. رشته های زنجیری بلند گل‌های زرد شفاف این نوع کاسیا در تابستان تا اواسط پاییز به باغ جلوه می بخشد. سایر کاسیاهای درختی نیز با گل‌های درخشان خود، جلوه ای به بوستان شما می بخشند.

کاسیاها به خاک کاملاً زهکشی شده و تهویه ی خوب نیاز دارند. گونه فیستولا در خاکی که مدتی پیش از زمان کاشت با مواد آلی پوسیده تقویت شده باشد بهترین وضعیت رشد و تولید گل را خواهد داشت.

هر چند گیاه کاسیا رشد زیادی دارد، اما عمر آن کوتاه است و همه انواع آن در زیر نور خورشید بهترین رشد خود را می کنند. کاسیا یکی از انواع گیاهان دارویی است که خود گونه های مختلفی دارد. گیاه کاسیا به صورت دمنوش، جوشانده و عصاره قابل استفاده است. البته دمنوش های خانگی این گیاه بسیار تلخ هستند و به همین دلیل فرآورده های دارویی این گیاه در داروخانه ها، عطاری ها و فروشگاه ها موجود بوده که طعمی شیرین تر دارند. مواد موثر موجود در این نوع عصاره های فراوری شده عبارت می باشند از : پکتین، کولین، لیسیتین، گلوکوزید سی کوری ئین. عصاره گیاه کاسیا، یک محصول فوق العاده برای تقویت روده، کبد و کلیه است. همچنین این عصاره برای درمان قرمزی چشم یا خارش آن نیز موثر بوده و حتی برای بالا بردن مقاومت چشم های حساس در برابر نور نیز کاربرد دارد.

۴-۱۰- سسبانيا

سسبانيا گیاهی گلدار از راسته باقلاسانان میباشد، و دارای بیش از پنجاه گونه متفاوت است. یکی از گونه های زیبای سسبانيا، سسبانيا گرنديفلورا می باشد. این گیاه بومی آسیای جنوب شرقی (مالزی، فیلیپین، برونئی) تا شمال استرالیا است و در بسیاری از مناطق هند و سریلانکا کشت می شود. کاربردهای سنتی زیادی دارد. نیاز به خاک خوب و آب و هوا گرم و مرطوب دارد.

این درخت سریع‌الرشد دارای برگ‌هایی به‌طور منظم و گرد و گلهای سفید، قرمز یا صورتی است. میوه‌ها مانند لوبیا سبز صاف، طولانی و باریک به‌نظر می‌رسند. رشد درخت در معرض تابش کامل و در معرض آفتاب صورت می‌گیرد و بسیار حساس به سرما است.

بلندی این درخت چوبی نرم و کوچک تا ۳ تا متر است. برگ‌ها ۱۵ تا ۳۰ سانتی‌متر طول دارند و بصورت جفت هستند. گل‌ها به ۱.۵ تا ۱۰ سانتی‌متر و دارای دو تا چهار راس گل و به شکل غلاف هستند. عصاره برگشان دارای موارد مصرف دارویی می‌باشند.

۴-۱۱- تمبره‌ندی مانیلا

"تمبره‌ندی مانیلا" یکی از گیاهان گلدار از خانواده بقولات است که بومی سواحل اقیانوس آرام و مجاور نواحی کوهستانی مکزیک، آمریکای مرکزی و جنوب آمریکای شمالی است. تنه درخت خاردار بوده و برگ‌ها مرکب (پرمانند) می‌باشد. هر برگچه یک جفت برگچه تخم‌مرغی-کشیده که حدود دو تا چهار سانتیمتر طول دارد، می‌باشد. گل‌ها به رنگ سفید مایل به سبز، معطر، بی‌دمگل و به طول دوازده سانتیمتر بوده که به صورت مارپیچ‌های کوتاه نمایان می‌شوند. گل‌ها، غلافی تولید می‌کنند که در صورت رسیدن، به رنگ صورتی تغییر رنگ می‌دهند و در صورت شکافته شدن، پالپ خوراکی آنها نمایان می‌گردد. درون پالپ بذری به رنگ سیاه و براق وجود دارد که گرد و پهن می‌باشند.

این درخت شرایط خشکی را به خوبی تحمل می‌کند و می‌تواند در زمین‌های خشک زنده بماند. همچنین می‌تواند از سطح دریا تا ارتفاع هزار و پانصد متری بالاتر از سطح دریا پراکنش داشته باشد. معمولاً در نواحی با بارندگی ملایم رشد می‌کند و نیز در انواع خاک‌ها می‌تواند پرورش پیدا کند. دمای مناسب سالانه برای درخت تمبره‌ندی مانیلا حدود هجده تا بیست و هفت درجه سانتیگراد است. غلاف بذر حاوی پالپی ترش و شیرین است که در مکزیک به صورت خام و همراه با غذاهای دیگر مانند گوشت مصرف می‌شود. همچنین به عنوان نوشیدنی با شکر و آب نیز کاربرد دارد.

۵- برگ بوسانان :

برگ بوسانان راسته ای از دولپه ای ها با هفت تیره (زیست شناسی) و ۸۵ تا ۹۰ سرده و ۲۵۰۰ تا ۲۸۰۰ گونه (زیست شناسی) که اغلب گونه های آن در مناطق گرمسیری می رویند .

۵-۱- برگ بو

برگ بو با نام علمی لائوروس نویلیس (*Laurus nobilis*) نام گونه ای از سرده برگ بو است. گیاهی خوشبو و همیشه سبز است که اصل آن از منطقه مدیترانه است و در تمام مدیترانه به عنوان عطر غذا از آن استفاده می شود. در متون قدیمی تر برای برگ بو نام های دیگری نیز استفاده می شد که از آن جمله اند: غار، حب الغار، شجرالغار، دهم، دهمست، رند، عمار، و ذاقی.

برگ بو به صورت درختچه و درخت یافت می شود. معمولاً در تمام فصول سال سبز است و طول درخت های آن به ده متر هم می رسد. در بسیاری جاها برای تزئین باغ ها استفاده می شود، اما استفاده اصلی آن در آشپزی و به عنوان داروی گیاهی است. در قدیم تاج تهیه شده از برگ ها را به عنوان جایزه به برندگان بازی ها می دادند.

براساس مدارک موجود، کاشت درخت برگ بو در ایران از دوره قاجاریه آغاز شده است. ناصرالدین شاه نهال‌های آن را از اروپا به ایران آورد و در باغ کاخ گلستان کشت نمود. مظفرالدین شاه نیز کشت این درخت را در دیگر باغ‌های سلطنتی توسعه داد. به عنوان نمونه، درختانی در کاخ وزارت دارایی وجود داشت و در حال حاضر شش درخت کهنسال که احتمالاً مربوط به همان دوران می‌باشد، در ضلع شرقی پارک شهر تهران وجود دارد. از آن به بعد کاشت این درخت در نواحی شمالی ایران، تهران و دیگر نقاط رواج یافته است.

برگ بو به صورت درختچه و درخت یافت می‌شود. اقسام کلی آن بین پنج تا ده متر رشد می‌کند. برگ بو درختی است همیشه سبز، دوپایه یا پلی‌گام که ارتفاع آن در نواحی معتدل به ۸ متر و در مناطق گرم تا ۲۰ متر می‌رسد. برگ‌ها به صورت منفرد بر روی شاخه‌ها قرار می‌گیرند. شکل برگ‌ها بیضی کشیده به طول تا ۱۴ و عرض تا ۵/۴ سانتیمتر و لبه آن‌ها موجدار و دندانه دار است. سطح روی برگ، سبز تیره و براق، ولی سطح زیرین کمرنگ‌تر است. این برگ‌ها معطرند و با له شدن بوی بیشتری از خود ساطع می‌کنند. گل‌ها چند تایی و به صورت خوشه به رنگ زرد هستند. میوه برگ بو به صورت سته و تقریباً کروی به قطر حدود یک سانتیمتر، به رنگ بنفش مایل به آبی (ارغوانی) و دارای یک‌دانه می‌باشد. قسمت گوشتی میوه دارای روغنی سبز رنگ و معطر معروف به روغن «لوریه» است. قسمت مورد استفاده گیاه، برگ و میوه آن می‌باشد.

ساقه آن به صورت راست و مستقیم رشد می‌کند و از دور به شکل جام وارونه یا سرو است. برگ‌های آن ساده و همیشه سبز تیره است و بین سه تا نه سانتیمتر رشد می‌کند. میوه (دانه‌های) این درخت طی ماه‌های فروردین و اردیبهشت به بار می‌نشیند و به رنگ سبز مایل به زرد است که طی ماه‌های تابستان به سیاهی می‌گراید. این درخت از مقاومت خوبی برخوردار است و در مزارع و زمین‌های زیادی با تنوع آب و هوایی مختلف رشد می‌کند، لیکن در مقابل سرمای زیاد حساس است.

این گیاه استفاده گیاهی و دارویی زیادی دارد. در اروپا و حوزه مدیترانه، آمریکای شمالی و بخشی از مکزیک برای آشپزی استفاده می‌شود. باید توجه داشت که برگ‌های خشکانده درخت در آشپزی استفاده می‌شود و نه برگ‌های سبز آن، زیرا برگ‌های سبز ممکن است خواص منفی داشته باشد. چنانچه برای طعم و عطر بخشیدن به غذا به ویژه غذاهای گوشتی و ماهی از این گیاه استفاده می‌کنید، لازم است برگ خشکیده آن را به صورت درسته و کامل در غذا بیندازید و پیش از سرو غذا آن را از ظرف خارج کنید؛ زیرا خوردن این برگ معمول نیست و دارای طعمی قوی است. استفاده زیاد از این گیاه (بیش از چند برگ در غذا) ایجاد مسمومیت می‌کند.

در پزشکی برای تقویت معده و به عنوان اشتهاآور و نیز برای هضم غذا و به عنوان ادرارآور استفاده می‌شود. همچنین از جوشانده و روغنی که از آن تهیه می‌شود در تورم‌های موضعی استفاده می‌کنند.

۵-۲- آووکادو

آووکادو یا گلابی تمساح یا خوجدیس، نام درخت و میوه ای است که در مناطق گرمسیری و مناطقی با اقلیم مدیترانه‌ای می‌روید و میوه‌ای گوشتی و سبز و براق با هسته‌ای درشت دارد. تکثیر این گیاه معمولاً از طریق پیوند زدن انجام شده و این کار باعث بهبود کیفیت و افزایش محصول این درخت می‌شود. آووکادو از گیاهان گلداری است و در خانواده گیاهی برگ بوئیان طبقه‌بندی شده‌است. این گیاه بومی آمریکای مرکزی و مکزیک است و تا بیست متر رشد می‌کند و رشد خیلی سریعی دارد.

این گیاه همیشه برگ‌های سبز دارد که طول آن‌ها به ۱۲ تا ۲۵ سانتی‌متر می‌رسد. گل‌های آن نامشخص (ناپیدا) و به رنگ زرد مایل به سبز و به عرض ۵ تا ۱۰ میلی‌متر است. میوه گلابی شکل یا مشابه تخم مرغ آن از نظر گیاه‌شناسی یک میوه سته (در کشاورزی و علوم باغبانی، به میوه گوشتی ساده که در آن مرز مشخصی بین میان‌بر و درون‌بر وجود ندارد سته می‌گویند) است که ۷ تا ۲۰ سانتی‌متر طول و بین ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ گرم وزن دارد. این میوه دارای هسته ای بزرگ و در مرکز میوه به طول ۵ تا ۴/۶ سانتی‌متر است.

۶- پایانخل سانان

۶-۱- سیکاس

سیکاس یا پایانخل یکی از ۹۵ گونه گیاهان خانواده پایانخلیان است. این گیاه مربوط به مناطق گرم و مرطوب است، اولین بار در چین و ژاپن پیدا شده است و برگهایش کشیده و شبیه به نخل هستند.

سیکاس ها گیاهانی دو پایه و کم رشد هستند. پایه نر دارای کیسه محتوی گرده گل و گیاه ماده دارای تخمدان است. برگهای پایه نر کوتاه، پهن و کلفت بوده و در سطح زیر آن چندین کیسه گرده وجود دارد که بوسیله یک شکاف طولی مقدار بسیار زیادی گرده گل به خارج می ریزند. برگهای پایه گل سیکاس ماده مسطح است و از کرکهای خرمائی رنگ پوشیده شده و در سطح بالائی آنها شرابه ای انگشت مانند یا دندانه دار می باشد.

از آنها یک تیره با چند جنس و گونه های متعدد بدون هیچ تغییری با تکامل از تریاس (دوره های زمین شناسی حدودا ۲۰۰ میلیون سال پیش) تاکنون باقیمانده است. سیکاس های کنونی درخت یا درختچه هایی با ساقه ضخیم و غده ای هستند.

ساقه سیکاسها مانند نخل ها ستونی شکل، بدون انشعاب و در جنس های مختلف ارتفاعی متفاوت دارند. این گیاه را به نخل زینتی هم میشناسند.

۷- پنیرک سانان :

پنیرک سانان راسته ای از دولپه ای ها است با ۹ تیره و حدود ۶۰۰۰ گونه.

۷-۱- ختمی

گل ختمی (نام علمی: Alcea) سرده ای از گیاهان است از تیره پنیرکیان چند ساله و خودرو، گل و میوه و ریشه آن مصرف دارویی دارد. گل ختمی به ارتفاع دو متر گل‌های صورتی، قرمز و سفید دارد که برای روکش داروها استفاده می‌شود. جنس بزرگی از گیاهان گلدار دارای ۲۰۰-۲۲۰ گونه از نهان‌دانگان می‌باشد. بومی مناطق گرم، زیر گرمسیری استوایی و نواحی گرمسیری بین دو مدار شمال و جنوب استوا در جهان می‌باشد.

گیاهی دو ساله یا جاودانه با منشا آسیا و اروپا است و این گل در طول تابستان شکوفه می‌دهد. طیف وسیعی از رنگ‌های ارغوانی، قرمز، سفید، صورتی، زرد و بنفش دارد؛ علاوه بر این، می‌تواند تا ۲ متر ارتفاع داشته باشد در نتیجه، مشخص شده است که گل ختمی تنها برای مصارف باغبانی به کار نمی‌رود، بلکه این گیاه همچنین برای

ارتقای مزایای سلامتی نیز ارزشمند است برای مثال، به تسکین اسهال، سرفه، سرما خوردگی و معده کمک خواهد کرد.

*گونه‌های گل ختمی :

ختمی معمولی

ختمی کوهی

ختمی باغی بزرگ

ختمی باغی ریز

ختمی چینی

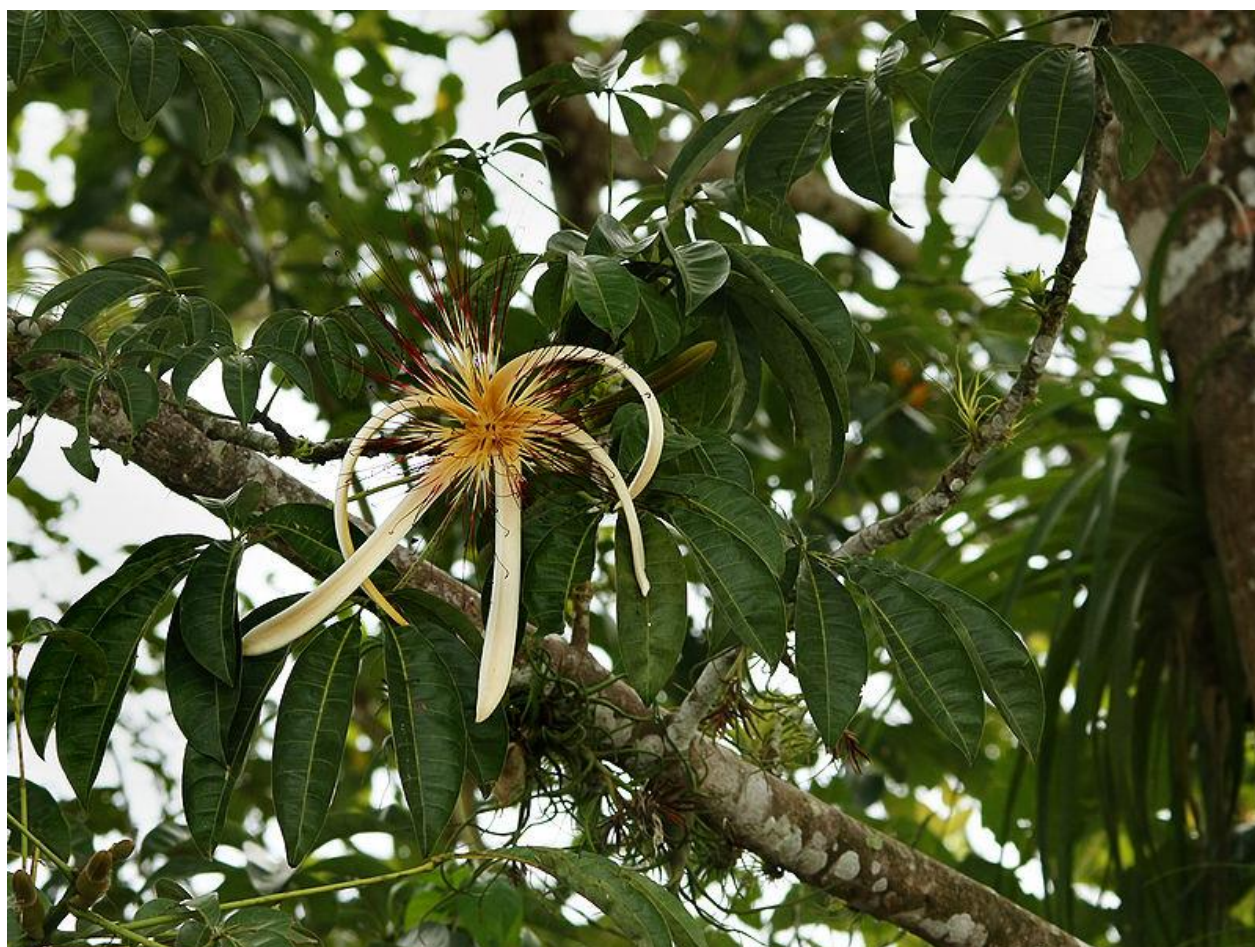
۷-۲- هیبیسکوس

هیبیسکوس (Hibiscus) یا ختمی درختی گونه ای از گیاهان گلدار از خانواده پنیرکیان است. این گیاه بومی مناطق گرم معتدل، نیمه گرمسیری و گرمسیری است و از آنگولا سرچشمه گرفته است. برگ های گیاه هیبیسکوس بیضوی و یا نیزه ای، اغلب با حاشیه های دنداندار هستند. گل های گیاه هیبیسکوس بزرگ و شیپوری شکل بوده و دارای ۵ گلبرگ با رنگ های سفید، صورتی، قرمز، نارنجی، بنفش و یا زرد هستند که از آنها در تهیه داروها استفاده می شود. از این گیاه در غذاها و نوشیدنی های مختلف برای بهبود طعم، بو و رنگ آنها استفاده می شود. از گیاه هیبیسکوس برای تهیه دمنوش چای ترش نیز استفاده می شود که دارای خواص درمانی بسیاری است. چای هیبیسکوس دارای ویتامین C، مواد معدنی و آنتی اکسیدان های بسیاری است. ۱۵ تا ۳۰ درصد چای ترش از اسید های ارگانیک (اسیدهای گیاهی) مانند اسید ستریک تشکیل شده است که موجب تقویت سیستم ایمنی، کاهش خطر تجمع فلزها در جریان خون و بهبود سلامت پوست می شود.

۷-۳- پاچیرا

پاچیرا درختی گرمسیری، بومی آمریکای مرکزی و آفریقا و شرق آسیا بوده، که به درخت پول و یا درخت شانس نیز مشهور می باشد و در فرهنگ و سنت چین این گیاه برای رشد، پیشرفت و کسب درآمد بسیار مهم بوده و در بیشتر مغازه ها و ادارات این گیاه زیبا دیده می شود. حدود ۷۷ گونه از آن شناسایی شده است. این گل از آن دسته گل‌هایی است مثل بامبو میتوان شاخه های آن را به هم بافت و ظاهر زیبایی به آن بخشید و جزو گیاهان زینتی مورد استفاده قرار می گیرد. این گیاه بسیار سریع‌الرشد دارای برگ های سبز تیره با حالت کشیده و پنجه مانند می باشد. نیاز آبی بالایی ندارد در زمستان هفته ای یکبار و در تابستان هفته ای دوبار نیاز به آبیاری دارد. بهترین دما برای رشد گل پاچیرا هم ۱۶ تا ۲۴ درجه سانتی گراد با رطوبت بالای ۵۰٪ است.

۷-۴- چای ترش

چای ترش یا چای مالمیر یا چای مکه یا چای روزل یا چای قرمز از کاسبرگ گیاه چای ترش تهیه می‌شود و در بسیاری از مناطق دنیا به صورت نوشیدنی گرم یا سرد مصرف دارد. در آمریکای لاتین و بخصوص در جامائیکا مصرف آن متداول است و بنام گل جامائیکا، و شمال آفریقا بنام چای سودانی و در مصر بنام کرکده مشهور است. مزه آن ترش است و معمولاً با شکر نوشیده می‌شود. این چایی همچنان ضد سرماخوردی است و مقدار قابل ملاحظه ای ویتامین (C) را دارا بوده که برای (سرما خوردگی) مفید می‌باشد.

گل جامائیکا (Roselle) گیاهی است یک ساله بوته‌هایی به ارتفاع ۲-۳ متر برگ‌های ۳-۵ و جهی سبز مایل به زرد گل‌های زرد با کاسبرگ‌های سبز که بعد از رسیدن میوه، کاسبرگ‌ها برنگ قرمز در می‌آید. در بعضی کشورها از الیاف ساقه‌های آن در تهیه وسایل استفاده می‌شود. این گیاه به صورت گونه مهاجر وارد ایران و در منطقه گلمورتنی (دلگان) استان سیستان و بلوچستان برای اولین بار کشت شد. در استان خوزستان هم این محصول کشت می‌شود و اهواز قطب کشت این محصول در کشور است. نام دیگر آن، چای مکی است زیرا به صورت گسترده‌ای در شبه جزیره عربستان کشت و مورد استفاده است.

۸- خاراשکن سانان:

خاراشکن سانان راسته ای از دولپه ای‌ها است که با گل‌سرخ سانان و شمعدانی سانان خویشاوند هستند.

۸-۱- انجیلی

انجیلی یا دمیرآغاجی (درخت آهن) درختی است که در جنگل‌های شمالی ایران می‌روید. این درخت دارای چوب سختی است و ریشه و برگ‌های آن مصرف دارویی دارد.

انجیلی درختیست بومی ایران که نام علمی آن *Parrotia persica* است. نام علمی این درخت به افتخار Friedrich Parrot گیاه‌شناس آلمانی انتخاب شده است. این درخت از تیره خود انجیلی است که در آستارای جمهوری آذربایجان و لنکران و در جنگل‌های شمال از سواحل آستارا تا گلیداغ انتشار دارد و از جلگه‌های ساحلی دریای خزر تا ارتفاعات میانبنده امتداد می‌یابد و در کلاردشت تا ارتفاع ۱۴۰۰ متر از سطح دریا دیده می‌شود.

انجیلی درختی است زیبا با قامتی بلند و به ۲۵ متر می‌رسد. برگ‌های انجیلی بیشترین توجه را به خود جلب می‌کند. برگ‌های جوان بنفش مایل به قرمز هستند بعد از آن در تابستان به رنگ سبز تیره و درخشان تبدیل می‌شوند و سرانجام در پاییز برگ‌های درخشان به رنگ‌های مختلف زرد پررنگ نارنجی سوخته و پررنگ و قرمز روشن خالص آشکار می‌شود و این تنوع رنگ مناظر زیبایی را ایجاد می‌کند و از این حیث این درخت برای ایجاد فضای سبز و همچنین جذب توریست در جنگل‌های ما مناسب است. چوب انجیلی بسیار سخت است و از این حیث در زبان‌های خارجی به چوب آهن معروف است.

۸-۲- پرتاووسی

گیاه آبی پرتاووسی از خانواده HALORAGACEAE می باشد. این گیاه بومی آمریکای جنوبی (برزیل، پرو، آرژانتین، شیلی) در امتداد رودخانه آمازون است و هم اکنون در سراسر جهان گسترده است. به عنوان یک گیاه زینتی آبی در آکواریوم و حوضچه های باغ به طور گسترده ای کشت شده است. این گونه معمولا در اطراف و کناره های آب شیرین (به عنوان مثال حوضچه ها، سدها، دریاچه ها و غیره) و در آبراهه های آهسته حرکت می کند و در مناطق گرمسیری و گرم و معتدل یافت می شود. گیاه آبی پرتاووسی در آب شیرین با ساقه های ۲ تا ۵ متر رشد می کند و پوشش گیاهی متراکمی در سطح آب تشکیل می شود. این ساقه ها معمولا تا ۳۰ سانتی متر بالاتر از سطح آب ظاهر می شوند.

ساقه گیاه پر طاووسی معمولا سبز یا زرد متمایل به سبز است رشد ساقه آن به ۵ متر و ضخامت ۵ میلی متر نیز میرسد. ریشه ها اغلب در گره های گیاه در نزدیکی پایه ساقه تشکیل می شود. برگ ها به رنگ سبز یا رنگ سبز روشن می باشند طول آن ها ۳۰-۴۵ میلیمتر و بریدگی های عمیق دارند ، آن ها متقابل ، ساده یا منقسم هستند. برگ ها در بالای ساقه گیاه متراکم تر و بیشتر هستند . هم چنین بیضی شکل و با حاشیه های ظریف و منظم قرار دارند. گیاه علفی پر طاووسی به آکواریوم و ماهیان شما برای ایجاد سایه کمک می کند .همچنین یک مکان مخفی و مناسب برای ماهیان آکواریوم را فراهم می کند و در آب به آهستگی حرکت می کند و حالت غوطه ور دارد.

۹- خاس سانان:

خاس سانان راسته ای از گیاهان پیوسته گلبرگ با بیش از ۵۰۰ گونه و پنج تیره است.

۹-۱- آیلکس

گل ایلکس، سفید ریز و معطر است ولی اهمیت زینتی ندارد و گل های نر بر درخت های نر و گل های ماده بر درخت های ماده در اردیبهشت و خرداد می رویند. درختان نر و ماده را نمی توان از یکدیگر باز شناخت مگر تا سن ۱۲-۴ سالگی درخت که در این سنین به گل می نشیند. در درخت نر گل ها زرد رنگ هستند و پای دمبرگ ها بر شاخه می رویند. در درخت ماده گل ها تکی یا سه تایی، کوچک و به رنگ سفید یا صورتی ملایمی هستند که از ۴ گلبرگ و ۴ کاسبرگ تشکیل شده اند.

میوه های شفت مانند به رنگ قرمز دارد که ظاهری زیبا به گیاه داده است و میوه آن با دوام است. میوه ها حبه های قرمز درخشانی هستند به قطر ۶ الی ۱۰ میلیمتری که بر شاخه های سال قبل می رویند. به ندرت رنگ آنها نارنجی و زرد هم می تواند باشد.

زمان گل دادن این گیاه در پاییز و زمستان می باشد. برگ ایلکس ۲.۵ تا ۷ سانتیمتر و پهنای ۲ تا ۴ سانتیمتر، سبز تیره و براق است، پیچ و تاب دار و متناوب است و دندانه های درشت نوک تیز دارد و در برخی گونه ها ابلق است. ایلکس بومی اروپا و غرب آسیا و شمال آفریقا است. ایلکس درختان نر و ماده مجزا دارد و برای بارور شدن آن گرده افشانی ضروری است و در نقاطی که وسعت کافی برای کاشت درختان نر و ماده وجود ندارد، بهتر است چند شاخه نر به پایه ماده پیوند شود. ایلکس که رشد کندی دارد، می تواند درخت بلندی باشد ولی اغلب با تاجی مخروطی تا ۹-۱۵ متر قد می کشد و یا مثل پرچین یا درختچه کوتاهی هرس می شود. ریشه ایلکس بسیار عمیق است.

درخت انبوه ایلکس با آن برگ های دنداندار براق و میوه های سرخ زیبا واقعاً درخت خاصی است؛ خصوصاً زمستان بی برگ و بار با حضور سبز و قرمز پر شور و حرارت می شود. این درخت با شاخ و برگ انبوهش در باغ و باغچه، چه کنار هم کاشته شوند و چه به صورت پرچینی متراکم هرس و کوتاه شوند و چه تکدرخت خوش نمای باغچه باشد، چه مهمان گلخانه شود فرقی ندارد؛ همه جا خاص و چشم گیر است؛ حتی با میوه های سرخس پرنده ها را به باغچه دعوت می کند. به بیشتر خاک ها سازگار هست و در خاک های غنی، مرطوب و کمی سنگین بهترین رشد را دارد. گیاهی اسید دوست است و کمی قلیایی بودن بستر را می پذیرد. در کل خاک آن باید زهکش خوبی داشته باشد.

در آفتاب کامل به خوبی رشد می کند. در مکان های نیم سایه یا کاملاً سایه هم می تواند رشد کند. در اقلیم های خنک و مرطوب بهترین رشد را دارد. به سرمای شدید مقاوم است ولی سرمای زمستان را دوست ندارد. گیاه را از باید از بادهای سرد زمستانی محافظت نمود و نیز به گرما هم مقاومت بسیار خوبی است. این گیاه به صورت منفرد یا توده ای کاشت می شود، اما هدف ما بیشتر استفاده به جهت ایجاد پرچین و جایگزین کردن آن به جای درختچه های آبر مرسوم است که هم اکنون در فضاهای سبز شهری کشور از آن استفاده می شود.

میوه ایلکس برای انسانها خوردنی نیست ولی می تواند خوراک پرندگان باشد. فصل میوه ایلکس پاییز است و تا زمستان بر شاخه دوام می آورد. با هرس میتوان ارتفاع آن را کنترل نمود و به فرم دلخواه که در محوطه سازیها معمولاً پرچینی است در آورد. به آبیاری در حد متوسط نیاز دارد. در صورتی که بستر دارای زهکش خوبی باشد، خاک آن را مرطوب نگه دارید. این گیاه به خشکی هم مقاوم است. آفت و بیماری خاصی ندارد.

۱۰- خرماسانان :

خرماسانان راسته ای نخل مانند از گیاهان است با فقط یک تیره و ۱۸۹ سرده و حدود ۲۴۰۰ گونه که برخی از آنها اهمیت اقتصادی دارند؛ با اینکه همه گونه های خرماسانان به جز تعداد کمی، محدود به مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری می شوند، از لحاظ جغرافیایی و شکل ظاهری با یکدیگر فرق دارند.

۱-۱۰- نارگیل

نارگیل (نام علمی: *Cocos nucifera*) از اعضاء خانواده نخلیان است و تنها گونه ای است که در سرده نارگیل طبقه بندی می گردد. نخل نارگیل در خاکهای ماسه ای و نمکدار و در مناطق دارای نور خورشید فراوان و بارندگی های منظم (سالانه ۱۰۰-۷۵ سانتیمتر) رشد می کنند

خاستگاه این گیاه یکی از موضوعات مورد بحث است بعضی از کارشناسان معتقدند نارگیل یکی از گیاهان بومی شبه جزیره آسیای جنوب شرقی است در حالیکه برخی دیگر شمال شرقی آمریکای جنوبی را خاستگاه این گیاه می دانند. فسیلهای بدست آمده در نیوزیلند نشان می دهد در حدود ۱۵ میلیون سال پیش گیاهان کوچکی شبیه نارگیل در این ناحیه رویش می کردند. حتی سنگواره های قدیمی تر که در راجستان در هند کشف شده اند علی رغم خاستگاه نارگیل ها، در بیشتر این مناطق گرمسیری بخصوص در طول خطوط ساحلی استوایی پراکنده هستند.

درخت نارگیل، درختی همیشه سبز با یک تنه بلند و مستقیم و بدون انشعاب است. ارتفاع آن به ۳۰ متر هم می رسد. قطر تنه این درخت تا یک متر می رسد. برگ ها در انتهای تنه درخت ظاهر گشته و بسیار بزرگ به طول ۴ تا ۵ متر هستند. رنگ برگ ها سبز روشن است. برگ ها بصورت مرکب و پرمایند هستند. طول برگچه ها حدود یک متر می باشد. عمر برگ ها ممکن است به سه سال برسد. برخلاف گیاهان دیگر، ریشه نارگیل نه بصورت مستقیم است نه بصورت افشان، بلکه دارای سیستم ریشه ی فیبری است. سیستم ریشه نارگیل شامل تعداد زیادی از ریشه های نازک که نزدیک سطح زمین رشد می کند، می باشد. فقط تعداد کمی از ریشه ها به اعماق خاک جهت پایداری و استقرار بهتر نفوذ می کنند. این ریشه ها معمولاً کمتر از ۳ اینچ قطر دارند.

میوه نارگیل مانند خوشه، شامل چندین نارگیل به اندازه های مختلف است. این میوه کروی شکل است که قسمت خارجی آن ضخیم و سفت و متشکل از الیاف نباتی و داخل آن نیز صاف و سخت می باشد. در قاعده نارگیل سه سوراخ دیده می شود که چشم های نارگیل نامیده می شود. برای استفاده از مایع داخل نارگیل که شیر نارگیل نامیده می شود این سوراخ ها را باید با جسم نوک تیزی باز کرد و مایع درون آنرا بیرون آورد.

۱۰-۲- خرما

خرما (نام علمی: *Phoenix dactylifera*) یا رطب گیاهی تک لپه ای و گرمسیری جزو تیره نخل ها است که میوه اش خوراکی و دارای هسته ای سخت و پوست نازک و طعم شیرین که به شکل خوشه ای بزرگ از شاخه آویزان می گردد و برگ های آن بزرگ است. ارتفاع نخل به ۱۰ تا ۲۰ متر یا بیشتر می رسد.

گسترده گی گونه خرما عمدتاً در نیمکره شمالی و در کشورهای ایران، پاکستان، عراق، عربستان و سایر کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس همچنین بیشتر کشورهای شمال آفریقا و ایالات متحده آمریکا است و در نیمکره جنوبی نیز به طور پراکنده دیده می شود. به میوه نرسیده خرما، «خارک» یا «خرک» یا کنگ (و در زبان عربی، «حبابوک») گفته می شود. رطب مرحله قبل از رسیدگی کامل خرما ست که رطوبت بیشتر و قند کمتری نسبت به خرمای کاملاً رسیده دارد. میوه خرما جزو میوه های سته می باشد یعنی تمام قسمت باریکاری آن گوشتی و حاوی مواد غذایی است. خرما از دوران باستان در رژیم غذایی انسان وجود داشته است و یکی از قدیمی ترین میوه های کشت شده توسط انسان بوده است.

درخت خرما در نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری، از جمله ایران پرورش می یابد. با اینکه خاستگاه آن را میانرودان، عربستان و شمال آفریقا ذکر می کنند ولی بررسی های علمی، آن را به هندوستان نسبت می دهند. باستانشناسان احداث نخلستان ها را به پنج هزار سال پیش نسبت داده اند زیرا نامی از آن بر لوحه های گلی ۵۰ سده پیش یافته اند.

در ایران نخل و خرما از دوران باستان و پیش از هخامنشی کشت می شده. از برگ و شاخه درخت خرما سبد و زیرانداز تهیه می کنند. از هسته آن نان و از میوه خرما شراب و عسل. مردم صحرا هسته درخت خرما را آرد کرده و از آن نان می پزند یا در این هسته را بو داده و از آن به عنوان قهوه استفاده می کنند زیرا دم کرده آن بسیار مطبوع است یا حتی این در را در آب برای چند روز خیس کرده و به عنوان غذای مقوی به شترهای خود می دهند.

در مناطق خرما خیز ایران اصطلاحات و واژه های فارسی زیادی در ارتباط با نخلکاری رواج دارد که به برخی از آنها اشاره می شود:

مُخ، مَخ، مَغ یا مَه و دیمیت به معنی نخل هم است. نام تنگه و منطقه هرمز هم از اهورامزدا و هرمزد و هورمزد تشکیل شده است.

فَسیل: ساقه اصلی درخت خرما. در جیرفت به پاجوش نخل گفته می شود.

تیم: هر چه از فسیل بروید اعم از تنه و پاجوش.

تیم فسیل: آنچه در کنار تنه اصلی می روید.

مُه کُشک یا مخ کش: درختچه ای که از تنه فسیل برآید. در بم و نورماشیر به آنها جنگ می گویند.

آبار یا هبار: گردی که از نخل نر ترشح می شود. در بم و نورماشیر به آنها بو می گویند. در جیرفت و میناب به آن ایوار می گویند.

گله بشکن یا تَرکی: از آفت های نخل.

تازوغ: سوسکی از آفت های نخل.

مُشتاب: اتاقک یا سیلویی برای دانه دانه کردن و شیرگیری از خرما.

پنگ یا پاگ: خوشه

گرد یا گرز: ساقه درخت خرما

پاتیزه: پیش (برگهای) جوانتر

تاره: خوشه نخل، زمانی که در غلاف خود قرار دارد و هنوز چوبی نشده است.

پریچه یا پیرچه: الیاف اطراف برگ خرما که چسبیده به تنه درخت است. پریچه در بعضی مناطق به عنوان اسکاچ نیز مورد استفاده قرار می گیرد. در استان بوشهر همان «لیف» نامیده می شود. در جیرفت به آنها سیس می گویند. در بم و نورماشیر به آنها سی سی می گویند.

پیش: برگ درخت خرما

پاگنه: انتهای پیش که متصل به درخت خرما است. در استان بوشهر این بخش «تاپول» نامیده می شود. در جیرفت به آنها تگ می گویند. در بم و نورماشیر به آنها لتی می گویند.

دُم باز: خرمایی که نیمی از آن رسیده و حالت رطبی داشته و نیمه بالایی به حالت خارک یا نارس باشد.

-ارقام خرمای ایران :

یکی از مهم ترین عوامل که می تواند در بهبود کیفیت و اصول و در نتیجه رونق دادن به صنعت خرما در جهان مؤثر باشد، استفاده از گونه های خرما برتر و تجاری است. در اسناد تاریخی که حدود ۲۰۰ سال قبل نوشته شده اند از ۲۵ رقم درخت خرما که در عراق و اطراف خرمشهر کشت می شده نام برده شده است که امروزه نیز به همان نام ها شناخته می شوند، اما آمارهای موجود نشان می دهند که بالغ بر ۳۰۰۰ رقم خرما در دنیا شناخته شده اند که بخش عمده ای از آن ها متعلق به ایران است، چنانچه از سه هزار رقم شناخته شده خرما در دنیا ۴۰۰ رقم آن متعلق به ایران است.

بیشتر این ارقام در ۶ استان خوزستان، هرمزگان، کرمان، بوشهر، فارس و سیستان و بلوچستان پراکنده شده‌اند که اسامی گونه‌های غالب ایران و منطقه کشت این گونه‌ها در زیر آمده است.

خرمای پیارم در استان هرمزگان

خرمای ربی در جیرفت و کهنوج

خرمای سایر در استان خوزستان

خرمای کروت در استان کرمان

خرمای کلوته در جیرفت و کهنوج

خرمای مضافتی بم در استان کرمان

خرمای الینگى نیکشهر در سیستان و بلوچستان

خرمای هلیله ای در جیرفت، کهنوج و بم

خرمای شاهانی در استان فارس

خرمای زاهدی در استان خوزستان و بوشهر

خرمای کبکاب در استان بوشهر

خرمای مرداسنگ مناطق جنوبی استان کرمان و هرمزگان

مهمترین گونه‌هایی که در ایران تولید می‌شوند را گونه سایر یا استعمران در خوزستان، گونه مضافتی در کرمان و بم، گونه زاهدی و پیارم در حاجی‌آباد هرمزگان و گونه کبکاب در دشتستان بوشهر تشکیل می‌دهد.

ارقام بومی خرما در بلوچستان ایران: خرمای مضافتی، ربی، شَکری، حلیله، آبروگن، کَلگی، چربان، حاشه‌ای، جوانداک، اشکنجک، پُپو، دِسکی، وردیوار، بَرنی، کلوت، مُلسی، کروچ، کونداک، کتمی

ارقام بومی خرما در استان فارس: عمده ارقام خرمای فارس شاهانی، زاهدی (قصب)، کبکاب می‌باشد و سایر ارقام دیگر پیارم، خاصوئی، استعمران، برحی، دیری، گنتار، مجول، پنجه عروس، هلیله

ارقام بومی خرمای بوشهر: قسب (زاهدی)، کبکاب، حاج باقری، برهی، بریمی، صمرون، شکر، سیسی، حَلو، سروری، زندنی، خشن خار، استک سرخو، مرسو، خاصویی، جمادی، بیرمی، تی رس، شهابی، لش، کندی، خنیزی، سمیلی،

خضروی، گنتار، پنبه، شیخ عالی، زامردو، ده دارب، اهرمی، خاویزی، خاور، مکتی، شاخونی، مصلی، جوزی، غصاب و ردستی

ارقام خرماي هرمزگان: خرماي پيارم، مرداسنگ، هليلی، مضافتی، خاصویی، خنیزی، شاهانی، کریته، زرک و کلک سرخ.

ارقام بومی خرما در غرب خوزستان: لیلوئی، برحی (گرد و ریز و با و شیرینی کمتری نسبت به ارقام دیگر)، زاهدی، دیری، اشکر و بریم، حلاوی، بلیانی، سویدانی، هداک، شکر، بنت السب، دگل زرد، خضراوی، استعمران (سعمرون)، بوبکی، چبچاب، مشتوم، جهرمی، عموبحری، دگل سرخ، فرسی، هدل، خصاب، حمراوی، حساوی، اسحاق، جوزی و گنتار، کبکاب (بسیار شیرین و ظاهری شیشه‌ای دارد).

ارقام بومی خرما در کرمان: (در بم و نورماشیر) مضافتی، کروت، قندشکن (سنگ‌شکن)، ربی، خریک، هلیله ای (در جیرفت): خرماي مضافتی عالی مهتری، شِکری (این دو از زودرس‌ترین گونه‌های خرما هستند که بیشتر مصرف محلی دارند)، کلوته (کلیته)، مرداسنگ (تنها خرماي طبع سرد دنیا)، هلیلی، خنیزی، رُوغنی، شاهانی، زاهدی، خضراوی، ربی، نگار (میوه‌هایی بسیار کشیده دارد)، گاردیال، قربانی، آجیلی

ارقام بومی خرما در غرب کرمانشاه (قصر شیرین): زاهدی، ارزق، خضراوی، جعفری و اشرسی

ارقام بومی خرما در ایلام: خضراوی، زاهدی، اشرسی و زیدی

۱۰-۳-نخل

نخل یا مُغ عنوانی است که به گیاهانی از خانواده‌های مختلف اطلاق می‌شود. بیش از همه گیاه خرما به نام نخل معروف است. تیره نخلیان گیاهانی هستند درختی، درختچه‌ای یا بالارونده، خاردار، با برگ‌های بزرگ و چین‌خورده، دارای تقسیمات پُری یا پنجه‌ای؛ گل‌آذین گوشتدار، پانیکول یا سُنبله، اغلب دارای براکته‌های اسپات‌مانند، گل‌های یک یا دو-جنسی، منظم، ۶ گلپوش آزاد یا پیوسته گوشتدار، ۶ پرچم یا بیشتر، معمولاً ۳ برچه پیوسته و ندرتاً آزاد، یک تخمک، تخمدان فوقانی ۱ تا ۳ خانه‌ای، ۳ تخمک و میوه سته، و گاهی بسیار بزرگ. این گیاهان، بومی نواحی گرمسیری هستند. در گویش بندری که در بخش اعظمی از هرمزگان رایج است به این درخت مُغ گفته می‌شود که کلمه‌ای باستانی است.

در ایران کشت نخل، همزمان با تشکیل حکومت هخامنشیان رونق گرفت. ارقام خرماي ایران بیش از ۴۰۰ رقم است و نقاط کشت خرما عبارتند از: خوزستان، بوشهر، فارس، سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان و چندی نواحی دیگر. شمالی‌ترین نقاط کشت این درخت در ایران، قصر شیرین و دره فرخی در حدود ۱۵ کیلومتری شمال غربی خور است.

درخت نخل واشنگتن (بادبزنی) گونه ای از درخت نخل می باشد که زیبایی منحصر به فردی دارد، که از آن برای زیبا سازی فضای سبز استفاده می شود. این درخت دارای برگهای شانه ای مانند و پر مانند می باشد، که رگبرگ های فرعی بسیاری به طرف راست و چپ از آن منشعب شده است. دارای برگهای به رنگ سبز براق می باشد. از درختان همیشه سبز محسوب می شود. به صورت درختچه و بوته کشت می شود. برگهای این درخت همچون یک باد بزن هست به همین دلیل به درخت بادبزنی نیز مشهور است. درخت نخل زینتی درختی گرمسیری است. این درخت دارای تنه ای ایستاده و استوار است که به رنگ خاکستری یا قهوه ای می باشد.

۱۱- خلنگ سانان :

خلنگ سانان نام علمی *Ericales*: راسته ای بزرگ از دولپه ای ها است دارای حدود ۸۰۰۰ گونه با پراکندگی گسترده که شامل گیاهانی مانند چای و خرمالو و برخی گیاهان گوشتخوار است .

۱۱-۱- کاملیا

گل کاملیا درختی از تیره ترنسترومیاسه ها است که اگر در نارنجستان کاشته شود تا ۶ متر رشد می کند. از این گل گونه های زیادی بدست آمده برگ هایش دائمی و براق و گل هایش برنگ قرمز - سفید - صورتی - ابلق یا راه راه نیمه پرپر است که فصل زمستان باز می شود . گل کاملیا را در نواحی مرطوب و گرم مانند رشت و مازندران به خوبی می توان در هوای آزاد کاشت ولی در نواحی معتدل سرد جزو گل های گلدانی است.

برگها متناوب چرمی سبز تیره معمولاً ۵ تا ۱۱ سانتی متر طول و ۲.۵ تا ۶ سانتی متر عرض دارند با ساقه (دمبرگ) حدود ۵ تا ۱۰ میلیمتر و دارای حاشیه بسیار ریز دندانه دار میباشند. گل آن بین ماه های ژانویه و مارس شکفته میشود. دارای ساقه بسیار کوتاه است. گلها معمولاً به تنهایی یا به صورت جفت هستند و ۶ تا ۱۰ سانتی متر قطر دارند. دارای حدود ۹ برگچه فرعی مایل به سبز و کاسبرگ میباشند. گل گونه های وحشی دارای شش یا هفت گلبرگ به رنگ سفید است که هر گلبرگ آن ۳ تا ۴.۵ سانتی متر (۱.۲-۱.۸) طول و ۱.۵ تا ۲.۵ سانتی متر عرض دارند. همچنین دارای پرچم های متعدد ۲.۵ تا ۳.۵ سانتی متری میباشند. میوه آن شبیه کپسول با سه محفظه (locules)، هر کدام با یک یا دو دانه ی درشت قهوه ای با قطر ۱ تا ۲ سانتی متر می باشد.

معمولا جوانه های گل در اوایل زمستان، در درجه حرارت بیش از ۱۸ درجه سانتی گراد تشکیل میشوند و وقتی جوانه ها به حد کافی رشد کردند گیاه را در محلی با درجه حرارت حداقل ۸ درجه سانتی گراد نگاه می دارند و گلها شروع به باز شدن می نمایند.

رنگ گلها متنوع و به رنگهای سفید صورتی قرمز است و رنگ زرد نیز در گونه های بومی چین و ویتنام نیز وجود دارد. از بذر برخی از گونه های کاملیا نوعی روغن به نام روغن چای تهیه می شود که طعمی شیرین دارد و در آسیای جنوب شرقی میلیونها نفر در آشپزی به عنوان روغن از آن استفاده می کنند.

۱۱-۲- چیکو

چیکو نام یکی از میوه های گرمسیری با پوستی قهوه ای و مزه ای شیرین است. مزه آن نوعی شیرینی خاص است اما اگر میوه آن نرسیده باشد همچون خرمالو بسیار گس می باشد. درخت چیکو، ساپودیلا نام دارد و صمغ آن درخت که بیشتر برای درست کردن سقّز (آدامس) بکار می رفت چیکل نام دارد. درخت چیکو در استانهای سیستان و بلوچستان و هرمزگان کشت شده و شرایط آب و هوایی و محیطی لازم برای رشد را دارد.

چیکو درختی است همیشه سبز با قامتی برافراشته و پهن و انشعابات کم که ارتفاع آن بین ۵ تا ۲۰ متر است، البته درختان چیکو پیوندی کوتاه‌تر (بین ۵ تا ۱۵ متر) هستند. گل‌های چیکو از نوع دو جنسی زنگوله مانند کوچک (بین ۸ تا ۱۲ میلی متر) می باشند. دارای ۶ کاسبرگ (سه کاسبرگ در خارج و ۳ کاسبرگ در داخل) و گلبرگ‌ها به رنگ سبز کمرنگ متمایل به سفید و پرچم برجسته به تعداد ۶ عدد می باشد.

۱۲- خواجه باشی سانان:

خواجه باشی سانان راسته ای از دولپه ای های نسبتاً پیشرفته است که شامل تیره های مهمی مانند آقطیان و خواجه باشیان و علف‌گره‌ایان می شود.

۱۲-۱- بداغ

بداغ برفی ، درختچه ای خزان پذیر است. درختچه بداغ در اوایل بهار گل می دهد و حداکثر دمای ۱۵ درجه زیر صفر را تحمل می کند. این گیاه به عنوان تک درختچه زینتی کاشته می شود. ارتفاع این درختچه به ۴ متر می رسد. برگ های آن پهن و زرد رنگ است که در پاییز زرد و قرمز می شود. میوه این درختچه کروی زرد و قرمز بوده که در پاییز می رسند. مکان مناسب رشد برای این گیاه در محل های آفتابی یا نیم سایه است. این گیاه همچنین به صورت قلمه در تابستان و کاشت بذر در پاییز تکثیر می شود.

گل های بداغ شبیه گوله برفی های بزرگ و شاد زمستان اند که در بهار میهمان باغچه شده باشند. بداغ زیبا درختچه ای بزرگ یا درختی کوچک است که حداکثر به ارتفاع ۴-۵ متر می رسد. زادگاه این درختچه خزان پذیر که پاییز هم باغچه را با رنگ های شاد سرخ و نارنجی می آراید، قاره اروپا و نواحی شمالی قاره آفریقا و قسمت

های مرکزی قاره آسیا است. برگ ها سه قسمتی با طول و عرض ۱۰-۵ سانتیمتر است و شبیه برگ های درخت افرا است. برگ ها در پاییز به رنگ قرمز یا نارنجی در می آیند.

گل های این گیاه به شکل مجموعه ای کروی شکل ظاهر می شوند. که ابتدا سبز کم رنگ هستند و به تدریج سفید رنگ می شوند. گل های بارور به قطر ۴ تا ۱۱ سانتیمتر در قسمت مرکزی و بالای این مجموعه قرار دارد و گل هایی با قطر ۲ سانتیمتر که در قسمت محیطی و اطراف این مجموعه هستند عقیم و نابارور هستند. فصل گلدهی بداغ بهار است. میوه های گرد و قرمز رنگ بداغ نیز زیبا و قابل خوردن هستند. این گیاه نسبت به خاک سخت گیر نیست و در بیشتر خاک ها به خوبی رشد می کند. فراهم کردن زهکش خوب برای آن لازم است. وجود رطوبت همیشگی در خاک آن به بالندگی گیاه کمک می کند. این گیاه کمی خاک قلیایی را دوست دارد .

می توان برای گلدهی بهتر در اوایل بهار یکبار با کودی با فرمول ۱۰-۱۵-۱۰ گیاه را تقویت کرد. به آبیاری در حد متوسط احتیاج دارد. آبیاری منظم در ماه های گرم سال به بالندگی گیاه کمک می کند. خشکی کشیدن گیاه موجب سوختگی نوک و حاشیه برگ ها و خشکیدگی برگ ها به خصوص در برگ های جوان می شود. مرطوب بودن همیشگی خاک (نه خیس بودن) به گیاه صدمه نمی زند. برای گل دهی خوب به آفتاب کامل، حداقل ۵ تا ۶ ساعت در روز احتیاج دارد. در مکان های سایه هم بداغ به خوبی رشد می کند و هر چه نور مستقیم آفتاب کمتر به آن بتابد گل دهی کمتر و گل ها کوچک می شود.

۱۲-۲-آقطی

آقطی که در مناطقی از ایران انگور کولی و خمان کبیر نیز نامیده می‌شود، درختچه‌ای است که ارتفاع آن در نواحی مساعد به ۱۰ متر می‌رسد. این درختچه معمولاً در کنار جاده‌ها و حاشیه جنگل‌ها و در نواحی مرطوب و سایه‌دار می‌روید. آقطی سیاه از زمان‌های قدیم مورد مصرف مردم بوده است و از آن برای رفع امراض مختلف مانند دفع بلغم و صفرا استفاده می‌کرده‌اند. برگ‌های آن سبزرنگ، بیضوی، دندانه‌دار، بیدره و مرکب از ۵ تا ۷ برگچه است. اگر برگ‌ها شکسته و مالش داده شود، بوی بدی از آن متصاعد می‌شود. همه قسمت سبز گیاه سمی هستند. گل‌های آن سفید و خوشه‌ای است که در اواخر بهار ظاهر می‌شود. میوه آقطی سیاه گوشتی، ریز مانند انگور و به رنگ آبی سیر است. قسمت مورد استفاده این درختچه گل، برگ و پوست داخلی ساقه آن است. آقطی در ایران در نواحی آذربایجان و همدان می‌روید.

نام‌های دیگر آقطی: خمان، سبوقه، خمان کبیر، آقطی سیاه، تردارگن، انگور کولی، خمان صغیر، پلم (متفاوت از پلم به معنای کاجیره است)، پلخون، شون و آقطی سرخ است.

آقطی سیاه از نظر طب قدیم ایران سرد و خشک است. پوست ثانوی (داخلی) ساقه و ریشه آن از نظر طبی موثرترین قسمت‌های این گیاه است.

۱۳- راش سانان :

راش سانان (Fagales) یکی از راسته های گیاهان گلدار هستند که شماری از معروفترین درختان را شامل می شود از جمله توسکا، فندق، گردو و راش و غان.

۱۳-۱- گردوی گرمسیری

گردوی گرمسیری یا گردوی آمریکایی نام یک سرده از راسته راش سانان ، بومی جنوب شرقی آمریکا و مکزیک است. درختی است بلند، افراشته و پر طاقت. دارای شاخه های وزین و پیچ خورده و برگ سبز روشن و سایه انداز متوسط . واریته های گوناگون آن مناسب شرایط اقلیمی مختلف می باشد. برای ازدیاد محصول، به گرمای زیاد تابستان نیاز دارد. ارتفاع این درخت به ۲۰ تا ۴۰ متر و قطر بدنه درخت حداکثر به ۲ متر می رسد. برگهای درخت ، متناوب و مرکب به طول ۱۵ تا ۳۰ سانتیمتر و دارای ۱۰ تا ۱۵ برگچه با دندانه های ریز به طول ۱۰ تا ۱۵ سانتیمتر و پهنای ۲ تا ۷ سانتیمتر و به رنگ سبز روشن می باشند. قبل از خزان، برگ ها به رنگ طلایی شفاف در می آید. میوه خوراکی آن ، قهوه ای مایل به قرمز یا قهوه ای روشن، کشیده و باریک و صاف، به طول ۲ تا ۴ سانتیمتر و دارای پوست نازک است.

تفاوت این گردو با سایر گردو ها در این است که ۹۸ درصد گردو را مغز آن تشکیل می دهد زیرا این گردو برخلاف سایر گردو ها دارای جداره ی سخت جدا کننده در داخل هسته نمی باشد. مغز این گردو از سایر گردو ها چربتر می باشد به همین علت بسیار خوشخوراک تر است. در کشور آمریکا از آن در تهیه انواع کیک و نان استفاده می شود. گردوی آمریکایی منبع انواع ویتامین ها و مواد معدنی بویژه ویتامین های ب، آ، ای، کلسیم، فسفر، منیزیم، روی و پتاسیم است. پکان یا گردوی گرمسیری تنها جنس از گردوئیان است که نیاز سرمائی پائینی داشته و در مناطق نیمه گرمسیری، به خوبی رشد و نمو کرده و محصول مناسب با کیفیت بالائی تولید می کند. خاستگاه پکان، آمریکای شمالی و مرکزی است. مغز این میوه از لذیذترین خشکبارها بوده و ارزش غذائی بالائی دارد. میزان بالای اسید اولئیک در پکان از ویژگی های منحصر به فرد این گیاه است. در برخی از ارقام پکان، میزان اسید اولئیک بیش از دو برابر گردوی معمولی بوده و به بیش از ۷۵ درصد می رسد. سرعت رشد این درخت در سال های اول کند و بعد از چند سال سرعت رشد متوسط پیدا می کند.

۱۴- زنجبیل سانان :

زنجبیل سانان یکی از راسته های گیاهان است. زنجبیل سانان راسته ای از تک لپه ای ها است که شامل گیاهانی مانند زنجبیل و موز می شود.

۱۴-۱- موز

موز بزرگترین گیاه گلدار علفی است. همه بخش های موز که روی زمین هستند از ساقه پیازمانندی که «کورم» نامیده می شود به وجود می آیند. تنه این گیاه معمولاً بلند و نسبتاً محکم است. درازای شاخه های موز می توانند بین دو تا هشت متر و برگ های آن نیز به حدود سه و نیم متر برسد. میوه موز به صورت خوشه در انتهای ساقه، تشکیل می شود.

موز در انواع مختلفی از خاک، تا زمانی که حداقل ۶۰ سانتی متر و دارای زهکشی خوب بوده و فشرده نشود رشد می کند. از آنجائی که تنه گیاه موز نسبتاً بلند و مستقیم و محکم است اشتباهاً به آن «درخت» می گویند. در حالیکه آنها تنها شاخه هایی هستند که پس از دادن میوه، خشک شده و از بین می روند. به این ساقه ها «ساقه کاذب» می گویند. درخت موز جزو گیاهان گرمسیری است و در دمای کمتر از ۱۵ درجه سانتی گراد گیاه آسیب می بیند.

برگهای موز شامل ساختمان لوله مانند بلندی که نیام می نامند و یک دمبرگ محکم و پهنک پهنی می باشد . تعداد زیادی از نیام ها در کنار هم قرار می گیرند و یک شبه ساقه را تشکیل می دهند و یک شبه ساقه ممکن است در طول زمان زندگی اش بیشتر از ۴۰ برگ داشته باشد آخرین برگ که روی ساقه هوایی ظاهر می شود خیلی کوچک و به شکل براکته یا برگچه می باشد که نقش آن حفاظت خوشه موز از عوامل جوی مانند تابش شدید آفتاب و یا باران های شدید می باشد.

موز، منبع اصلی نشاسته برای مردم بسیاری در نواحی گرمسیری است. بسته به مقدار باردهی و رسیده بودن موز، مزه گوشت موز می تواند مزه های متفاوتی شبیه نشاسته تا مزه شیرین داشته باشد و بافت آن هم ممکن است سفت تا خمیری مانند باشد. هم پوست موز و هم بخش درونی آن را می توان خام خورد یا پخت. بوی موز تازه به خاطر ایزوآمیل استات است که با نام «روغن موز» هم شناخته می شود. ایزوآمیل استات به همراه چندین ترکیب دیگر مانند بوتیل استات و ایزوبوتیل استات از عوامل مهم مزه موز است.

۱۴-۲- استرژیا (پرنده بهشتی)

گل پرنده بهشتی از زیباترین گل هایی است که به خاطر شباهتش به پرنده ها اسمش را مرغ بهشتی هم گذاشته اند. خاستگاه آن جنوب آفریقا است. فقط ۵ گونه دارد که همگی دائمی، همیشه سبز و حساس به سرما هستند. ارتفاع گونه مورد نظر حدود یک متر است. دارای برگ های سبز نسبتا روشن است که روی دمبرگی دراز به طول ۴۵ سانتی متر قرار دارد. مجموعه برگ های گیاه یک حالت بادبزی به خود می گیرند. گل آذین در انتهای ساقه ای به طول حدود ۱ متر تشکیل می شود و شمال اسپاتی سبز رنگ با لبه های قرمز رنگ بوده که به شکل قایق می باشد و از درون آن گلچه هایی خارج می شوند که دو رنگ بوده و جام گل آبی و کاسه گل زرد یا نارنجی است. گل کاملا باز شده شبیه پرنده در حال پرواز است. هر بوته پرنده بهشتی می تواند تا ۱۰ شاخه گل تولید کند.

پرنده بهشتی بعد از سه سال شروع به گلدهی می کند. بعد از سه سال بسته به اقلیم، خاک، فعالیت های نگهداری و وارسته حدود ۱-۴ سنبله گل در هر گیاه تشکیل می شود. در ایران در زمستان تا بهار گل می دهد. عملکرد گل، با افزایش سن گیاه افزایش می یابد و دارای یک موج افزایش و کاهش در طول سال است. شدت نور پایین ناشی از سایه دهی، باعث کاهش گلدهی شده و مشخص شده است که نور ضعیف با انرژی پایین سقط گل یا

بادخوردگی (از بین رفتن گل تکامل یافته) را در گونه های مختلف افزایش می دهد که به احتمال ناشی از اثر آن روی جذب و توزیع مواد فتوسنتزی باشد.

مشاهده شده است که دمای پایین برای تولید گل لازم است، امادر همان زمان دمای هوای کمتر از ۱۳ درجه سانتی گراد باعث کند شدن رشد برگ و تولید برگ شد، در حالی که دمای بالای ۱۷ درجه سانتی گراد رشد و نمو را افزایش داد. بنابراین، می توان نتیجه گرفت که دمای بین ۱۷ و ۲۷ درجه سانتی گراد باعث گلدهی سریع و یکنواخت می شود. دمای ۱۰-۱۳ درجه سانتی گراد در شب و ۲۰-۲۲ درجه در روز بهینه است.

۱۴-۳- زنجبیل (جینجر)

زنجبیل یک گیاه خوراکی، ادویه و گیاه دارویی است که از شاخه کورکومین است. جنس زنجبیل سرده ای از تیره زنجبیلیان علفی ایستاده چند ساله با حدود ۷۰ گونه بومی آسیای جنوب شرقی است با ساقه باریک و نی مانند و برگ های سرنیزه ای سبز براق که از زمین ساقه ای غده ای می رویند؛ گل های آن ها سبز مایل به زرد با لبه ای ارغوانی و لکه های کرم رنگ و گل آذین مخروطی و کوچک و سنبله ای متراکم است که در تابستان از زمین ساقه بیرون می زند. اصلی ترین ترکیبات زنجبیل شامل مواد بودار سوزاننده ای هست که بیشتر اثرات اصلی آن مربوط به همین مواد می باشد.

ترکیبات اصلی و اساسی آن شامل: انواع قندها (از ۵۰ تا ۷۰ درصد)، چربی ها (از ۳ تا ۱۸ درصد)، اولئورزین (از ۴ تا ۷/۵ درصد) و ترکیبات سوزاننده (از ۱ تا ۳ درصد) می باشد. زنجبیل بسیار به سرما حساس است و در برابر کم آبی نیز مقاومت ندارد. زنجبیل معمولا در جنوب هند که از باران های موسمی بهره می برد یا اقلیم های مشابه رشد مناسبی دارد.

۱۴-۴- گل اختر

گل اختر یک گیاه تابستانه با گل‌هایی با رنگ‌های متنوع است. اختر برگ‌های سبز بزرگ و ساقه‌های طویل و بدون انشعاب دارد. طول برگ‌ها ممکن است به ۴۰ تا ۵۰ سانتی متر برسد. رنگ برگ‌ها اغلب سبز است ولی گونه‌هایی با برگ‌های ارغوانی و شبیه به زرد و مسی رنگ نیز عرضه شده‌اند. برگ‌ها جزء قسمت زینتی گیاه بوده و به عنوان گیاه فضا پرکن و نقطه تأکید در وسط فضای سبز یا به عنوان دیوار پرچین در اطراف کرت‌ها می‌توان از آن استفاده کرد.

گل‌ها خوشه‌ای و رنگ‌های مختلف مانند زرد و نارنجی و قرمز و گاهی دورنگ هستند. میوه‌ها گلوله مانند و سفت و سخت است و حالتی شبیه گرز دارد.

اختر نسبت به سرمای زیاد حساس است. در تابستان به گل می‌نشیند و گل‌های آن به رنگ‌های سرخ، نارنجی، زرد است. به دلیل اینکه برگ‌های بزرگ و متراکم تولید می‌کند در زمانی که گیاه روی گل نیست برای فضای سبز مناسب است. بخش تکثیری این گیاه، یک ریزوم بسیار جوان، فعال و مرتب در حال جوانه زدن است بنابراین می‌توان با قطعه کردن ریزوم این گیاه را تکثیر کرد.

۱۵- شمشادسانان :

۱۵-۱- شمشاد

شمشاد یکی از درختان همیشه سبز است که چوب سخت آن در صنعت استفاده می‌شود. شمشاد معمولاً در مناطق مرطوب کاشته نمی‌شود ولی فقط توسط باران تغذیه می‌شود. جنگل‌های انبوهی از شمشاد در کنار سواحل شنی ایجاد می‌کنند تا از پراکندگی شن‌ها جلوگیری نمایند.

شمشاد گونه‌ای همیشه سبز می‌باشد. بوته آن کوتاه بوده و حدود ۱ الی ۹ متر است. محور رشد آن نیز به ۲۰ سانتی متر می‌رسد. انشعابات این گیاه به گونه‌ای در مقابل هم قرار می‌گیرند. گیاه شمشاد به رشد درختچه‌ای عادت داشته و شاخه‌های گسترش یافته از آن با زاویه گسترده یا کم و بیش خمیده می‌باشد.

برگ‌های آن سطحی و چرمی بوده و لبه برگ‌ها بدون دندانه می‌باشد. میزان طول برگ در این گیاه به ۲۴ تا ۳۵ میلی‌متر و عرض آن نیز به ۱۰ الی ۱۴ میلی‌متر می‌رسد. در این گیاه شکل برگ نیز، مانند سر نیزه می‌باشد. گیاه شمشاد در ناحیه پایین پهن بوده و به طرف تحتانی باریک می‌شود. نوک برگ در آن‌ها نیز نسبتاً کند و گرد می‌باشد. رنگ دو سطح برگ متمایل به سبز تیره و سطح فوقانی آن نیز درخشان می‌باشد.

شمشاد یکی از درختان ممنوع القطع می‌باشد و از گونه‌های گیاهی در حال انقراض. شمشاد در طول یک سال فقط یک میلی‌متر به قطرش اضافه می‌شود. از چوب شمشاد به دلیل چوب بسیار فشرده‌ای که دارد، در ساخت سه تار و آلات موسیقی دیگر استفاده می‌شود (خرک).

۱۶- فلفل سیاه سانان :

فلفل سیاه سانان راسته ای کوچک از دولپه ای های علفی یا درختچه ای یا بالارونده چوبی با حدود ۳۶۰۰ گونه است که در سه تیره طبقه بندی می شوند و بسیاری از آنها مانند فلفل سیاه و زراوند کاربرد دارویی دارند و برخی نیز در مناطق معتدل به عنوان گیاه زینتی کاشته می شوند.

۱۶-۱- قاشقی

قاشقی، یا پپرومیا، گیاهی علفی و همیشه سبز با رشد کند است. گیاه قاشقی برگ های قلبی شکل، گوشتی و اغلب رنگ های سفید، کرم و سبز دارد و محل زندگی و زادگاهش در جنگل های نسبتاً تاریک است. این گیاه حدود ۳۰ درصد به رطوبت نیاز دارد، بنابراین بهتر است در هوای گرم و دمای بالا، روزانه و در هوای کمی سرد، هفته ای یک بار مه پاشی شود.

۱۷- قاشق واش سانان :

قاشق واش سانان راسته ای است از تک لپه ای های بیشتر علفی و آبری با ۱۶۵ سرده آرایش یافته در ۱۴ تیره که در تمام نقاط جهان پراکنده هستند.

۱۷-۱- یال اسبی

چمن یال اسبی گیاهی همیشه سبز که به حالت بوته ای فشرده از برگ هایی به رنگ سبز تیره هستند. این گیاه را می توان به جای چمن استفاده کرد، مزیت آن نسبت به چمن این است که قد نمی کشد و تقریباً در یک قد می ماند و نیاز به هرس کردن ندارد. فاصله مناسب برای کاشت این گیاه حدود ۲۰ سانتی متر است تا بتواند فضای مورد نظر را بصورت کامل پر کند. مکانهای مناسب برای کاشت این گیاه در باغ های صخره ای و حاشیه های فضای سبز است.

گل های کوچک به رنگ یاسی کم رنگ در تابستان روی سنبله های کوتاه که اغلب در میان برگ ها هستند ظاهر می شوند. میوه های آبی رنگ به اندازه نخود بعد از پژمردگی گل ها تشکیل می شود.

۱۸- کاج سانان :

کاج سانان نام علمی راسته ای از کاج تباران است که تمام مخروطیان کنونی را در بر می گیرد؛ این راسته پیش از این مخروطی سانان (Coniferales) نامیده می شد؛ صفت بارز همه کاج سانان داشتن ساختارهای زایشی معروف به مخروط است.

۱۸-۱- سرو

سرو درخت همیشه سبزی است که در بیشتر مناطق ایران می روید. شماری از کهنسال ترین آن ها را هنوز می توان یافت. سرو ابرکوه (ابرکو) و سرو هرزویل از این جمله اند. درخت سرو در دسته مخروطیان جای دارد.

درخت سرو به عنوان درخت ملی ایران در فهرست درختان ملی دنیا ثبت شده است. سرو ایرانی به عنوان نماد آزادی، پایداری، سرافرازی و خرمی (سرسبزی و سرزنده ای) ایرانیان توصیف می شود. درخت سرو از درختانی است که ریشه در فرهنگ ایرانی داشته و جایگاه ویژه ای در میان مردم دارد. این درخت به عنوان یک درخت همیشه سبز و استوار حتی در سرما پایداری می کند. درخت سرو از هزاران سال پیش در ایران کاشت شده است و یکی از نمونه های کهنسال این درخت، سرو کشمر (کاشمر) بوده است که کاشت آن را به دست زرتشت دانسته اند. در ادبیات عرفانی ایران نیز بارها به درخت سرو اشاره شده است.

اکنون نیز نمونه های کهنسال دیگری از درخت سرو در جاهای دیگر ایران همچنان استوار است که مهم تر از همه، سرو کهنسال چند هزار ساله، در شهر ابرکوه یزد است که کهنسال ترین سرو جهان به شمار می رود.

سرو در تصویرگری های پس از ورود اسلام به ایران به شکل سرشکسته دیده می شود. گفته می شود که این گونه تصویرگری از سرو در نقاشی های این دوره نشان از این دارد که اعراب به این وسیله در پی نشان دادن از بین رفتن صلابت ایرانیان پس از حمله به ایران بوده اند یکی از ذخیره گاه های کم مانند سروهای کهنسال (بیش از ۲۲ اصله سرو ۳۳۰۰ ساله) در استان ایلام است که آن ها را به نام سرو های زرین می شناسند. این درختان که در سال ۱۳۹۰ به ثبت میراث طبیعی ایران رسیده است، در روستای بان سرو در بخش چوار از توابع شهرستان ایلام جای دارند. در سالهای اخیر، عامل انسانی باعث نابودی شماری از این درختان شده است.

۱۸-۲- جونی پروس

جونی پروس مش یا جونی پروس چینی در زبان فارسی «سرو خزنده» یا «اُرس» نامیده می شود. گیاهی است سوزنی برگ و کوهستانی که به دور خود پیچیده و اندام هوایی خود را بیشتر به معرض نمایش می گذارد تا تنه. درختچه ای و همیشه سبز و پر پشت، نامنظم، گستردگی متوسط، رشد متعادل با برگهای سوزنی و فلسی به شکل بیضی تا مثلثی نوک تیز به رنگ سبز تیره که در ابتدا جوانه و رشد به رنگ سفید کرمی دیده می شود. حداقل دمای مورد تحمل، ۱۰- درجه سانتیگراد می باشد. مکان رشد، محیط های آفتابی می باشد.

۱۸-۳- کاج

کاج نوعی درخت از دسته مخروطیان است که برگهای دایمی دارد. کاج ها به ترتیب در شاخه های دانه داران، بازدانگان، مخروط داران قرار دارند. پولک های مخروط کاج همان برگ های کاج هستند که تغییر شکل یافتند. ماده موجود در یاخته کاج نای دیس نام دارد. دانه کاج دانه بال دار است که به وسیله قسمت بالمانندی با باد به حرکت درآمده و تولید می شود.

این درخت همیشه سبز است، درخت های کاج برگ های سوزنی و باریکی با یک غلاف یا پوشش ضخیم و چرب بیرونی دارند. این لایه از تبخیر آب جلوگیری می کند. به همین علت است که برگ های این گونه از درختان چندین سال عمر می کند. وقتی برگ های مزبور می ریزند، بلافاصله برگ های تازه ای به جای آنها می رویند و شاخه های این درختان هیچ گاه لخت نیستند و کاجیان را درخت های همیشه سبز می نامند.

۱۹- کرفس سانان :

کرفس سانان راسته ای از گیاهان گل دار شامل دو تیره عشقه ایان با ۷۰۰ گونه و چتریان با ۳۰۰۰ گونه علفی یا چوبی است که در مناطق معتدل می رویند و دارای برگهای مرکب و لپ دار و مجاری ترشحی کاملاً تکوین یافته و معطر هستند؛ تخمدان آنها دوبرچه ای و میوه شان خشک است که پس از رسیدن از میان به دو نیم می شود و هر نیمه یک دانه دارد.

۱۹-۱- شفلرا آربوریکلا

نام یک گونه از تیره عشقه‌ایان است. نام فارسی برای این گیاه انتخاب نشده است. این گیاه بومی استرالیا است. شفلرا به نور کم نیاز دارد و می‌توان آن را در مکان‌های سایه با نور کم قرار داد. نیاز آبی این گیاه تقریباً بالا است و باید در حد فاصل دو آبیاری، خاک مرطوب و نمدار باشد. ترکیب خاکی مورد نیاز ترکیبی از خاک برگ و ماسه است. شفلرا در دامنه دمایی ۳۰-۱۵ درجه سانتیگراد می‌تواند به رشد خود ادامه دهد. همچنین نیاز به هوای مرطوب دارد و بهتر است در تابستان برگ‌ها هر روز با آب ولرم اسپری شوند. روش تکثیر از طریق قلمه ساقه به طول بیست سانتی‌متر با یک برگ در انتها است که باید آن را در ماسه ریشه‌دار کرد.

۲۰- گل سپاسی سانان :

گل سپاسی سانان راسته ای از دولپه ای ها است با جام منظم پیوسته.

۲۰-۱- پلومریا

پلومریا یا فرانگی پانی نام درختچه یا درخت کوچک گلداری همیشه سبز است که دارای ۸ گونه می‌باشد. نام این گیاه از گیاه شناس فرانسوی در قرن هفدهم به نام چارلز پلومیر که گونه های مختلف این گیاه را شرح داده است،

اقتباس شده است. این درخت بومی آمریکای مرکزی، مکزیک، کارائیب و آمریکای جنوبی و جنوب برزیل است همچنین امروزه پلومریا در جنوب آسیا بسیار یافت می‌شود. به علت اینکه در کنار معابد زیاد کاشته می‌شود به نام درخت معبد (به انگلیسی: Temple Tree) نیز خوانده می‌شود. یکی از آسان ترین گیاهان گرمسیری برای رشد و پرورش است.

گل این درخت در حلقه گلی که در کشورهای هاوایی، تاهیتی، فیجی، ساموآ، نیوزیلند، تونگا و جزایر کوک به دور گردن انداخته می‌شود و به زبان محلی لی نامیده می‌شود، بسیار به کار می‌رود. زمان شکوفایی این گل طولانی بوده و پر عطر است. از اسانس آن برای تولید عطر و موادی طبی با خواصی آرامش بخش و تسکین‌دهنده استفاده می‌شود. به رنگ های سفید با مرکز زرد، قرمز، صورتی، و کرم رنگ است. برخی از رنگ‌های ترکیبی آن بقدری زیباست که به یک اثر هنری مصنوعی شباهت دارد. قطر گل بین ۱۰-۶ سانتیمتر متغیر است. انواع بسیاری از این گل در باغبانی استفاده می‌شود. در نیمکره جنوبی و در مناطق گرم می‌روید.

بهترین مکان برای پرورش آن در زیر آفتاب مستقیم است. در اولین سال پس از کاشت گل آن شکوفا می‌شود. در فصل زمستان بهتر است از آبیاری آن خودداری شود. اگر ساقه یا برگ آن زخمی شود، ماده‌ای سفید و حاوی مواد سمی از آن خارج می‌شود.

کاشت این گیاه در کشور تایلند در ابتدا یک تابو بود به این علت که نام آن به زبان محلی lantom بود و این نام شباهت با ratom یک کلمه تایلندی دارد که برای غم و اندوه در نظر گرفته می‌شود اما شاه تایلند نام این گیاه را به نام جدید لیلاواده (به انگلیسی: Leelaawadee) تغییر داد و از آن پس کشت این گیاه در تایلند بسیار رواج یافته و در سال‌های اخیر یکی از محبوب‌ترین گیاهان در این کشور به‌شمار می‌آید.

پلومریا گل ملی کشور لائوس و نیکاراگوئه است.

۲۰-۲- گاردنیا

گاردنیا یک گونه از تیره روناسیان است. درختچه ای است با گل های پرپر سفید و بسیار معطر که در مناطق شمالی ایران در باغچه ها یا گلدان نگهداری می گردد. یک گیاه گلدار همیشه سبز که شامل ۲۵۰ گونه مختلف میباشد که همگی به صورت درختچه یا درخت کوچک و همیشه سبز می باشند. این گیاه ، گیاهی محبوب میباشد با گل های سفید ، معطر و بسیار زیبا که در بهار دیدن این گل ، بسیار لذت بخش است. گاردنیا در آب و هوای گرمسیری رشد میکند و به رطوبت نیاز دارد. این گیاه هزار سال است که در چین کاشته میشود. در سال ۱۷۶۲ اولین بار در آمریکا کاشته شد و در اواسط قرن ۱۸ به انگلستان معرفی شد و جایزه انجمن سلطنتی باغبانی را گرفت.

بوته ای همیشه سبز با ارتفاعی بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ سانتی متر است. پوست این درختچه مایل به خاکستری رنگ میباشد، برگهایی تیره و براق به طول ۵ تا ۱۰ سانتی متر دارد و جوانه های این گل سفید و به قطر ۱۰ سانتیمتر است. گلها بزرگ، سفید و مومی شکل و بسیار معطر بوده و در بهار ظاهر میشوند و در تابستان شکوفا میشوند. هر گل میتواند دارای ۵ گلبرگ و یا تعداد زیادی گلبرگ باشد. میوه گاردنیا کوچک، نارنجی رنگ و بیضی شکل بوده و از بذره‌ای موجود در آن برای تکثیر گیاه استفاده میشود.

۲۰-۳- خرزهره

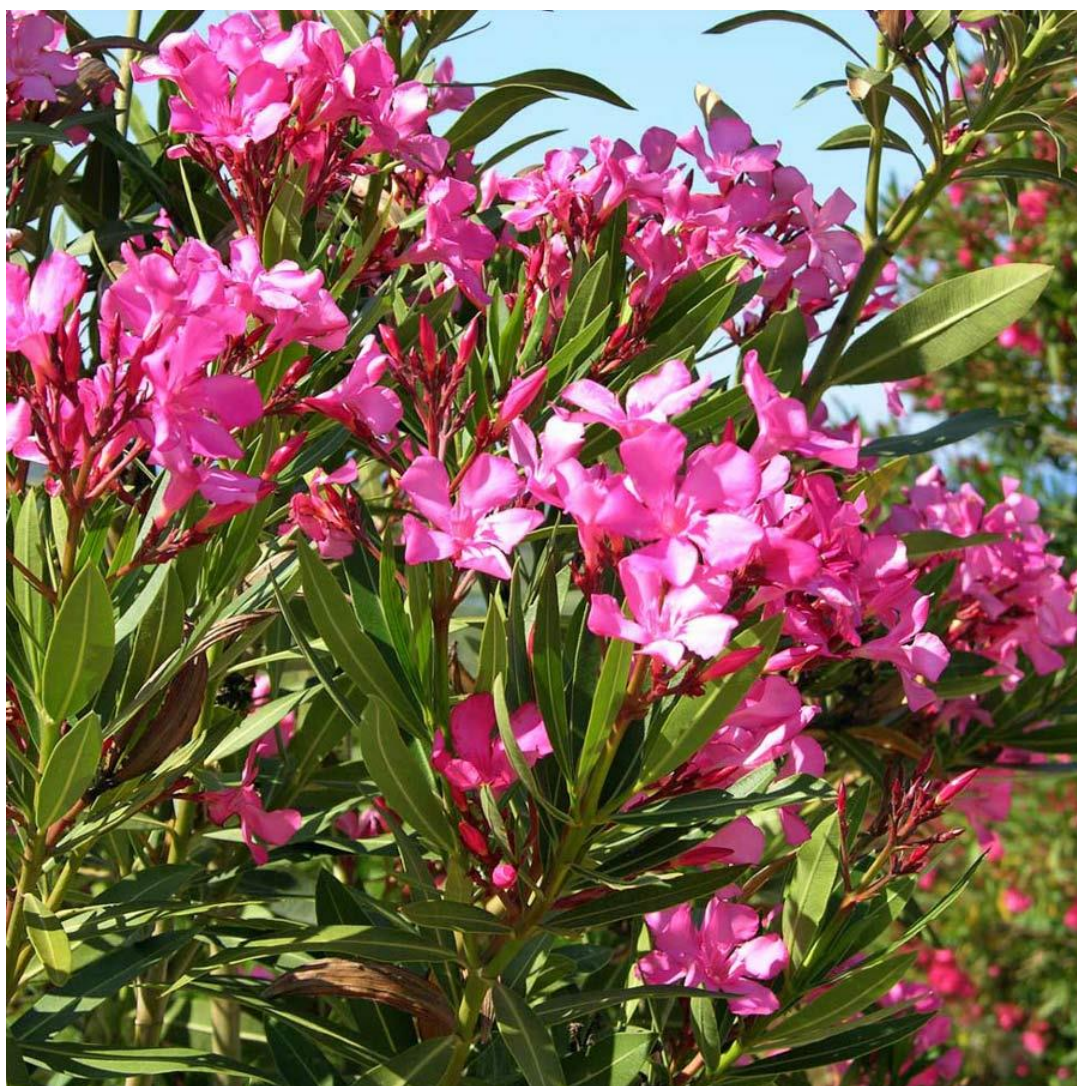
خرزهره گیاهی است چند ساله که به صورت بوته ای و با درختچه می‌روید این گیاه که بومی مناطق مدیترانه ای است به عنوان گیاه زینتی در بسیاری از نقاط دنیا کاشته می‌شود. خرزهره در تمام طول سال سبز بوده و دارای رشد سریعی است. به طوری که هر سال یک بار هرس می‌شود. برگهای آن سبز تیره و رگبرگهای واضح، باریک، به طول ۱۰ تا ۲۰ سانتی متر هستند و شبیه برگ بید است گل‌ها به رنگهای متنوع و در فصول گرم ظاهر می‌شوند. رنگ گل‌ها سفید، صورتی و رنگهای حد وسط است میوه گیاه باریک و قلمی است پوشش غلاف مانند آن حاوی تعداد زیادی دانه با موهای ابریشمی است. این گیاه در بسیاری از مناطق ایران کاشته می‌شود و در برخی نواحی نیز به صورت خود رو یافت می‌شود.

خرزهره به مکان آفتابی و مکان غنی و مرطوب با زهکش خوب نیاز دارد و حداقل دمای قابل تحمل آن ۱۵- درجه سانتی گراد است جهت کاشت در نواحی ساحلی و همچنین نواحی گرمسیری نیز مناسب است. از طریق کاشت بذر در بهار و تهیه قلمه نیمه رسیده ریشه در تابستان امکان پذیر است.

خَرْزَهَره درختچه ای سمی و همیشه سبز از تیره خرزهرگان است که به طور معمول در پارک ها برای اهداف زینتی کاشت می شود. این گیاه را در فارسی گیش، شبرنگ، جار، پهی و پی خوره نیز می نامند. برگ خرزهره به برگ بید شبیه است ولی از برگ بید ستبرتر و بزرگتر است. گل های سرخ و سفید دارد. خرزهره دارای ساقه بسیار و برگ های سه تائی و گل های رنگین که در نقاط گرم و خشک می روید .

در نقاط گرمسیری خرزهره در باغ ها کشت می شود و در نقاط سردسیری به صورت گیاهی گلدانی کشت می شود و باید در محیطی باشد که دمای نسبتا مناسب یعنی بالاتر از ۱۲ درجه را داشته باشد این گیاه دائما سبز است و در فصل پاییز خزان نمی کند. تکثیر این گیاه از طریق قلمه گیری بسیار آسان است و بهترین فصل قلمه گیری آن بهار می باشد. قلمه ها را باید در بستری مرطوب و گرم کاشت تا ریشه دهند، سپس قلمه های ریشه دار به گلدان منتقل می یابند.

۲۰-۴- خرزهره زرد (تیویتیا)

درختچه ای بزرگ و یا درختی کوچک زیبا با تاجی مخروطی است که بومی مناطق مرکزی و جنوبی مکزیک و همچنین آمریکای مرکزی است . از لحاظ ظاهری شبیه به گونه خرزهره است و دارای گل‌های زرد رنگ می باشد. به همین علت است که به نام خرزهره زرد نامیده می شود . همه بخش های این گیاه بخصوص دانه ها ، دارای ماده ای به نام " توتین " است که سمی می باشد . برگ‌هاش خطی ، کشیده و نوک تیز به طول ۲۰ سانتی متر و به رنگ سبز براق که از لحاظ ظاهری شبیه به برگ‌های درخت بید است . گل ها قیفی شکل ، زرد رنگ و معطر به طول ۲ تا ۵ سانتی متر که به صورت خوشه ای بر روی درخت ظاهر می شوند و جلوه زیبایی به درخت می بخشند. دوره گلدهی تقریباً طولانی ، از تابستان تا پاییز ، است . میوه های این گیاه به صورت کپسول های زاویه داری است که در ابتدا سبز رنگ بوده و زمان رسیدن به رنگ قرمز و سپس سیاه تبدیل می شود. هر کپسول دارای دو دانه می باشد که سمی است . تنه اش هم به صورت منشعب و هم غیر منشعب با پوست قهوه ای مایل به زرد مشاهده شده است و شاخه ها نسبتاً انعطاف پذیر است .

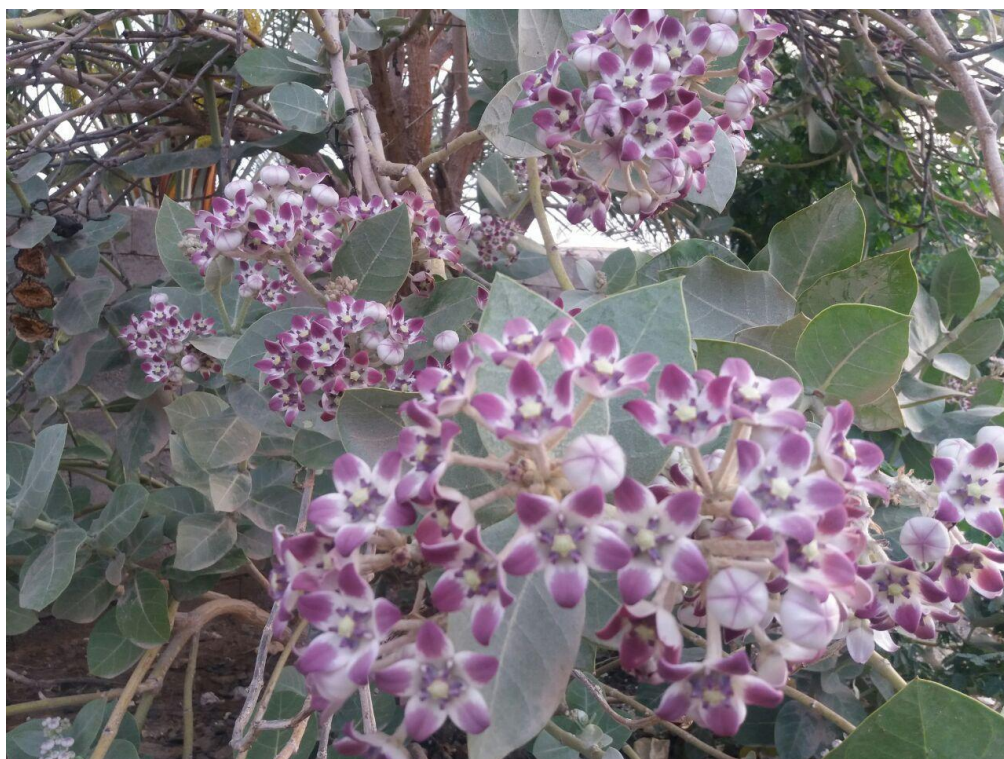

این گیاه به اقلیم های گرم و خشک و گرم و مرطوب سازگاری خیلی خوبی دارد. در دمای زیر ۲- درجه سانتیگراد برگ‌ها خشک شده و خزان می کنند. خرزهره زرد یک گیاه آفتاب دوست است و رشد مطلوب را در آفتاب کامل می کند ، ولی شرایط نیمه سایه را هم تحمل می کند .

۲۰-۵- کرگ (استبرق)

کرگ (استبرق) گیاه خودروی با برگ های پهن و دارای شیره با گل های زیبا چشم نواز طبیعت ، این گیاه در زبان نام محلی به کرگ معروف است گیاهی با ارتفاع ۲ یا ۳ متر همیشه سرسبز و مقاوم در بدترین شرایط آب و هوایی که در بازارهای محلی بدون استفاده مانده است اما این گیاه بهترین استفاده در صنایع لاستیک سازی، خودرو و هواپیما ، لنج سازی ، صنایع نظامی (لباس ضد گلوله) و پارچه های ابریشمی داشته باشد .

گیاه کرگ (استبرق) نیازی به کشت و پرورش و نگهداری آنچنانی ندارد بارش باران یا پرآب شدن رودهای فصلی و سرازیر شدن آن در زمین و حواشی رود ها ، بذر این گیاه با کمترین آب رشد و تا مدتها نیازی به آب دهی ندارد این گیاه صنعتی و اما بدون استفاده در منطقه ، برای کشاورزانی که میخواهند زمینشان را زیر کشت قرار دهد به مشکل و معضل تبدیل شده است . این گیاه علاوه بر اینکه از وزش گرد و خاک جلوگیری می کند در صنعت و اقتصاد مفید و سودمند حساب می آید. ریشه گیاه کرگ (استبرق) در درمان سوختگی ، جذام، برخی بیماری های جلدی مانند سودا و سیفیلیس، سوختگی، التهاب، بیماری های گوارشی، میگرن، نیش مار و عقرب و برای درمان تومور استفاده می شود. از ابریشم درخت کرگ می توان جهت تولید لباسهای فاخر ، ریسمان و بهترین لباس ضد گلوله استفاده کرد.

۲۰-۶- آدنیوم

آدنیوم سرده ای از گیاهان گلدار و خرزهره ایان است. برخی از گونه های این سرده مانند آدنیوم به عنوان گل های تزئینی و خانگی استفاده می شوند، آدنیوم اوبسام در فیلیپین و تایلند با نام «اسب صحرا» نیز شناخته می شود. بر اساس دسته بندی هایی که در پایان قرن بیستم انجام شد، سرده آدنیوم شامل ۵ گونه اصلی می شود، سابقاً این عدد ۱۲ بود.

آدنیوم عربستان ، آدنیوم نامبیا و آنگولا ، آدنیوم زامبیا و آفریقای جنوبی ، آدنیوم فرسک ، آدنیوم جنوب شرقی آفریقا

آدنیوم بومی مناطق جنوبی و شرقی آفریقا و کشور عربستان می باشد. این گیاه به علت داشتن گل های درشت و زیبا، مقاوم بودن بسیار و نگهداری راحت ، گیاه زینتی بسیار مورد توجهی می باشد . رز صحرایی جایزه سلطنتی باغ و باغبانی را نیز از آن خود کرده است. گیاه آدنیوم به صورت بوته ای می باشد و مناسب برای کاشت در باغها، نگهداری در منزل و نگهداری در گلدان به شکل بنسای می باشد . ریشه و ساقه گیاه آدنیوم دارای شیره سمی می باشد که در آفریقا از سم آن برای شکار استفاده میشود. آدنیوم گیاهی همیشه سبز، گوشتی و گلدار بوده که ارتفاعی بین ۱ تا ۳ متر دارد ، گستردگی آن بین ۲ تا ۴ متر است . سرعت رشد این گیاه متوسط است و بین ۲ تا ۵ سال زمان نیاز است تا به رشد کامل خود برسد. این گیاه در ساقه خود آب ذخیره میکند و در شرایط بی آبی از آن استفاده میکند. برگها بافتی چرمی دارند ، طول آنها بین ۵ تا ۱۵ سانتیمتر است و عرضی در حدود ۰.۳ سانتیمتر دارند. برگهای این گیاه معمولاً در بالای ساقه شکل میگیرند. گلها بزرگ و شیپورمانند هستند بین ۲ تا ۵ سانتیمتر طول و بین ۴ تا ۶ سانتیمتر قطر آنها می باشد. فصل شکوفایی گلها از اواخر زمستان تا اواسط بهار می باشد و به رنگهای

قرمز، صورتی و سفید مشاهده میشوند. گلها عقیم میباشند و به تنهایی قادر به بذرافشانی کردن نمی باشند. گلهای آدنیوم برای پروانه ها و سایر حشرات بسیار جذاب است.

۲۰-۷- دیپلادنیا (ماندویلا)

گیاه زیبای ماندویلا یک گیاه چندساله رونده می باشد و بومی جنگلهای گرمسیری آمریکای مرکزی و جنوبی بوده و تحمل سرما را ندارد گیاه ماندویلا همیشه سبز می باشد و زمانی که به ۲۵ سانتی متر برسد از فصل بهار تا پاییز شروع به گل دادن می کند. گلهای گیاه ماندویلا به رنگ های صورتی ، سفید و یا قرمز و به شکل شیپوری می باشند. طول گل آذین معمولا بین ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر است . برگهای آن به شکل بیضی و به رنگ تیره می باشند، طول برگها نیز ۶ سانتی متر می باشد.

ماندویلا گیاه همیشه سبز می باشد که اگر خوب از آن مراقبت شود تا سالها زیبا می ماند . این گیاه تا ۴ متر رشد می کند و وقتی به ۲۵ سانتی متر برسد شروع به گل دادن می کند گلها که از فصل بهار تا پائیز باقی می مانند شیپوری شکل هستند و به رنگهای صورتی ، سفید و یا قرمز می باشند . طول گل آذین معمولا بین ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر می باشد . برگها بیضی شکل و به رنگ تیره می باشند ، طول برگها ۶ سانتی متر می باشد.

در هوای مناسب و گرم حدود ۱۸ الی ۲۹ درجه سانتیگراد این گیاه به شکل پیچی همیشه سبز رشد می کند اما هوای سرد موجب ریزش برگهای گیاه می شود حداقل دمای که ماندویلا تحمل می کند حدود ۱۳ درجه سانتیگراد است و در این دما می بایست گیاه را به مکانی محافظت شده و گرمتر منتقل کرد. اگر چه احتمال دارد که با وجود محافظت گیاه از سرمای زمستانی ، برگهای گیاه باز هم ریزش کند و گیاه نیز فعالیت در تولید برگ جدید نداشته باشد اما با گرمتر شدن هوا مجدداً برگهای آن شروع به رویش و فعالیت می کنند.

این گیاهان برای رشد و گلدهی به نور کافی نیاز دارند. مسئله ای که باید توجه کرد عدم تحمل نور مستقیم آفتاب در هوای بسیار گرم و خشک توسط این گیاهان است. اما هر مقدار که دمای هوا ملایم تر باشد و هوا نیز از رطوبت بهتری برخوردار باشد مدت زمان بیشتری میتوان این گیاه را در معرض نور مستقیم آفتاب قرار داد. سرزنی شاخه های ماندویلا موجب تحریک رشد شاخه های جانبی می شود که در نهایت گیاه حالتی بوته ای تر و پر پشت تر می یابد و گلدهی آن نیز بیشتر می شود و بهترین زمان سرزنی در طی بهار و بخصوص برای گیاهان جوان است .

۲۰-۸- گل پرپوش

گل پرپوش بومی ماداگاسکار است. این گیاه در بعضی مراجع با نام علمی *Catharanthus roseus* معرفی شده است. در بین گیاهان خودرو (وحشی)، گیاهی در معرض خطر است. علت اصلی کاهش زیستگاه‌ها و سوختگی برای زمین‌های کشاورزی است. اما با این حال به طور گسترده‌ای در مناطق نیمه گرمسیری و گرمسیری جهان کشت میشود کاربرد پرپوش در فضای سبز بسیار است و در باغچه‌های حاشیه‌ای و یا طرحهای نامنظم کشت و کار می‌شود این گیاه کوچک همیشه سبز در حال رشد به ۱ متر بلندی میرسد.

دارای برگ‌ها بیضی شکل به طول ۲.۵ تا ۹ سانتی متر و عرض ۱ تا ۳.۵ سانتی متر به رنگ سبز براق میباشد. این برگ‌ها بدون کرک، با دم‌برگ کوتاه به طول ۱ تا ۱.۸ سانتی متر است که در یک زوج متضاد قرار گرفته‌اند. دارای گل سفید مایل به صورتی تیره با مرکز قرمز هستند، با یک لوله‌ی پایه ۲.۵-۳ سانتی متر و جام گل با قطر ۲ تا ۵ سانتی متر با پنج گلبرگ. میوه آن یک جفت از فولی‌کول به طول ۲-۴ سانتی متر و ۳ میلی متر عرض است.

دوره گلدهی این گیاه در تابستان است و از اواخر خردادماه تا اولین سرماهای پاییزه امکان پذیر است. گل پرپوش مکان آفتابی و دارای خاک مرطوب را می‌پسندد و حتی گرمترین روزهای تابستان اثر سوئی روی رشد گیاه ندارد به خاک گلدانی لومی، آبیاری مرتب و کود مایع در هر ماه نیاز دارد. حداقل دمای قابل تحمل آن ۱۰ درجه سانتی‌گراد می‌باشد. این گونه از دیرباز در طب گیاهی و همچنین به عنوان یک گیاه زینتی کشت می‌شده است. در طب سنتی چین، عصاره آن در درمان بیماری‌های متعدد، از جمله دیابت، مالاریا، و بیماری‌های کوچکین مورد استفاده است.

۲۰-۹- جون من یه برگ بده

کاکتوس مدادی با نام علمی افوربیا تیروکالی که آن را "جون من یه برگ بده" نیز می نامند، تقریباً ارتفاع یک متر و عرض همین مقدار رشد می کند. اگر مخلوط با دیگر بوته های زینتی کاشته شود یا در زمینه گلهای یکساله یا گیاهان همیشه سبز کشت شود منظره ی خوبی خواهد داشت. افوربیا تیروکالی یا افوربیا بی برگ گیاهی دارویی است با ساقه هایی بدون برگ که به ندرت برگهای ریز در روی ساقه ها میروید و به سرعت هم میریزد. افرادی که به دنبال گونه های خاص گیاهی هستند و دوست دارند همیشه خاص و متفاوت باشند این گیاه را انتخاب می کنند. افوربیا تیروکالی با نامهای دیگری از قبیل "جون من یه برگ بده"، "درخت مداد"، چوب در آتش، شیر بوش و فرفیون نیز شناخته می شود.

نکته قابل توجه در این گیاه زیبا تولید هیدورکربن لاتکس است که قابلیت تبدیل شدن به بنزین را دارد و در برخی مناطق دنیا پیشنهاد شده است که برای تولید نفت و بنزین آنرا کشت نمایند. افوربیا تیروکالی از قدیم در کشورهای چین و برزیل و هند و مالزی به عنوان درمانی برای سرطان و تومور و زگیل کاربرد داشته است. برخی افوربیا را به عنوان پرچین در حاشیه باغچه یا باغ می کارند و برخی نیز به عنوان یک نوع کاکتوس آنرا در خانه نگه میدارند و طرفداران آن در حال افزایش هستند.

۲۱- گل سرخ سانان :

گل سرخ سانان (Rosales) راسته‌ای از دولپه‌ای‌ها است شامل ۹ تیره که در رده بندی ای.پی.جی. بسیاری از گیاهان سودمند باغی را در بر می‌گیرد .

۲۱-۱- انجیر

انجیر را از تیره توت‌ها و از جنس فیکوس می‌دانند. انجیر به این دلیل که بومی مدیترانه است، آب و هوای گرم را بیشتر دوست دارد، اما با این حال در مناطق شمالی هم رشد می‌کند. انجیر درختی خزان پذیر است و ارتفاعش گاهی به ۱۰ متر هم می‌رسد. این درخت برگ‌های پهن و کرکدار با شیار عمیق دارد. درخت انجیر ریشه آنچنان عمیقی ندارد، ولی بعضی درختان انجیر ریشه‌هایشان به طرز عجیبی عمیق است. گرده افشانی انجیر را نوعی زنبور عسل که از یک شیار کوچک وارد دانه میوه می‌شوند صورت می‌گیرد. درختان انجیر میوه را روی شاخه می‌سازند، البته گونه‌های نادری از درختان انجیر میوه را روی ساقه نیز می‌سازند.

به همان اندازه که درخت انجیر به گرمای زیاد مقاوم است نسبت به سرما مخصوصاً در دوره جوانی حساس است و سرما یک عامل محدود کننده در کاشت این درخت می باشد. اثر گرما و رطوبت در میوه انجیر نسبت به نوع مصرف میوه متفاوت است. انجیر هایی که برای کنسرو یا در شیرینی پزی مصرف می شود در هوای مرطوب محصول مرغوب تری می دهد تا در هوای گرم و خشک و برعکس میوه درختان انجیری که در هوای خشک و نسبتاً گرم کاشته شده اند برای تهیه انجیر خشک مرغوب تر است تا آنهای در هوای مرطوب عمل آمده اند .

باران در موقع تلقیح بسیار مضر است و مقدار محصول را به مقدار قابل توجهی کم می کند. در نواحی مرطوب میوه درشت می شود و دم آن طویل می گردد ولی مقدار شیرینی میوه کم می شود در هوای خشک و گرم دم میوه کوتاه شده گاهی به کلی از بین می رود اما اندازه میوه کوچک و مقدار شیرینی آن زیاد است.

۲۱-۲- کنار

کنار، عناب ، رملیک (نام علمی: Ziziphus) سرده ای از درختان و درختچه های تیغ دار از تیره عنابیان است. حدود ۴۰ گونه کنار وجود دارد که در مناطق گرمسیری و زیرگرمسیری پراکندگی دارند. میوه این درخت نیز کنار نامیده می شود و خوردنی است. درخت کنار در عربی و گاه فارسی سدر نیز نامیده می شود و در ایران معمولاً برگ های کوبیده آن را «سدر» می نامند. اما سدر خود درختی متفاوت و مدیترانه ای از تیره مخروطیان است که شباهت زیادی با کاج دارد.

کنار درختی است به ارتفاع نزدیک به ۱۰ متر با برگ‌های کوچک و قلبی شکل و کشیده با سه رگبرگ برجسته که گوشوارک آن به خار تبدیل شده است. میوه کنار خوراکی است. کنار میوه مغذی و سرشار از ویتامین K و مقادیر نسبتاً خوبی از ویتامین D3 و محتوی کلسیم، فسفر و آهن و منگنز و روی و پتاسیم است. ارزش غذایی میوه کنار از لحاظ پروتئین، مواد معدنی، کلسیم، فسفر، کاروتن و ویتامین از گندم غنیتر و میزان کالری و ویتامین C آن نسبت به لیمو بیشتر است. میوه آن به راحتی هضم و اثر ملین‌آور دارد و گوشت میوه آن شیرین و خوشمزه است. کنار در ماه‌های آذر و دی به بازار می‌آید و تا اواخر اسفند عرضه می‌شود. کنار با قیمتی ارزانتر نسبت به سایر میوه‌ها در دسترس است.

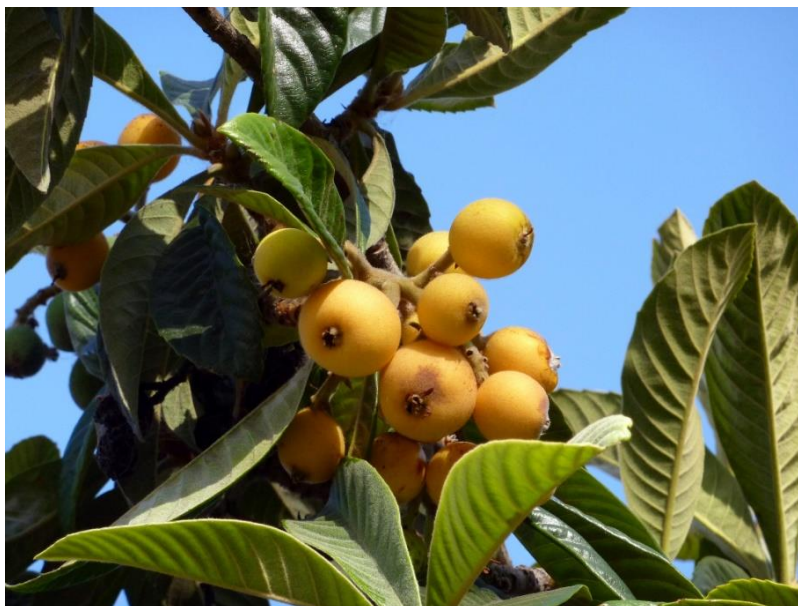

درخت کنار مقاومترین درخت میوه به صورت درختچه ای کوچک، خاردار با تاج پهن است. میوه این درخت تخم مرغی شکل و به اندازه میوه زیتون یا کمی کوچک‌تر است. طعم این میوه ترش مطبوع و شیرین است. این درخت و میوه آن در جنوب ایران کنار نامیده می‌شود و در کتاب‌ها به نام‌های کنار، سدر، سدره، منبل داوود، سنجد گرجی، نیم، ضال، ببر و شجره النبق نیز خوانده شده‌است. از قدیم از برگ سائیده درخت کنار به‌عنوان ماده پاک‌کننده موی سر و بدن استفاده شده و هنوز هم در برخی نقاط استفاده از آن متداول است. برگ سائیده کنار «سدر» نام دارد. این درخت در استان‌های جنوبی ایران مانند ایلام، فارس، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان و جنوب سیستان و بلوچستان به خوبی می‌روید. از خواص میوه کنار می‌توان به وجود ویتامین سی و مقادیر نسبتاً خوبی از ویتامین ای و ب اشاره کرد. یکی دیگر از خواص میوه کنار وجود کلسیم، فسفر و آهن در آن است که برای سلامتی ما فواید زیادی دارد. خواص میوه کنار از لحاظ پروتئین، مواد معدنی، کلسیم، فسفر، کاروتن و ویتامین از سیب غنی‌تر و میزان کالری و ویتامین سی آن نسبت به پرتقال بیشتر است. یکی دیگر از فواید میوه کنار آنست که راحتی قابل هضم بوده و اثر ملین‌آور دارد. گوشت میوه کنار شیرین و خوشمزه است.

۲۱-۳- ازگیل ژاپنی

منشأ ازگیل ژاپنی از جنوب چین است و از آنجا به ژاپن برده شده است (بیش از ۱۰۰۰ سال کشت). نام کهن این میوه در چینی «لو کوآت» است به معنای نارنج سمار و در لاتین مدرن «اریو بوتریا جاپونیکا» (اریو = پشم + بوتریاس = خوشه انگور) خوانده می‌شود. نام دیگر آن آلوی شرقی، آلوی چینی و آلوی ژاپنی است. این میوه در استان مازندران و گیلان نیز کشت می‌شود و در زبان گیلکی بیه پس به آن انبه و گیلکی بیه پیش انبوه نیز می‌گویند و مازندرانی‌ها ازگیل می‌نامند. در دهه ۳۰ شمسی به این میوه ثریا نیز گفته می‌شد. در فرهنگ دهخدا از آن با عنوان انبه ژاپنی یاد شده که درختی زینتی است که میوه مأكول دارد و در باغات مازندران و کرج جدیداً کاشته شده است.

این درخت همیشه سبز است و شاخه‌های گسترده و تاج کروی دارد. ازگیل ژاپنی میوه ای شیرین، زرد رنگ (یا نارنجی کمرنگ)، آبدار و براق دارد. ارتفاعش تا ۸ متر هم می‌رسد و قطر تاج کروی شکل آن بین ۵ تا ده متر است. هرس پذیری آن باعث شده در طراحی فضاهای سبز به کار برده شود. گلهای آن سفید و خوشه ای اند و از آبان تا دی ماه می‌رویند.

ازگیل در مکانی سایه روشن در جنگل‌های آفتابگیر رشد می‌کند و خاک مرطوب، سبک و شنی با خاک برگ یا خاک سنگین رسی و به خوبی زهکشی شده برای کشت آن مناسب است. به آبیاری در حد معمول نیاز دارد و رطوبت پایدار خاک به رشد آن کمک می‌کند. هر چند درختان استقرار یافته چند ساله به خشکی مقاوم هستند. گل‌های درخت آن سفید و میوه اش شبیه زالزالک است، با این تفاوت که میوه ی ازگیل درشت تر و قهوه ای رنگ و طعمش شیرین و کمی گس است.

۲۱-۴- انجیر معابد ، درخت بودا

درخت بودا یا انجیر معابد (نام علمی: *Ficus religiosa*) یکی از بلندترین درختان جنگل‌های بارانی است و چرخه زندگی غیرمعمولی دارد. دانه‌های آن در درون فضله پرندگان بر روی درختان دیگر سقوط می‌کند. این دانه ها جوانه می‌آورند که ریشه هایش را به پایین به سمت زمین می‌فرستد. شاخه های گیاه تنه درخت میزبان را دربرگرفته به تدریج آن را خفه می‌کنند به همین دلیل به این درخت نام درخت خفه‌کننده را نیز داده اند. سپس درخت انجیر معابد بر روی پای خود می‌ایستد. این درخت در مناطق گرمسیری ایران هم رشد می‌کند و هم اکنون جزو پوشش گیاهی جزایر خلیج فارس است.

انجیر معابد در هرمزگان «لور» (loor) نامیده می‌شود. در مناطق مختلفی مانند بندرعباس، قشم و کیش و همچنین در چابهار و نیک شهر در استان سیستان و بلوچستان این درخت یافت می‌شود. عمر درختان لور کیش به حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ سال می‌رسد. یکی از زیباترین این درختان لور در جزیره قشم در تم سینتی (منطقه توریان) قرار دارد و در نزدیکی آن بقعه ای دیدنی با طرح معماری کهن به نام زیارت پیر واقع شده است.

نامگذاری این درخت به عنوان انجیر معابد به زمان بودا برمی گردد و دلیل آن وجود درخت انجیر مقدسی که بنا به اعتقاد بوداییان، سیدارتا گواتاما (مشهور به بودا) در زیر آن به مراقبه پرداخت و به روشن بینی رسید. در نمادشناسی مذهبی این درختان مقدس از روی برگهای قلبی شکل خود مورد شناسایی قرار می گیرند. مشهورترین این درختان، درخت انجیر مقدسی در معبد ماهابودی است که زمان کاشت آن به ۲۸۸ سال قبل از میلاد مسیح باز می گردد و مستقیماً از درخت اصلی نشا زده شده است.

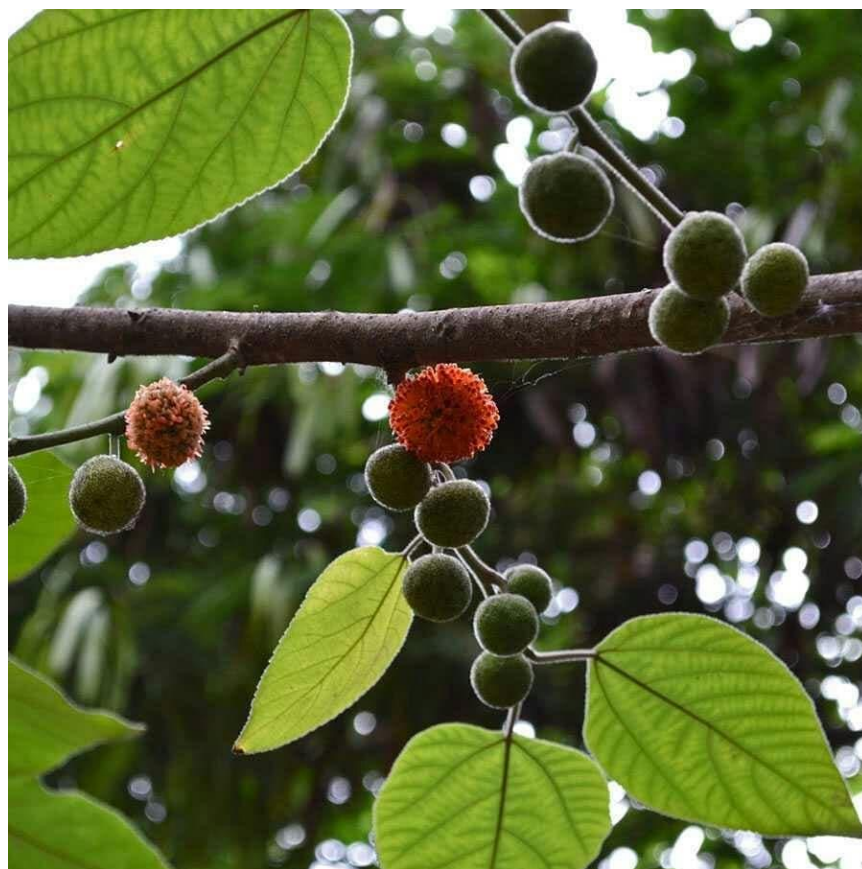

۲۱-۵- توت کاغذی (توت کاکوزا)

توت کاغذی (نام علمی: *Broussonetia papyrifera*) درختی است از تیره توتان و بومی شرق آسیا.

توت کاغذی درختی است سایه انداز که نگهداری کمی می‌خواهد. آلودگی هوا، باد، خشکسالی، گرما و بیشتر انواع خاک‌ها را تحمل می‌کند. برگ‌های آن در بالا به رنگ سبز تیره و در پائین نقره‌ای خاکستری است. برگ‌های آن از نظر شکل متنوع می‌باشد. این درخت دوپایه است پایه ماده آن میوه شیرین مانند توت به رنگ قرمز دارد.

توت کاغذی درختی است خیلی زود رشد که چوبی نرم دارد و در صنعت کشتی سازی به کار می‌رود. این گیاه بیشتر مصارف طبی دارد. توت کاغذی به خاطر مصرف زیاد آبی که دارد پس از کشت در منطقه‌ای جدید گیاهان بومی را می‌خشکاند و با رشد سریعی که دارد جایگزین آن‌ها می‌شود. درختی سایه انداز که نگهداری کمی می‌خواهد. آلودگی هوا، باد، خشکسالی، گرما و بیشتر انواع خاک‌ها را تحمل می‌کند. برگ‌ها در بالا به رنگ سبز تیره و در پائین نقره‌ای خاکستری می‌باشد.

۲۱-۶- سنجد زینتی (الیاگنوس)

الیاگنوس یا سنجد زینتی گیاهی با برگهایی با سطح زیری نقره‌ای و مقاوم به گرما و خشکی و نور زیاد است. گیاهی همیشه سبز است که در طراحی فضای سبز به صورت پرچین یا درختچه پایه دار (پیوندی) کاربرد دارد. الیاگنوس یا الیاگنوس در تابستان گرما را تا دمای تقریبی ۵۰ درجه تحمل می‌کند. کم مصرف است و به هفته ای یک تا دو بار آبیاری بسته به دمای هوا نیاز دارد. سرمای عادی زمستان را تحمل می‌کند اما تحمل یخبندان را ندارد.

۷-۲۱- بنجامین

بنجامین یا انجیر برگ‌ریز (نام علمی: *Ficus benjamina*) یک گونه از سرده انجیر است. اصالت اصلی این گیاه جنگل‌های استوایی آسیا به ویژه هندوستان است. فیکوس بنجامین برگ‌های سبز روشن و بیضی شکل و نوک تیز و شاخه‌های دارای خاصیت ارتجاعی و آویزان دارد.

معمولاً بنجامین را به دلیل حساسیت بالا و مقاومت کم در برابر عوامل محیطی روی فیکوس بنجامین پیوند می‌زنند تا مقاوم‌تر شود. درخت بنجامین می‌تواند تا ارتفاع ۵ متری نیز می‌تواند رشد کند. از لحاظ رنگ دارای ساقه و برگ‌هایی به رنگ سبز است و استرس سبب ریختن برگ‌های بنجامین می‌شود. از مزایای این گیاه زیبا سازگاری بی‌نظیر آن با محیط زندگی و تصفیه هوا می‌باشد. گل بنجامین با وجود تمام مزایایی که دارد به مراقبت و نگهداری زیادی نیاز دارد و در صورت مراقبت کم به خوبی رشد نمی‌کند.

۲۱-۸- توت

توت از تیره گزنه ها است که شامل ده تا شانزده گونه می باشد. شاه توت یکی از انواع این درخت است. توت سیاه با وجود اینکه کاملاً شبیه شاه توت است، بر خلاف آن میوه اش شیرین است. ایران بزرگ ترین تولیدکننده انواع توت در جهان است. توت سفید در چین مرکزی و شرقی به صورت بومی وجود دارد. این درخت قرن ها پیش به اروپا برده شد، در آمریکا به عنوان منبع غذائی برای کرم ابریشم در اوائل دوران استقلال این کشور این درخت مورد استفاده قرار گرفت. البته نوعی از توت که به آن «توت قرمز» گفته می شود در آمریکا به صورت بومی وجود داشته که از ایالت ماساچوست تا ایالت کانزاس دیده می شود .

توت سیاه نیز که در آسیای غربی وجود داشته قبل از دوران رومی ها به اروپا برده شده است . یک درخت قدیمی یا تاریخی در اکثر کشورهای جهان که معمولاً در هر کشوری دارای قدمت بیش از دویست، سیصد سال است. دارای پوست زرد نارنجی بوده که از مشخصه های جالب آن در زمستان است (بیشتر در مورد درختان نهال و جوان). درختی است مقاوم و کم نیاز که در اکثر مناطق و آب و هوا رشد می نماید و حتی می تواند به ارتفاع ۲۵ متر نیز برسد. بعضی از درختان توت فقط گل های نر تولید نموده و بنابراین میوه نمی آورند. این نوع درختان به عنوان یک درخت زینتی سایه دار بسیار مناسب هستند. در بعضی مناطق نام این درخت را توتین می نامند .

۲۱-۹-رز

رُزها یا گل سُرخ ها یکی از مهمترین دسته گیاهان می باشد که انواع شناخته شده آن به بیش از ۲۰۰۰۰ گونه و واریته مختلف تخمین زده میشود. رُز، یا گل سُرخ، جنسی از خانواده گل سُرخ ها یا رُزاسه می باشد که بوته هایش پاکوتاه و پا بلند و رونده با ساقه های چوبی است و در بعضی گونه ها برگهایش غیر دائمی و در برخی دائمی می باشد. در اقسام اصلی و اولیه بوته ها صورت بدوی خود را داشته، بصورت کُربه و پُر تیغ و خار می باشد، ولی پس از گشنگیری و بدست آوردن اقسام و جورهای تازه که بیشتر بوسیله پیوند روی پایه های اقسام وحشی درست شده، صورت آن دگرگون شده و تا اندازه ای به میل پرورش دهندگان تغییر صورت داده به اشکال مختلف: کُربه، چتری، مجنون (آویزان) و بقول فرانسویان (گل رُز گریان) و غیره درآمده است.

رز به عنوان ملکه گل ها آوازه دارد. پرورش رز تنها برای لذت بردن از زیبایی این گل نیست بلکه از این گل برای عطرسازی، فرآوری چای، مربا و بسیاری مواد خوراکی دیگر استفاده می شود. عطر رز آرامش بخش سامانه عصبی است و در راحت به خواب رفتن انسان کارایی دارد و به همین سبب در عطردرمانی بکار برده می شود. اسانس رز گرانترین اسانس دنیا است و هر گرم آن معادل یک گرم طلا در بازار جهانی قیمت دارد. گل رز از نظر کثرت قرار گرفتن در جایگاه گل ملی مقام نخست را در میان همه گل ها دارد و در ۱۰ کشور ایران، آمریکا، انگلستان، ایتالیا، رومانی، عراق، عربستان سعودی، مراکش، لوکزامبورگ و بلغارستان به عنوان گل ملی انتخاب شده است.

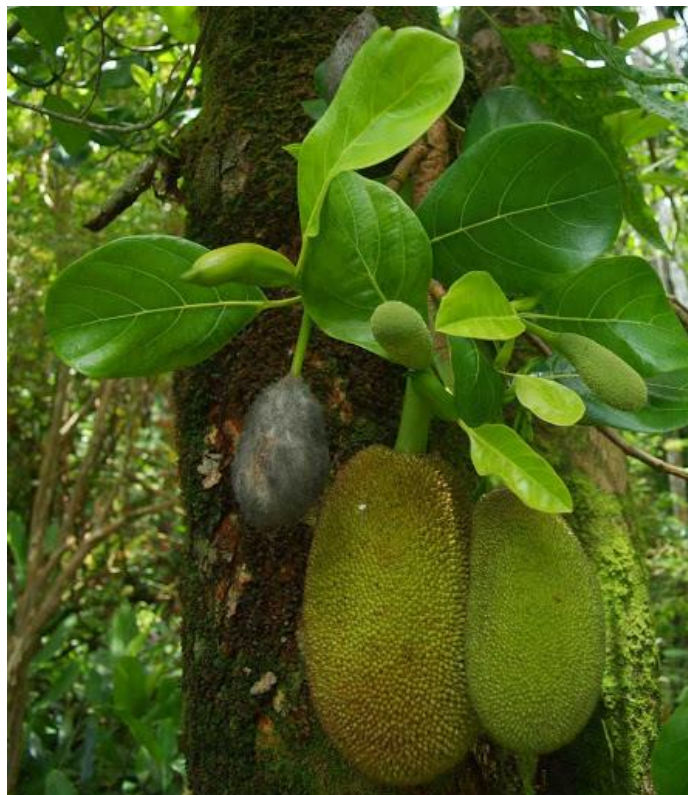

۲۱-۱۰- جک فروت

درخت نان صحرایی یا جک فروت ، درختی است که بیشتر در مناطق جنوبی و جنوب شرقی آسیا و همچنین در قسمت شرقی آفریقا یافت می‌شود. درخت نان صحرایی از خانواده انجیران و خویشاوند نزدیک درخت نان است.

میوه های آن سبزرنگ، آبدار و معطر و جزو بزرگترین میوه های جهان و بزرگ ترین میوه درختی با بیشینه وزن ۴۵ کیلوگرم، هستند. وزن معمول میوه های این درخت به بیش از ۱۸ کیلوگرم و درازای آن‌ها به بیش از ۶۰ سانتی متر می‌رسد. جک فروت سرشار از پروتئین، پتاسیم و ویتامین ب است. یک نصف لیوان آن در حدود ۹۵ کالری انرژی دارد. میوه های آن به صورت پخته یا خام مصرف می‌شوند. دانه های آن نیز به صورت پخته در مناطق محلی خورده می‌شوند. در پایین آوردن فشار خون مفید است.

برگ های درخت براق هستند و ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر طول دارند. درخت جک فروت در مناطق گرمسیری رشد می‌کند. جک فروت در شرایط مناسب به راحتی رشد می‌کند. این میوه در برابر آفات و بیماری ها بسیار مقاوم است و در درجه حرارت بالا و خشکسالی نیز به حیات خود ادامه می‌دهد. درخت جک فروت زمانی که بالغ شود، نیاز به مراقبت زیادی ندارد و به رشد خود ادامه می‌دهد. اما بین پنج تا هفت سال طول می‌کشد تا درخت میوه دهد ولی زمانی که کاملاً بالغ شد هر سال می‌تواند بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ میوه بدهد.

۲۱-۱۱- فیکوس الاستیکا

فیکوس الاستیکا گیاهی از راسته گلسرخ سانان و از تیره موراسه است که تنوع گونه ای آن بالغ بر هشتصد گونه است. زادگاه اولیه این گیاه نواحی استوایی آسیاست و در مناطق جنوبی کشور ما نیز به خوبی در فضای باز رشد می کند. این درختچه زیبا که قابلیت نگهداری در محیط های آپارتمانی را به خوبی دارد، در هوای آزاد تا بیش از سی متر و در شرایط خاص حتی شصت متر رشد می کند. فیکوس الاستیکا دارای برگ هایی پهن و براق و نوک تیز به رنگ سبز و ابلق است که همانند بافت چرمی به نظر می آیند و به تناوب در طول ساقه می رویند. در واقع باید گفت معمولا بهترین نور در حالتی است که گل زیر سایه بان جنوبی قرار گیرد که آفتاب به گیاه برسد اما به برگ های گیاه آفتاب نتابد و برگ ها در سایه (نور کامل) باشند.

۲۱-۱۲- فیکوس بنجامین

فیکوس بنجامین یا بنجامین انجیری، گونه ای گیاه گلدار است که در راسته گل سرخ سانان قرار دارد. اصالت اصلی این گیاه جنگل های استوایی آسیا به ویژه هندوستان است. فیکوس بنجامین یکی از گیاهان آپارتمانی در سازش با محیط مکان های سرپوشیده است. این گیاه برگ های سبز روشن و بیضی شکل و نوک تیز و شاخه های دارای خاصیت ارتجاعی و آویزان دارد. ارتفاع این درختچه در هوای آزاد به پنج متر می رسد. نسبت به کم آبی به خصوص در هوای سرد حساس است و به خزان برگ ها مبتلا می گردد، نور باید کافی ولی غیر مستقیم باشد. فیکوس بنجامین را می توان از میانه بهار تا اوایل تابستان تکثیر کرد. برای تکثیر قلمه انتهایی ساقه را به طول هشت تا ده سانتی متر با قیچی باغبانی جدا کرده و در پودر هورمون ریشه زایی فرو ببرید و تک تک در گلدانی با قطر دهانه شش سانتی متر، حاوی کمپوست

مخصوص بذر و قلمه قرار می‌دهند و با کیسه پلاستیکی می‌پوشانند. این در صورتی است که محیط خیلی خشک باشد.

۲۱-۱۳- عناب

درختچه ای است متوسط که ارتفاع آن تا ۱۰ متر نیز می‌رسد. عناب بومی مناطق گرمسیر و خشک بوده و برگ‌های کوچک سبز رنگ، بدون کرک و تخم‌مرغی شکل آن در زمستان می‌ریزد. میوه عناب که دارای خواص دارویی بسیار زیادی می‌باشد در ابتدا سبز و گرد بوده و پس از رسیدن به رنگ قرمز و زیتونی شکل درآمده و چروک می‌خورد. عناب را «خرمای قرمز» و «خرمای چینی» نیز می‌نامند. عناب درختچه ای است خزان پذیر که به صورت مستقیم یا کج و معوج رشد کرده و ارتفاعی بین ۵ تا ۱۰ متر پیدا می‌کند. برگ‌های بیضی شکلی کشیده، بدون کرک و سبز براق بوده و حاشیه هایش دنداندار می‌باشد. گل‌ها سبز متمایل به زرد و بسیار کوچک بوده، قطرشان به ۵ میلی‌متر می‌رسد و دارای پنج گلبرگ ناپیدا می‌باشند. میوه‌های درخت بیضوی شکل و سفت بوده و طولشان به دو تا سه سانتی‌متر می‌رسد. عناب نارس سبز و لغزنده بوده و طعمی شبیه به سیب دارد که پس از رسیدن به رنگ قرمز تیره درآمده و چروک می‌خورد. میوه عناب که هسته‌ای دراز و باریک دارد در پاییز به طور کامل می‌رسد. مزه آن شیرین، خوراکی بوده و دارای خاصیت دارویی می‌باشد.

۲۲- گندم سانان :

گندم سانان یا چمن سانان راسته ای پرگونه از تک لپه ای ها است با گل های کوچکی که با برگه های متعدد احاطه شده اند و گرده افشانی در آن ها به وسیله باد انجام می شود .

۲۲-۱- نخل مرداب

نخل مُرداب، گیاهی است از جنس مردابی ها . این گیاه علفی بومی باتلاق های ماداگاسکار و از خویشان نزدیک پاپیروس مصر هاست. این گیاه پنجه کلاغی هم نامیده می شود.

گیاه پایای همیشه سبز با بلندی ۳۰ تا ۹۰ سانتیمتر که در محیط مناسب، ارتفاع آن به ۱۵۰ سانتیمتر هم می رسد. ساقه های سبز رنگ عمودی افراشته این گیاه به جز در رأس بدون برگ هستند که در رأس نیز دایره ای از برگچه های سبز علفی به صورت شعاعی مثل قاب یک چتر بیرون می زنند. علاوه بر این در تابستان گل ها نیز به صورت شعاعی در رأس بیرون می زنند ولی این گل ها کوچک و قهوه ای رنگند.

۲۲-۲- خیزران

خیزران به انگلیسی با نام علمی (*Bambusa Vulgaris*) متنوع ترین تبار از گیاه بامبو است که گیاهی است چندساله از تیره گندمیان. بامبو درخت نیست بلکه علفی غول پیکر است. ساقه های نی در ردیفهای متراکم رشد می کند و می تواند تا ارتفاع ۴۰ متر (۱۳۰ پا) برسد. بامبو یا خیزران در زیر تیره *Bambusoideae s.s* قرار دارد این زیر تیره شامل گیاهان چوبی و علفی هستند و پراکندگی آن ها عمدتاً در نواحی گرمسیری است. گونه های علفی این گروه یک شاخه تکاملی را تشکیل می دهند اما بامبوهای چوبی از لحاظ تبارشناسی به دو شاخه تکاملی گرمسیری و معتدل تقسیم می شوند. بامبوهای چوبی با ساقه هایی به بلندی تا ۴۰ متر یقیناً شباهتی به چمن های موجود در علفزارها ندارند. گل دهی در بسیاری از بامبو های چوبی نیز غیرعادی است و دوره های گلدهی تا ۱۲۰ سال طول می کشد با وجود اینکه ساقه های منفرد فقط یک تا چند دهه زنده می مانند نوعی «ساعت» به طور ناگهانی ساقه ها را در سراسر دامنه پراکنش گونه به گل می برد. در مناطق گرمسیری رشد می کند تاکنون بیش از ۱۰۰۰ نوع در ۹۰ گروه متفاوت شناسایی و نام گذاری شده است. وجود چوب های بامبو باعث ترمیم خاک می شود. بامبو به صورت استوانه ای که به وسیله دیافراگمی عرضی در گروه ها تقسیم می شود بامبو با محور اصلی عمودی است.

۲۲-۳- پامپاس یا ریش پری، همیشه سبز

پامپاس (کورتادریا) به خانواده Poaceae تعلق دارد و بومی نواحی جنوبی امریکای جنوبی است. پامپاس گیاهی گلدهنده، بلند قامت با برگساری بلند، باریک و انبوه است که می تواند به ارتفاع سه متر نیز برسد. طول هر برگ در حدود یک تا دو متر است و یک سانتیمتر عرض و لبه هایی تیز دارد.

برگها معمولا سبز-خاکستری هستند اما گاهی نقره ای خاکستری نیز می شوند به همین دلیل گاهی به آن پامپاس نقره ای نیز گفته می شود. ساقه گل در حدود ۲-۳ متر طول دارد و گلهای ریز آن به شکل انبوه در مجموعه ای که گل آذین خوانده می شود در انتهای ساقه قرار دارند و طول گل آذین نیز در حدود ۲۰-۴۰ سانتیمتر است. مجموعه گلها معمولا کرم رنگ هستند و در طیف نسبتا گسترده ای از آب و هوا نیز می تواند رشد کند.

گونه Cortaderia jubata گلهایی به رنگ صورتی دارد.

۲۲-۴- علف لیمو (لمون گرس)

علف لیمو یا لمون گراس از گیاهان پرخاصیت گرمسیری است که به دلیل طعم لیمویی و شبه زنجبیل و عطر مرکبات به این نام مشهور شده است. اخیراً محققین خواص ضد سرطانی در آن یافته اند. اسانس این گیاه دارای خواصی مانند آنتی باکتریال قوی، اشتها آور، ضد کرم و ضد نفخ است. مصرف موضعی این اسانس سبب کاهش درد های روماتیسمی و عصبی می گردد. اسانس این گیاه دارای کاربرد بسیار وسیع در صنایع آرایشی و بهداشتی است و سالانه ۶۰۰۰ تن از اسانس علف لیمو در جهان تولید می گردد. این گیاه یکساله می باشد و عملکرد بالایی نیز داشته است. ویژگی های کشت این گیاه عملکرد بالا در وزن گیری، فروش ساقه تر و برگ خشک، دفع حشرات و آفات از مزرعه، مصرف آب در روش آبیاری قطره ای و... می باشد.

از جمله خواص علف لیمو می توان به لاغری، کاهش کلسترول و فشار خون، درمان استرس و افسردگی، تسکین دردهای عضلانی و میگرنی، سرماخوردگی و آنفلوآنزا، دیابت نوع ۲، رفع بی خوابی و کم خونی اشاره کرد. برگ ها، ساقه ها و گل های علف لیمو در درمان های مختلف مورد استفاده قرار می گیرند.

۲۲-۵- آناناس

نوعی میوه است که ریشه آن از جنوب برزیل و پاراگوئه است. بزرگی آن یک تا یک و نیم متر و بزرگی برجستگی روی آن تا سی تا صد سانتیمتر است. این میوه نوعی میوه چندگانه است که در علم باغبانی به آن سینکارپ گفته می شود.

این گیاه بومی دائمی ناحیه گرمسیری قاره آمریکا است. میوه های خاردار و مطبوعی دارد ؛ و در کوبا ، پورتوریکو و هاوایی از نظر محصول، آناناس در رتبه اول قرار داد. آب و میوه گوشت این میوه را به مقدار زیاد کنسرو می کنند همچنین در جزایر فیلیپین از برگ های خاردار آن رشته هایی به دست می آید که با آن پارچه می بافند. دمای مطلوب برای رشد آناناس بین ۱۵٫۵ الی ۳۰ درجه سانتیگراد است. دمای کمتر یا بیشتر از آن سبب کندی یا توقف رشد گیاه آناناس می شود. آناناس به دمای پایینتر از ۶ درجه سانتیگراد به شدت حساس بوده و در صورت طولانی شدن دوره سرما، سبب مرگ گیاه می شود.

۲۳-۱- درخت مشعل (شعله)

مشعل جنگل (پانسانیا) یکی از گونه های درختی گل دهنده و زیبای خانواده لگومیناسه است. فرم چتری تاج این درخت از لحاظ زیبایی حائز اهمیت می باشد. بومی ماداگاسکار است. این درخت بیشتر مناسب مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری می باشد. در مناطقی که آب و هوای گرمسیری و نیمه گرمسیری و مرطوب دارند، خزان کننده است. در ایران نیز بیشتر در جنوب کشور در شهرهای چابهار، بندرعباس، بوشهر، آبادان، قشم، کیش و اهواز و در اکثر شهرهای ساحلی شمال کشور، کشت می شود. این درخت به علت شباهت گل ها به شعله آتش، به نام «درخت مشعل» یا «درخت شعله» نامیده می شود.

برگ ها به صورت شانه ای مرکب به رنگ سبز روشن که ظاهری پر مانند به درخت می دهند. هر برگ بین ۳۰ تا ۵۰ سانتیمتر طول دارد و دارای ۲۰ تا ۴۰ جفت برگ گچه های متقابل و ریز به طول ۵/۰ تا ۲ سانتیمتر و عرض ۳/۰ سانتیمتر است. دارای تنه واحد و غیر منشعب و تابدار با پوست قهوه ای مایل به خاکستری رنگ می باشد. به علت دارا بودن شاخه های متراکم و گسترده و برگ های زیاد و تاج وسیع (چتری)، از آن در منظر سازی جهت ایجاد سایه استفاده می شود.

گل های بزرگ قرمز رنگ و زیبایی دارد که به صورت خوشه هایی به طول ۱۲ سانتیمتر بر روی درخت ظاهر می شوند و جلوه زیبایی به درخت می بخشند. گل ها دارای ۴ گلبرگ قرمز قاشقی شکل بلند به طول ۸ سانتیمتر و ۵ تا ۱۰ پرچم قرمز رنگ و بلند می باشند. دارای زمان گلدهی نسبتاً طولانی نیز می باشد و از اواسط بهار تا اواخر تابستان گل می دهد. میوه اش به صورت غلافی و لگوم به طول ۳۰ تا ۷۵ سانتیمتر و عرض ۵ تا ۷/۶ سانتیمتر که در ابتدای رویش سبز و در زمان رسیدن به رنگ قهوه ای تیره و چوبی در می آیند. هر نیام بین ۳۰ تا ۴۵ دانه شبیه به هسته خرما به طول ۲ سانتیمتر و به رنگ خاکستری دارد. نیام ها تا اواخر فصل زمستان بر روی درخت باقی می ماند و جلوه زیبایی به درخت و محیط می بخشند.

۲۴- مارچوبه سانان :

مارچوبه سانان راسته ای از تک لپه ای ها است شامل مارچوبگان که سایر تیره های آن هنوز به طور قطعی تعیین نشده است

۲۴-۱- آلوئه ورا

صبر زرد طبی یا آلوئه ورا (نام علمی: Aloe vera) یا شب یار، صبر یا صبر زرد یا شاخ بزی نام گیاهی است از سرده سیگل ها (Aloe) راسته مارچوبه ای ها، تیره سریشیان، این گیاه بومی آفریقای شمالی است. آلوئه ورا بی ساقه است. البته برخی از آن ها دارای ساقه ای بسیار کوتاه هستند. این گیاه ۶۰ تا ۱۰۰ سانتیمتر رشد می کند و از طریق پاجوش تکثیر می شود. برگ های آن نیزه ای کلفت و گوشتی با لبه های دنداندار است و رنگ آن سبز تا خاکستری می باشد. گل های آن بر روی سنبله ای می رویند که گاه تا ۹۰ سانتیمتر درازا دارد. هر کدام از گل های آن آویخته است و دارای جام لوله ای ۲-۳ سانتیمتری می باشد. نام های دیگر آلوئه ورا عبارتند از: چادروار، صبر سقو طری، آلوئه ورا، صبر، صبر کموار، صبر زرد، ازوال، ازواد زرد خزانه، مقر، ایلوا، صبارا، آلوئه کوراسائو، آلوئه هندی، آلوئه بارباد، الو، صباره، برمس، سولع، مقرا، چادروا و سعدنا.

آلوئه ورا، معمولاً به عنوان آلوئه شناخته شده است، در انواع مختلفی از آب و هوای گرم و آب و هوای گرم رشد می کند. این میوه در حدود ۱ تا ۲ پا بلند و گسترده در زمان بلوغ، تولید برگ های گوشتی و گل های زرد رنگی. برگ دارای پوشش مومی است و در نوع خاصی از فتوسنتز قرار دارد که هر دو از تبخیر از گیاه جلوگیری می کنند. در محیط مناسب، آلوئه با مراقبت بسیار کمی رشد خواهد کرد.

به عنوان یک گیاه طبی سابقه طولانی مدت دارد و قدمت استفاده از آن به سال ۱۷۵۰ قبل از میلاد مسیح بر می گردد . امروزه این گیاه در اغلب مناطق نیمه گرمسیری و گرمسیری از قبیل منطقه کارائیب، جنوب ایالات متحده، آمریکای لاتین و خاورمیانه می‌روید. برخی از مردم به عنوان پزشکی جایگزین، این گیاه را در گلدان های کوچک در منازل خود به منظور درمان سوختگی ها و بریدگی‌های جزئی پرورش می‌دهند. آلوئه ورا یک گیاه بادوام با گل‌های زرد است. صبر زرد فاقد ساقه بوده ولی برگ های آن دراز و تا ارتفاع ۳۰ سانتی‌متر می‌رسد. گل های این گیاه در انتهای ساقه‌ای که از وسط برگ ها خارج می‌شود می‌روید. برگ های سخت آبدار و نیزه‌ای این گیاه به طول ۲۰ اینچ رشد می‌کند و طول کل گیاه تا ۴ پا می‌رسد.

آلوئه ورا ، حاوی مشتقات هیدروکسی آنتراسن از جمله آلوئین‌های A2 و B به میزان ۴۰-۲۵٪ کل ترکیبات و مشتقات کروموم از جمله آلوئه رزین B,A2 و C است. ترکیبات مهم دیگر آلوئه شامل قندها از جمله: گلوکز، مانوز و سلولز، آنزیم‌ها از جمله: اکسیداز، آمیلاز و کاتالاز، همچنین ویتامین‌هایی نظیر: C,E,B6,B2,B1 و اسیدفولیک و مواد معدنی مانند: کلسیم، سدیم، منیزیم، روی، مس و کروم می‌باشند. صبر زرد موادی نظیر آلوئین فامودین، آنتراکینون، ایزوباربالوئین و مقدار صمغ آن در حدود ۱۲٪ می‌باشد.

-صبر زرد از نظر طب قدیم ایران گرم و خشک است و شیرآبه آن به مصرف طبی می‌رسد:

تقویت‌کننده بدن است.

یبوست را برطرف کرده و روده ها را تمیز می‌کند.

برای معالجه آسم مفید است.

سوء هاضمه را برطرف می‌کند.

در معالجه صرع مفید است.

اثر ضد کرم دارد.

خون را تصفیه می‌کند.

برای برطرف کردن خارش ناشی از گزیدگی حشرات شیرآبه آن را روی پوست بمالید.

اگزما را درمان می‌کند.

برای معالجه اسهال خونی مفید است.

برای رفع ریزش مو، شیرآبه آن را به سر مالیده و موها را با آن ماساژ دهید.

گرفتگی کبدی را درمان می‌کند.

برای التیام زخم‌ها شیرآبه آن را روی زخم بمالید.

صبر زرد بهترین کرم مرطوب‌کننده است، برگ‌ها را بشکنید و ژله آن را به پوست بمالید.

مبتلایان به بیماری قند می‌توانند با مصرف این گیاه قندخون خود را کنترل کنند.

برای شستن چشم و زخم‌ها شیرآبه صبر زرد را با آب مخلوط کرده و استفاده کنید.

تقویت و تعدیل سیستم ایمنی در بیماری‌های ویروسی مثل تبخال، ترمیم زخم، ترمیم آسیب‌های ناشی از سوختگی و ضد التهاب است.

دقت داشته باشید که مصرف طولانی و مزمن شیره آلوئه می‌تواند سبب کمبود پتاسیم گردد که می‌تواند با پاره‌ای معالجات قلبی تداخل کند. احتمال کمبود پتاسیم در بدن در صورتی که شیره آلوئه را با مدرهای تیازید، شیرین بیان یا کورتیکواستروئید مصرف کنید، بیشتر است.

۲۴-۲- سانسوریا

گیاه سانسوریا (Sansevieria) که با نام های گیاه شمشیری یا زبان مادر شوهر نیز شناخته می شود ، گیاهی گلدار است که در سرزمین های استوایی آفریقا (از شرق نیجریه تا کنگو) و جنوب شرقی آسیا می روید. همیشه سبز می باشد و جزء گیاهان زینتی خانگی محبوب به شمار می آید. ارتفاع این گیاه تا ۱۴۰ سانتیمتر می رسد. بیماری خاصی این گیاه را تهدید نمی کند و برای نگهداری در منزل گیاه مناسبی می باشد. برگها از پیرامون ریشه خارج شده و ضخیم و چوبی (فیبری)، شمشیری شکل، کشیده یا استوانه ای، با اختلاف ارتفاع می باشند. رنگ آنها سبز روشن است و در کنارشان نوار سفید یا سبز تیره یا کم رنگتر وجود دارد.

گل آنها در سنبله به وجود می آیند. به رنگ سفید متمایل به سبز و کاملاً معطر است. ظهور گل ها در آب و هوای ملایم و منحصرأ در فصول مناسب است. این گل ها به بی آبی بسیار مقاوم هستند و در زمستان حرارت ۱۰ درجه سانتی گراد و حتی هفت درجه را به خوبی تحمل می کند. رشد آنها نسبتاً کند می باشد و در هر سال تعداد کمی برگ می دهند. فصل گلدهی این گیاه بر حسب شرایط محیط در بهار یا تابستان می باشد. به طور کلی این گیاه به سایه ، حرارت زیاد، آبیاری اندک، رطوبت هوای ۷۰ تا ۹۰ درصد و خاک قلیایی احتیاج دارد.

ازدیاد گیاه توسط تقسیم بوته در فوریه و آوریل است. طریق دیگر تهیه قلمه برگی به طول ۸ سانتیمتر است که بایستی آنرا در ماسه فرو برده و در گلخانه نگهداری شود. گرچه این نوع گیاه را می توانید از طریق تقسیمات برگ تکثیر کنید. ولی، نوارهای زرد رنگی که در سر تا سر دو طرف طول برگ امتداد دارد از بین می روند. بنابراین بهتر است، این گیاه را از طریق پاجوش تکثیر کنید. اواخر بهار تا میانه تابستان که گیاه در مقابل جا به جایی مقاوم است. بهترین زمان برای تکثیر است.

۲۴-۳-آگاو

آگاو یا آگاو سرده‌ای از گیاهان تک‌لپه‌ای است. آگاو گیاهی گلدار است اما هر بوته آن یک بار گل می‌دهد و می‌میرد. آگاو را به نام «گیاه صدساله» نیز می‌شناسند. معمولاً بسیاری آگاو را به اشتباه کاکتوس می‌دانند، آگاو کاکتوس نیست و با گیاه صبر زرد نیز که برگ‌های مشابهی دارد، رابطه‌ای ندارد.

آگاو در بیابان‌های مکزیک و ایالت‌های جنوبی ایالات متحده می‌روید و همانند بسیاری از گیاهان بیابانی برگ‌های بسیار بزرگ ضخیم دارد. هنگامی که آگاو آماده گل دادن می‌شود ساقه بلندی پیدا می‌کند. ساقه گلزا ۳۰ سانتی‌متر قطر و ۶ متر درازا دارد. روی ساقه آن صدها گل پیدا می‌شود. وقتی که گل‌ها پژمرده شد گیاه می‌میرد. یک گیاه آگاو هرگز بیش از یک بار گل نمی‌دهد. از این نظر به نام گیاه صدساله معروف است چرا که از قدیم خیال می‌کردند صد سال طول می‌کشد تا گل بدهد. آگاو وقتی گل می‌دهد که به اندازه کافی برای تولید ساقه گل‌زا در برگ‌های خود غذا و آب اندوخته کرده باشد. در بیابان‌های گرم مکزیک آگاو در ده سالگی گل می‌دهد، ولی در گلخانه‌های سرزمین‌های سرد ممکن است واقعاً صد سال لازم باشد تا برای تولید دسته‌گل بزرگش به اندازه کافی غذا و آب اندوخته کند.

۲۴-۴- یوکا

یوکا ، گیاهی است که موطن اصلی آن، جنوب غربی قاره آمریکاست. یوکا ، از گیاهان دیر رشد و دارای برگهای بزرگ کشیده نوک تیز شمشیری و ایستاده است. به نور کافی احتیاج دارد. به تدریج که بر سن آن افزوده میشود، برگهای پایینتر ریخته و ساقه آن لخت میگردد. برگهای یوکا ، هنگامیکه جوان هستند، شفاف و مومی اند. با افزایش سن گیاه، برگها خشن میشوند. در مناطق گرمسیری، ساقه گلدهنده، هر چند سال یکبار ظاهر میشود. این گیاه، گلهای سفید و کرمی به تعداد زیاد، به شکل زنگوله ای کوچک و واژگون، تولید می نماید. اما در آپارتمانها، کمتر به گل مینشیند. گلهای گیاه یوکا ، در برخی ارقام، معطرند. با حذف جوانه انتهایی یوکا، گیاه به صورت دو یا سه شاخه در می آید که از نظر زیبایی جلوه خاصی دارد.

گونه های بیشماری یوکا در طبیعت وجود دارند ، که میتوان از جمله آنها یوکای زنگوله ای ، یوکای بلند ، آلوئه یوکا و ... را نام برد .

۲۴-۵- سوسن عنکبوتی گرمسیری

از این گیاه در حدود ۱۸۰ گونه گیاهی تا کنون شناسایی شده. اغلب این گیاهان با گل های زیبا بر روی ساقه هایی بدون برگ هستند اما انواعی با برگ سبز ابلق (رگه های سبز کم رنگ و کرمی رنگ) و همچنین تعدادی با ته مایه ای قرمز رنگ وجود دارد. طول برگ ها در انواع مختلف این گیاه متفاوت است اما نمونه ای که در ایران معمول و متداول است برگ هایی به حدود یک متر دارد. ساقه گل نیز معمولا چهل تا هشتاد سانتی متر ارتفاع دارد ولی در بعضی گونه ها به حدود دو متر نیز می رسد. گل های سوسن عنکبوتی شیپوری شکل و نسبتا معطر هستند.

عرض گلبرگ‌ها در انواع مختلف متفاوت است، برخی پهن و برخی دیگر باریک هستند. اما تنوع برگ‌های باریک بیشتر است و از همین رو به نام سوسن عنکبوتی شهرت یافته است.

رنگ گل‌ها اکثراً سفید، صورتی و قرمز است و زمان شکوفایی گل‌ها اواخر بهار و اوایل تابستان می‌باشد. سوسن گرمسیری از گیاهان پیازدار می‌باشد و پیاز نسبتاً بزرگ و سنگینی دارد به نحوی که وزن یک پیاز بالغ می‌تواند پنج تا نه کیلوگرم باشد. تمام قسمت‌های این گیاه برای مصرف سمی می‌باشد و به همین دلیل موقع تکثیر و تقسیم پیاز حتماً باید از دستکش استفاده کرد که ایجاد حساسیت نکند و از خوردن برگ یا گل آن جدا خودداری کرد. این گونه از سوسن عنکبوتی گرمسیری بیشتر در نواحی جنوبی کشور یافت می‌شود و به عنوان گیاه زینتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برگ‌هایش حدود یک متر طول و ده سانتی‌متر عرض دارد. ارتفاع این گیاه تا دو متر می‌رسد. گل‌های سفید رنگ با گلبرگ‌های باریک دارند و بوی عطر خوبی می‌دهند. آبیاری سوسن عنکبوتی به رطوبت خاک نیاز جدی دارد، گرچه برخی از انواع این گیاه خشکی را تحمل می‌کنند اما به طور کلی خشکی خاک مانع رشد آن می‌شود و به خصوص موقع کاشت پیاز این گیاه، نباید پیازش خشک شود اما این موضوع به این معنای آبیاری زیاد این گیاه هم نیست. همین که خاکش مرطوب بماند کافی است.

۲۵- مالپیگی سانان :

مالپیگی سانان راسته‌ای از دولپه‌ای‌ها است با گونه‌های فراوان و متنوع که تیره مهم و بزرگ فرفیونیان را نیز شامل می‌شود.

۲۵-۱- بید مجنون

بید مجنون، گونه ای برگ ریز از بید است که در اصل متعلق به نواحی خشک شمالی کشور چین است اما از طریق جاده ابریشم به دیگر نقاط جهان راه یافته و کاشته شده است.

درختی به ارتفاع تا ۱۵ متر با شاخه های واژگون. برگ های شاخه های پایین پهن تر و با دندانه های پراکنده است؛ برگ های بالایی باریک یا خطی-سرنیزه ای، به طرف انتها باریک شده و نوک دار، با دندانه های اره ای کوچک تنگ هم، بدون کرک یا با کرک های کم و بیش فشرده تنک، با سطح بالایی استومات دار یا با استومات های نسبتاً متراکم است. گل آذین آن دم گربه ای و تقریباً بدون پایک است.

درخت بید مجنون دو پایه است به این معنا که دو پایه نر و ماده آن از هم جدا است و برای تشکیل گل باید این دو پایه به هم نزدیک باشند. در صورتی که بهم نزدیک شوند گل های سنبله مانندی در فصل بهار بر روی درخت نمایان می شود. تنه ی این درخت از چوب نرم و سبکی تشکیل شده و رنگ آن قهوه ای مایل به زرد است. جالب است که برگ های متنوعی دارد از جمله برگ های متناوب، مارپیچ، مرتب و باریک که طول آن ها ۴ تا ۱۶ سانتی متر و عرض ۲ تا ۵ سانتی دارد. این برگ ها حاشیه ی دندانه دندانه ریز و نوک تیز هستند و در پاییز به رنگ زرد طلایی در می آیند. گل های آن در اوایل بهار میرویند ولی پوشش و میوه ندارند.

۲۵-۲- جاتروفا

جاتروفا کارکس نام گیاهی با دانه های روغنی و گرمپسند از تیره فرفیونیان و بومی مناطق گرمسیری آمریکا به احتمال زیاد مکزیک و آمریکای مرکزی است. جاتروفا گیاهی است همیشه سبز و سمی که حاوی روغن بسیار

زیادی است. روغن این گیاه به هیچ عنوان کاربرد خوراکی ندارد. جاتروفا در زمین‌هایی قابل کشت است که سایر گونه‌های کشاورزی خوراکی قابلیت کشت مناسبی ندارد و به اصطلاح در زمین‌های لم‌یزرع هم قابل استحصال است. این گونه گیاهی با هدف تولید سوخت زیست دیزل از سال ۱۳۸۸ در بندرعباس در جنوب ایران کشت شده است.

جاتروفا مقاوم به خشکی است به‌طوری که تنها در ۳ سال اول نیاز به آب دارد و با پساب هم می‌توان آن را آبیاری کرد. آفت و بیماری ندارد، پس از ۳ سال به بذر می‌نشیند، ۵۰ سال عمر می‌کند، سالی دوبار و هر درخت هر بار ۵ تا ۸ کیلوگرم بذر می‌دهد و ۳۰ تا ۵۰ سال هم قدرت بذردهی دارد.

۲۵-۳- پیچ ساعتی

پیچ ساعتی، گیاهی است بالارونده و احتیاج به قیم دارد، برگها پنج قسمتی و همیشه سبز، زادگاه اصلی آن آمریکای جنوبی و متعلق به خانواده پاسیفلوراسه ریشه فارسی آن به علت شباهت گلبرگها و پرچم ها و مادگی به شماره های و عقربه های ساعت است، رنگ گلها مخلوطی از سفید و آبی و بنفش در اجزای مختلف گل، گلها در اوایل تابستان شروع به ظهور و تا اواسط پائیز در مناطق معتدل گل دهی ادامه دارد، در هوای آزاد در سر درب منازل و روی نرده ها و سایبان ها از آن استفاده میشود، زمانی که به عنوان گیاه آپارتمانی و در گلدان مورد استفاده قرار میگیرد، باید به شدت آن را هرس کرد. به نور شدید احتیاج دارد و آفتاب کامل را به راحتی تحمل میکند، در صورتی که نور کافی نباشد، گیاه به گل نمی رود.

۲۵-۴- کرچک

کرچک گیاهی از خانواده فرفیون که برای مصارف دارویی اواخر اسفند کاشته می شود و در شهریور بعد از گلدهی دانه هایی شبیه لوبیا می دهد که از آن روغن کرچک می گیرند. کرچک ها گیاهانی یک پایه بوده و روی گل آذین خوشه، به رنگ سبز و در بعضی از انواع گل های یک پایه قرمز بدون گلبرگ. گل های نر به رنگ زرد مایل به سبز با پرچم خامه ای و روغن دار برجسته در خوشه ای تخم مرغی شکل به طول حداکثر ۱۵ سانتی متر. گل های ماده، در قسمت فوقانی خوشه به رنگ قرمز و برجسته قرار گرفته اند.

میوه کرچک به صورت کپسول کروی و خاردار متمایل به سبز (یا قرمز-ارغوانی) می باشد که در هنگام رسیدن سخت و شکننده می شود و دانه ها به شکل بیضوی پهن و و به شکل دانه های لوبیا و دارای پوسته براقی می باشند، که درون آنها یک مغز کرم یا سفید بسیار روغنی قرار دارد. دانه گیاه متمایل به رنگ قهوه ای و تا حد زیادی سمی بوده، ریسین یک پروتئین بسیار سمی است که در دانه های کرچک وجود دارد. پوست این دانه ها حاوی این سم است که یکی از کشنده ترین سموم طبیعی دنیا است. دانه های کرچک دارای یک زائده زگیل مانند به نام Caruncle هستند، که نوعی از Elaiosome است. ترویج و پراکندگی دانه های Caruncle توسط مورچه ها صورت می پذیرد.

منشاء اصلی گیاه کرچک در حبشه بوده است و به طوری که شواهد تاریخی نشان می دهد از آنجا به سایر نقاط دنیا مثل آسیا و آفریقا، انتقال یافته است. مصارف زیاد روغن دانه آن سبب گردیده که پرورش این گیاه در اغلب نواحی کره زمین عمومیت پیدا کند. کرچک در مرکز و جنوب ایران زیاد کاشته می شود. همچنین کاشت آن در اغلب نواحی ایران بخصوص خراسان جنوب ایران و بلوچستان معمول است.

۲۵-۵- مرجان

مرجان مینیاتوری با نام علمی فرفریون ، بومی ماداگاسکار است و نوعی گیاه گوشتی (آبدار) است. این گیاه در سراسر سال می تواند گل دهد و اگر نیازهای این گیاه بر آورده شود در مقطعی از سال گلدهی بیش از سایر زمان ها خواهد بود. شیرۀ این گیاه سمی است و در هنگام دست زدن به این گیاه باید مراقب پوست دست خود باشید. علت اینکه به مرجان مینیاتوری تاج خاردار می گویند این است که در افسانه ای گفته شده تاجی که بر سر مسیح از خار گذاشته بودن ، از این گیاه تهیه شده بود، این گیاه خیلی شبیه به کاکتوس هاست و از نظر شرایط رشد و نمو هم به آنها شباهت زیادی داره و بسیار در مقابل کم آبی و شرایط سخت ، مقاوم هست بر اساس برخی از روایت ها این گیاه همان گیاهی است که به عنوان تاجی از خار بر روی سر حضرت مسیح گذاشته شد.

مرجان مینیاتوری دارای ۲۰۰۰ گونه است که از گیاهان یک ساله، دو ساله علفی، چند ساله و درختچه های همیشه سبز و خزان کننده می باشد که اغلب آنها گوشتی هستند این گیاه در محیط ما مرجان و گاهی فرفریون خوانده می شود. گیاه مرجان گیاهی سرسخت است که نگهداری نسبتاً آسانی دارد و می توان برای مدت طولانی آنها در محیط خانه نگهداری و از زیبایی آن بهره مند شد. گیاه مرجان زمانی که به قدر کافی نور دریافت کند گل خواهد داد. مرجان مینیاتوری نسبت به خشکی مقاوم است و خاک شنی و کمی خشک را ترجیح می دهد. مرجان مینیاتوری نیز مانند کاکتوس آب را داخل ساقه های ضخیم خود ذخیره می کند.

۲۶-۱- مگنولیا

خاستگاه مگنولیا خاور دور، آسیای میانه و آمریکای مرکزی بوده است. این گیاه در خاک مرطوب و خنثی، و آب و هوای گرمسیری و نیمه گرمسیری می‌روید. گل‌های مگنولیا منفرد و بزرگ سفید-صورتی یا زرد روشن هستند؛ و جنبه تزئینی دارند. این گیاه معمولاً از سال دوم یا سوم پس از کاشت شروع به گلدهی می‌کند. دوره گلدهی آن در اوایل بهار و به مدت یک تا سه ماه است.

ارتفاع این درخت همیشه سبز به ۲۷ متر می‌رسد و ۸ متر گستردگی آن می‌باشد و ۲۰ تا ۵۰ سال زمان مورد نیاز است تا درخت به ارتفاع نهایی خود برسد. این درخت چوبی سخت و سنگین دارد و برای ساختن مبلمان، پالت چوبی و روکش مورد استفاده قرار می‌گیرد. تنه این درخت هرمی شکل می‌باشد. برگ‌های این درخت ساده و تخم مرغی شکل و به رنگ سبز تیره هستند هر برگ دو سال روی درخت می‌ماند.

۲۷- موردسانان :

موردسانان (Myrtales) یکی از راسته های گیاهان است .

موردسانان راسته ای با حدود سیزده تیره و ۳۸۰ سرده و حدود ۱۱۰۰۰ گونه است که در مناطق گرمسیری دنیا می‌رویند .

۲۷-۱- لوز ، گارم زنگی

درخت لوز، گارم زنگی، لوز هندی، بیدام بادام هندی ، نام درختی گرمسیری و میوه دار است که در استان های ساحلی جنوب ایران هم چون استان های هرمزگان، بلوچستان و بوشهر می‌روید. این درخت بومی جنوب آسیا (هند، بنگلادش و ...) تا گینه نو و شمال استرالیا است.

لوز واژه ای عربی به معنای بادام است. در مناطق رویش معمولاً این درخت را بادام (نوعی بادام) نامگذاری کرده اند. نام انگلیسی آن بادام گرمسیری (Tropical Almond) است. این نامگذاری به خاطر شباهت ظاهری میوه این گیاه با بادام و نیز مغز خوردنی آن است که از نظر شکل و مزه شبیه به مغز بادام می‌باشد. در استان هرمزگان به لوز گارم زنگی یا گارزنگی و در بلوچستان و چابهار بیدام می‌گویند و از میوه های مورد علاقه مردم بندرعباس می‌باشد. این درخت تا ۳۵ متر رشد می‌کند (در جنوب ایران معمولاً بین ۵ تا ۸ متر دیده می‌شود) ویژگی ظاهری آن ایجاد طبقات مدور از شاخ و برگ است. شاخه های این درخت در فاصله های معینی از طول تنه به صورت افقی در همه جهات رشد می‌کنند و یک طبقه از تاج درخت را تشکیل می‌دهند. این ویژگی نمایی شبیه به چتر چند طبقه به درخت می‌دهد.

در همه کشورهای محل رویش به خاطر زیبایی و سایه دار بودن به عنوان درخت زینتی در مناطق شهری کاشته می‌شود. چوب لوز سرخرنگ، محکم و در مقابل آب بسیار بادوام است. برگ های این درخت پهن و بزرگ است و در فصل پاییز به رنگ های پاییزی درآمده و می‌ریزند. این درخت در اواخر تابستان تا اوایل پاییز ثمر می‌دهد.

میوه این درخت لوزی شکل و تقریباً بزرگ است (۵ تا ۷ سانتیمتر درازا و ۳/۵ تا ۵ سانتیمتر پهنا). میوه لوز نخست سبزرنگ و کال است، سپس به رنگ قرمز مایل به قهوه ای در می‌آید. بخش خوردنی آن نرم، شیرین و کمی ترش (اسیدی) است، هسته بزرگ لیف پوشیده‌ای هم دارد که دارای مغز خوردنی است. مغز این میوه ارزش خوراکی فراوانی دارد و دارای انواع مواد معدنی، ویتامین، کربوهیدرات و ۱۶ درصد روغن است.

در کشورهای گوناگون از برگ ها و پوست درخت لوز به شکل گسترده‌ای در پزشکی سنتی بهره می‌برند. در تایوان برگ های افتاده درخت را در درمان بیماری های جگر مؤثر می‌دانند و در سورینام برای درمان اسهال و اسهال خونی، برگ های لوز را مانند چای دم می‌کنند و می‌خورند.

۲۷-۲- انار

انار درخت کوچکی است که ارتفاع آن حداکثر تا ۶ متر میرسد و در مناطق نیمه گرمسیری می‌روید. گلهای انار درشت به رنگ قرمز اناری ولی بی بو میباشد. میوه آن کروی با اندازه های مختلف دارای پوستی قرمز رنگ و یا زرد رنگ میباشد. روی هم رفته در حدود بیست نوع مختلف انار که شامل واریته های بسیار متنوعی میباشد در دنیا موجود است. انار از گیاهان بومی ایران بشمار می‌آید، و امروزه به صورت وحشی در کلیه سواحل دریای شمال و نقاط استپی معتدل نظیر جنگلهای غرب در لرستان، کردستان، بختیاری و فارس می‌روید. ایرانیان از حدود سه هزار سال پیش با کشت انار آشنائی داشتند و با کشت مداوم آن در نقاط مختلف و مساعد آنرا به صورت اهلی درآورده و به صورت متعدد موفق به کشت ارقام پر محصول و مرغوب تجاری در کلیه مناطق از جمله در نواحی حاشیه کویر مرکزی ایران شدند. به گونه ای که هم اکنون شهرهای مستقر در این مناطق از عمده ترین مراکز استقرار باغات انار میباشند.

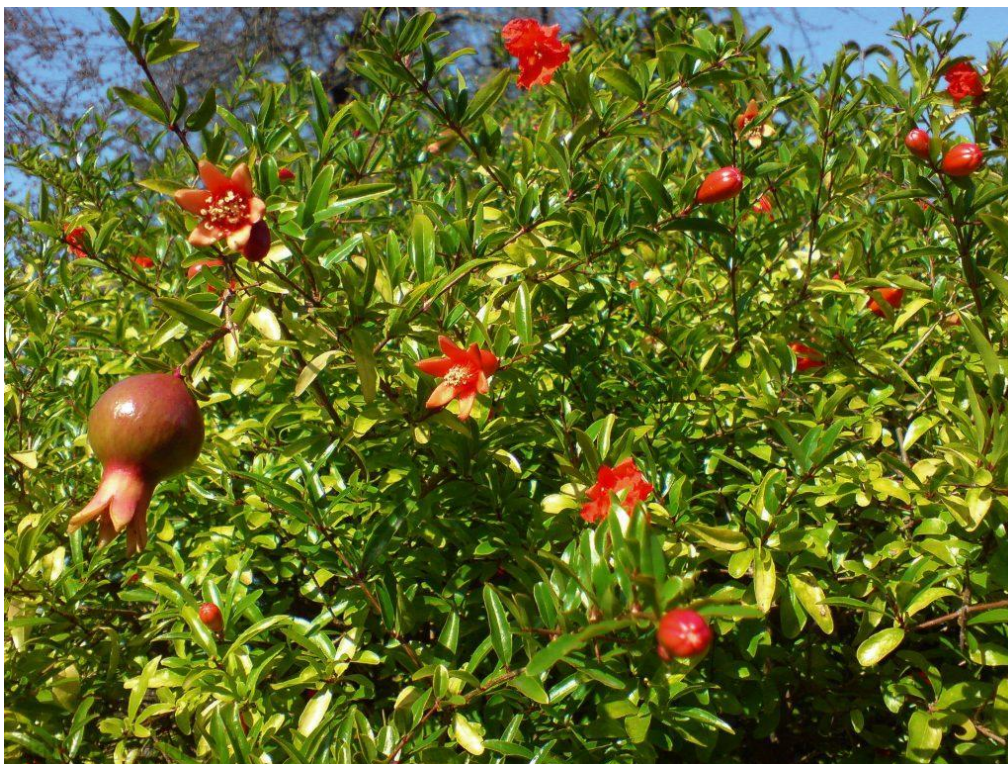
به جز در مناطقی با زمستان سرد و طولانی، این درخت قابلیت سازگاری با آب و هوای مختلف که دارای بهاری آفتابی و تابستانی گرم باشند، را دارا میباشد. این درخت نسبت به سرما شدیداً حساس بوده و در دمای کمتر از ۱۲- درجه سانتیگراد که بیش از دو روز استمرار یابد قسمت هوائی آن از بین رفته و در شرایط دمائی سردتر حتی ریشه درخت نیز آسیب دیده و از بین خواهد رفت. از اینرو می باید قبل از احداث باغ انار نسبت به ارزیابی آب و هوائی منطقه اقدام نموده و از وضعیت دوره های سرمای زمستانه اطلاع حاصل کرد. بطور کلی می باید از احداث باغ انار در مناطقی که برودت هوایی کمتر از ۱۰- درجه سانتیگراد را به صورت طولانی در تناوب زمانی ۳۰ ساله

تجربه کرده اند اجتناب نمود. گرما و تابش شدید نیز موجب آفتاب سوختگی تنه و میوه درخت میشود از اینرو در مناطقی با آفتاب فراوان و تابستانی معتدل درختان انار شاداب تر و محصول آن مطلوبتر میباشد.

میوه انار، نار یا انار خوراکی (نام علمی: *Punica granatum*) یکی از میوه های درختی است که دانه هایی اغلب قرمز، و گاهی سفید، یا رنگ هایی بین آن دو دارد. رنگ پوست آن نیز اغلب قرمز و گاه سیاه یا تقریباً زرد است؛ این میوه در معدود کشورهای جهان نظیر ایران، افغانستان، پاکستان، عراق و ترکیه کشت می شود به همین خاطر عضو مرغوبترین میوه های جهان است؛ و عضو ۱۰ میوه برتر جهان است.

انار بومی کشور ایران تا کوه های هیمالیا در شمال هند است و یکی از اولین گیاهان اهلی شده است. ایران با تولید سالانه ۸۰۰ هزار تن انار، بزرگترین تولیدکننده انار در دنیا بوده و هندوستان دومین کشور تولیدکننده است.

انار در رنگ های مختلف از سفید تا سیاه وجود دارد. انار تقریباً در هر آب و هوایی و هرگونه خاکی می تواند رشد کند و میوه دهد، ولی آب زیاد در زمان رسیدن میوه باعث ترک خوردن آن میوه می شود. انار، گرمای زیاد با باد خشک و سرمای تا ۱۰- درجه سانتی گراد را می تواند تحمل کند.

۲۷-۳- توری

توری یکی از درختچه های منحصر به فرد در چشم انداز با منظره چهار فصل است. در بهار برگ های کوچک بیضی شکل گیاه بر روی شاخه ای زیبا خودنمایی میکند و در تابستان گل های قرمز ، سفید ، ارغوانی ، در انتهای شاخه ها با توجه به رقم کاشته شده پدیدار می شوند. پاییز فصل نمایش رنگ های زیبا خزان برگ ها است. در این زمان برگ ها به رنگ قرمز آتشین زرد و نارنجی در می آیند. در زمستان ساقه های استخوانی خاکستری زیبا خودنمایی می کنند. پوست ساقه ها مثل چنار به صورت تکه هایی جدا شده و پوست زیرین با رنگ صورتی نمایان می شود.

۲۷-۴- شیشه شور

اسم علمی گل شیشه شور *Callistemon citrinus* می باشد این گیاه دارای ۳۵ گونه همیشه سبز، به صورت درخت و درختچه است که به طور طبیعی در استرالیا و تانزانیا می رویند. در شرایط ایده آل تابستان نیاز به رطوبت فراوان دارد این گیاه را هنگام تابستان خارج از آپارتمان هم میتوان پرورش داد اما در زمستان باید در گلخانه خنک نگاه داری شود.

ارتفاع گونه *Citrinus* به بیش از ۲ متر می رسد و گسترش آن در حدود ۱ تا ۵/۱ متر است البته در زادگاه اصلی اش یعنی استرالیا به صورت درختی به ارتفاع ۲۰ متر نیز رشد می کند این درختچه دارای برگهای سبز متمایل به خاکستری بوده معمولا باریک و بیضی شکل هستند و بافتی چرمین دارند که ۳-۷ سانتیمتر طول و ۵-۸ میلی متر عرض دارند خوشه های گل آن ۶-۱۰ سانتی متر در طول و ۴ تا ۷ سانتیمتر در قطر رشد می کنند رگ برگ های آن از هر دو طرف به وضوح قابل مشاهده هستند همچنین دارای پرچم قرمز رنگ و یا بنفش تیره می باشد.

گلهای این گیاه زیبا هستند اما گل شیشه شور پرچمهای آن جلب توجه می کند و نه گلبرگهای گیاه، گلهای این گیاه در اکثر گونه ها قرمز رنگ و در برخی گونه ها سفید، نارنجی، سبز و زرد رنگ هستند گلهای کالیستمون در اواخر بهار یا اوایل تابستان دیده می شوند البته شرایط محیطی نیز در زمان شکوفا شدن گلهای این درختان تاثیر گذار هستند.

اغلب گونه های گل شیشه شور به علت زیبایی گلهای آن که به رنگ قرمز و برس مانند می باشند، کشت می شوند این گیاه خیلی زود به گل می نشیند و بعد از ۵ سال بالغ می شود اگر شرایط زندگی آن مساعد باشد عمر گیاه زیاد است . ترکیب قرار گرفتن و شکل ظاهری کالیستمون انسان را به یاد وسیله شستن شیشه ها و یا تمیز کردن لوله های توپهای قدیمی می اندازد اما آنچه موجب این شباهت می شود پرچم های بیشمار و دراز گل است که با رنگ سرخ تند خود به جای موهای برس قرار گرفته است.

۲۷-۵- گواوا (زیتون بندری)

زیتون بندری ، گواوا یا آمرو، آرمود (نام علمی Psidium guajava) نوعی گیاه گرمسیری با درختچه ای همیشه سبز از خانواده میرتاسه است که برگ های در برابر هم دراز و بیضی شکل دارد. این درختچه بومی آمریکای جنوبی و آمریکای مرکزی، پرو، برزیل و مکزیک است. گواوا درختچه ای همیشه سبز است و برگ های آن بدون کرک یا پوشیده از کرک است و گل های آن خوشبو است. پوست تنه گواوا سبز یا قهوه ای متمایل به قرمز است. دارای ریشه های سطحی است ریشه می تواند به گونه عمقی و پرپشت گسترش پیدا کند. گل های آن سفید و خوشبو هستند و در بهمن و اسفند به گل می نشینند. میوه آن چیزی همانند به زیتون یا انار کوچک است. چرا که در بالای میوه تاجی از کاسبرگ ها قرار دارد. میوه آن گوشتدار است. دانه های آن مانند دانه های انگور در گوشت قرار دارد. رنگ میوه قرمز یا زرد است. میوه آن شیرین است و آن را خام یا پخته به شکل مربا و ژله می خورند.

در مناطق جنوب ایران، به این میوه زیتون محلی نیز می گویند. این گیاه از خانواده میرتاسه و جنس پسیدیوم می باشد. جنس پسیدیوم دارای ۱۵۰ گونه است، ولی اغلب خودرو هستند و دارای میوه قابل بهره گیری نمی باشند، تنها شمار کمی از آن ها اصلاح شده و دارای فراورده مرغوب هستند. پاره ای از گونه های به شکل پایه برای پیوند کردن گونه های مرغوب و دو رگ گیری بکار گرفته می شوند. میوه از دید گیاهشناسی یک هسته چند دانه است که اندازه قطر آن از دو نیم تا ۱۰ سانتیمتر متغیر و به شکل های گرد، بیضی، مستطیلی، یا گلابی مانند می باشد. رنگ پوست میوه زمانی که رسیده باشد، زرد ولی رنگ گوشت میوه می شود صورتی، کرم، سفید یا زرد بوده و بافت میوه هموار یا موجدار باشد. میوه گوشتی و ضخامت آن متفاوت است. دانه ها در درون گوشت پراکنده اند. در گونه های مختلف میوه هایی با اسید کم، میوه های شیرین و خوشمزه، میوه های بی مزه و بدون مزه، میوه های با میزان قند و اسیددیده کم یا اسیددیده بسیار هست.

گواوا سال ها قبل به ایران وارد شد و به گونه پرورشی در شمال و بیشتر جنوب ایران در دو استان هرمزگان و خانه ابود احمدی معروف به عبدالله ترانسپورت و سیستان و بلوچستان کاشته شده که با نام زیتون محلی نیز شناخته می شود. شهرستانهای بندرعباس، میناب، رودان، سیاهو، چابهار، سرباز، نیکشهر از بسترهای تولید محدود گواوا در ایران است.

کاربردهای دارویی میوه گواوا:

از همه قسمت های این گیاه همانند میوه های جوان و نارس آن برای داروی ضد اسهال بهره گیری می شود. جوشانده پوست خشک درختچه برای درمان درد معده بکار برده می شود. همچنین برای رفع ناراحتی های پوست، همانند جرب و زخم ها کاربرد دارد. از برگ های گیاه به شکل آنتی بیوتیک در برابر استافیلوکوک ها بهره گیری می شود. بومیان در محل هایی که این گیاه می روید، از برگ های جویده شده آن که با دندان ها له شده و آغشته به بزاق

شده باشد برای قطع خون ریزی زخم‌ها بهره‌گیری می‌کنند. از برگ این درخت درست همانند برگ چای بهره‌گیری می‌شود و آب فشرده میوه آن برای دیابت سودمند است. جوشانده برگ و پوست آن به شکل قاعده آور بهره‌گیری می‌شود و برای خانم‌ها پس از زایمان سودمند است. میوه رسیده و خشک شده آن برای درمان اسهال خونی مصرف می‌شود. میوه آن نرم‌کننده سینه بوده و برای عفونت‌های حاد گلو به نام گونه‌ای آرام‌کننده بهره‌گیری می‌شود.

میوه گواوا در حالتی که رسیده باشد، بسیار خوشمزه و خوش طعم است. مزه میوه ترش و شیرین (ملس) و عطر مطبوعی دارد. از پوست میوه گواوا جهت تهیه سالاد و دسر بهره‌گیری می‌نمایند. مصرف میوه در مراکز تولید به گونه تازه خوری بوده، ولی در تهیه ژله، مارمالاد، کنسرو، و پاره‌ای از مشروبات غیرالکلی هم کاربرد دارد. از گواوا همچنین می‌توان کره گیاهی و دوشاب تهیه کرد. از برگ گواوا در صنایع رنگ سازی به کار برده می‌شود. گواوا در زیاد کردن میزان ویتامین سی ژله و مارمالاد و فراورده‌های دیگر میوه‌ها هم بکار گرفته شده دارد.

- خواص گواوا :

- * میوه گواوا قابض است.
- * در چین و فیلیپین از جوشانده برگ و پوست و ساقه به عنوان ضد اسهال استفاده می‌شود.
- * از جوشانده برگ آن برای درمان درد معده استفاده می‌شود.
- * شستشو با جوشانده آن برای رفع ناراحتی پوستی، جرب و زخم به کار می‌رود.
- * جوشانده برگ و پوست آن قاعده آور است.
- * میوه آن برای دیابت مفید است.
- * میوه آن نرم‌کننده سینه است.
- * میوه آن تقویت‌کننده و حاوی ویتامین B است.
- * گواوا منبع غنی ویتامین C و پکتین و دارای مقادیر مناسبی از کلسیم و فسفر بوده و همچنین بذر آن غنی از آهن است.
- * سیستم گوارشی را تقویت و ضد عفونی می‌کند.
- * استفاده موضعی از آن، زخم را درمان می‌کند.
- * باعث لخته شدن خون در هنگام خون‌ریزی می‌شود.
- * با از بین بردن رشد میکروبی و دفع خلط، اسهال خونی را برطرف می‌کند.
- * به بدن کمک می‌کند تا با رادیکال‌های آزاد مقابله کند و مانع از بروز بیماری‌های مربوط به سن مانند آلزایمر، آب مروارید و آرتریت روماتوئید می‌شود.
- * منبع عالی فیبر است، بنابراین به رفع یبوست کمک می‌کند.
- * با داشتن میزان بالای فیبر، برای افرادی که قصد کاهش وزن دارند مفید است.
- * ظاهر پوست را بهبود می‌بخشد و از بروز ناراحتی‌های پوستی پیشگیری می‌کند.
- * آب میوه آن تسکین‌دهنده سرما خوردگی و سرفه است.
- * فیبر موجود در آن، فشارخون و کلسترول را کنترل می‌کند و در نتیجه برای قلب مفید است.

* لیکوپن موجود در آن، خطر بروز سرطان را کاهش می‌دهد.

* جویدن برگ آن، دندان‌درد را تسکین می‌دهد.

* دم کرده آن، برطرف‌کننده سرفه و گلو درد است.

* غرغره با دم کرده گوآوا، از ورم لثه و زخم دهان می‌کاهد.

* سرشار از آنتی‌اکسیدان است.

* باعث بازسازی سلول‌های آسیب‌دیده توسط رادیکال‌های آزاد می‌شود. در نتیجه روند پیری را کند می‌کند.

* منبع عالی آهن است و کم‌خونی را درمان می‌کند.

* اضطراب و استرس را کاهش می‌دهد.

جمبو نام درخت میوه دار و همیشه سبزی است که در شهرها و مناطق ساحلی جنوب ایران می‌روید. این درخت گرمسیری بومی کشورهای هند، سریلانکا، بنگلادش و اندونزی است. نام این درخت در ایران برگرفته از نام هندی آن است. درخت جمبو از جمله درختان سریع‌الرشد است که در دو سالگی می‌تواند به بلندی بیش از سه متر برسد. در هند، این درخت تا سی متر ارتفاع پیدا می‌کند، ولی در جنوب ایران معمولاً به بلندی ۷ تا ۱۴ متر دیده می‌شود و بیش از صد سال عمر می‌کند. منطقه رویش این گیاه از ساحل دریا تا ارتفاع ۱۸۰۰ متر از سطح دریا است، ولی از ارتفاع ۶۰۰ متر به بالا میوه نمی‌دهد.

گلدهی این درخت در جنوب ایران در فروردین و اردیبهشت است و در ماه‌های تیر و مرداد ثمر می‌دهد. میوه رسیده جمبو سیاه‌رنگ است و به شکل و اندازه زیتون یا کمی بزرگتر است. میوه جمبو که به صورت خوشه‌ای بوده و نخست کوچک و سبز است که رفته رفته بزرگتر و سرخ‌رنگ می‌شود و سپس به رنگ سیاه در می‌آید. میوه جمبو هسته بزرگی دارد که سخت نیست. بخش خوردنی آن نرم و آبدار است. جمبو کال گس و ترش است، ولی میوه رسیده شیرین و کمی ترش است.

۲۷-۷- اکالیپتوس

اکالیپتوس به پارسی، بیدبویه و یا پشه رَم، سرده‌ای از درختان از خانواده اکالیپتیان می‌باشد که اصلش از استرالیا است و در آن سرزمین تشکیل جنگل‌های انبوهی می‌دهد و ارتفاع آن از ۳۰ میلی‌متر به ۱۴۵ متر و محیط تنه آن به ۲۵ متر می‌رسد. چوب این درخت بسیار سخت و در برابر پوسیدگی مقاوم است. پوست آن رنگ قهوه‌ای مایل به زرد دارد و به راحتی از ساقه جدا می‌شود. رنگ برگ آن نیز بسته به سن درخت (در آغاز سبز مایل به آبی و به مرور زمان سبز مایل به سفید) است.

اکالیپتوس شامل درختان یا درختچه‌های تک ساقه‌ای یا چند ساقه‌ای در است و در هر دو شکل خزان پذیر و همیشه سبز وجود دارد. با برگ‌های دُم برگ‌دار و متناوب و سرنیزه‌ای و گل‌های بی‌گلبرگ با پرچم‌های پرشمار به رنگ‌های سفید یا کرم یا زرد یا قرمز و میوه‌های پوشینه‌ای و مخروطی و چوبی و دریچه‌دار در انتها و دانه‌های براق به طول حدود ۱ میلی‌متر.

گروهی از پژوهشگران استرالیایی در مقاله‌ای که تحت عنوان «ذرات طلای طبیعی در برگ اکالیپتوس و ارتباط آن با اکتشاف ذخایر زیرزمینی طلا» در نشریه علمی نیچر منتشر کرده‌اند، مدعی شده‌اند که درخت اکالیپتوس می‌تواند طلای موجود در عمق زمین را جذب و به سطح زمین منتقل کند و به این ترتیب، اکتشاف معدن از این طریق را امکان‌پذیر کند.

۲۸- میخک سانان :

میخک سانان نام علمی (Caryophyllales) راسته ای از گیاهان گلدار هستند. این راسته، راسته ای بزرگ از دولپه ای های اغلب علفی شامل گروه های گیاهی گوشتخوار با ۳۳ تیره و دارای تمکن مرکزی است. کاکتوس ها، ریواس، میخک، تاج خروس، گیاه گز، و بیشتر گیاهان گوشت خوار از این راسته هستند. بسیاری از میخک سانان گیاهان گوشتی هستند و ساقه یا برگ گی گوشتی مانند دارند.

۲۸-۱- گل کاغذی

با نام علمی بوگینویلایا (Bougainvillea) تیره ای از گیاهان بومی آمریکای جنوبی است و با اختلاف نظر بین چهار تا هجده گونه متفاوت دارد؛ و نوعی گیاه پیچک است که بسته به نوع نگهداری می تواند دور یک میله یا یک ساختمان بپیچد البته اکثر گل کاغذی ها را به روی دیوار می اندازند. معمولاً در مناطق مرطوب رشد می کند، این گل رو میتوان از طریق قلمه و خوابانیدن شاخه تکثیر کرد.

بلندی درختچه گل کاغذی می تواند به حدود سه متر برسد. برگ های این گیاه سبز روشن و بیضی شکل و نوک باریک است. گل آذین آن از نوع پانیکول بوده و به صورت جامی و انتهایی ظاهر می شوند. کاسه گل گل کاغذی لوله ای، زرد کم رنگ و کوچک بوده فاقد جام گل است؛ ولی دارای براکته های رنگین و زیبایی است که اطراف گل های کرم رنگ را احاطه نموده اند. گل کاغذی به حدود شش ساعت نور نیاز دارد و در نور کم رنگ خود را از دست میدهد. این گل نسبت به بی آبی مقاوم است و ترجیح میدهد حدود ۳ تا ۴ هفته یکبار بصورت عمیق آبیاری شود. همچنین نسبت به سرما حساس است و در شروع ماه سرما به داخل گلخانه آورده شود. این گیاه از گونه های رایج برای روش کوچک سازی (بونسای) است. گل کاغذی نیاز به هرس کاری دارد و می توان در فصل زمستان تا یک سوم شاخه های ناتوان آن را هرس کرد. این گیاه به نور و حرارت زیاد احتیاج دارد و هوای گرم خشک را ترجیح می دهد. در هر خاکی رشد میکند اما به خاک اسیدی با زهکشی عالی و سبک نیاز دارد در خاک سنگین و قلیایی گلدهی خوبی ندارد

-انواع گل کاغذی :

*گل کاغذی باشکوه: درختچه‌ای قوی با برگ‌های اصلی سبز بیضی نوک تیز و تعدادی برگه‌های صورتی رنگ (که شبیه گلبرگ است) دارد. این برگه‌ها نمای ظاهری گل را به وجود می‌آورد و پیرامون گل اصلی را گرفته‌اند اما گل اصلی کوچک در وسط این برگه واقع شده است. نمونه‌های دیگر این درختچه برگچه‌هایی به رنگ زرد نارنجی، قرمز دارد و بسیار پرگل‌تر است، در تهران به این نمونه‌ها گل کاغذی مصری می‌گویند چون قلمه‌های آن را از مصر آورده‌اند.

*گل کاغذی گلابرا: گونه اصلی آن از کشور برزیل است. این گیاه بوته‌ای و رونده است پوست شاخه‌های آن قهوه‌ای رنگ بوده و تیغ‌های کمّانی شکل یک سانتیمتری دارد. رنگ برگ‌های اصلی آن مایل به کبود و برگه‌های اطراف گلش صورتی است.

نمونه‌های گلابرا:

گل کاغذی ساندرا: با گل‌های فراوان به رنگ زرد تیره.

گل کاغذی ابلق: برگ‌هایش ابلق است.

گل کاغذی سیفوری: برگه‌های صورتی پررنگ دارد.

گل کاغذی کریمسون لیک: برگه‌های بزرگ بیضی به شنجرفی دارد.

گل کاغذی خاص: برگه‌های صورتی مایل به بنفش دارد.

گل کاغذی برزیلی: با برگه‌ها قرمز تند یا قرمز شنجرفی از آن به وجود آمده است.

گل کاغذی رفول ژن: شاخه‌های گلدار آن دراز و آویخته است و برگه‌های ارغوانی مایل به بنفش است.

میناسانان یا کاسنی سانان یا راسته گل مینا (Asterales) یکی از راسته ها در طبقه بندی گیاهی است.

۲۹-۱- بومادران

بومادران معمولی یا بومادران هزاربرگ ، گیاهی است از تیره گل ستاره‌ای ها از سرده بومادران

گیاهی است علفی و یکساله، دارای ساقه و شاخه های راست به ارتفاع ۲۵ تا ۶۰ سانتیمتر که در نواحی مدیترانه و غالب نقاط ایران می‌روید. این گیاه به رنگ سبز مایل به زرد با دمبرگ دراز و گل‌هایی مجتمع به صورت خوشه دراز در کناره برگ ها دارد. دانه اش تقریباً کروی و صاف است. سرشاخه های گل دار این گیاه بعلت دارا بودن اسانس بوی مخصوص دارند. مشک چوپان در طب عوام به عنوان خلط آور مصرف می‌شود و برای آن اثر ضد تشنج و نیرو دهنده و تسکین دهنده تنگی نفس ذکر شده است. به آن مشک داش هم گفته شده است.

گیاهی است پایا، به ارتفاع ۲۰ تا ۹۰ سانتیمتر و حتی بیشتر که برگ‌هایی بدون دمبرگ، دراز و پوشیده از کرک دارد که دارای بریدگی‌های زیاد و باریکی است. گل‌های سفید رنگ آن به صورت کاپیتول کوچک و مجتمع، گل‌آذین در قسمت انتهایی ساقه قرار گرفته‌اند. کاپیتول‌های کوچک و متعدد آن به طول ۴ تا ۸ میلی‌متر و به عرض ۲ تا ۵ میلی‌متر می‌باشد و در هر کاپیتول آن، دو نوع گل، یکی زبانه‌ای و سفید رنگ، واقع در حاشیه گل‌آذین و دیگری لوله‌ای و واقع در ناحیه وسط، دیده می‌شود. همه قسمت‌های گیاه دارای بوی نافذ و تلخ مزه است. بومادران گونه *millefolium* دارای گل‌های سفید رنگ می‌باشد ولی گونه *santolina* از نظر اندازه، گیاهی کوچک‌تر و دارای گل‌هایی به رنگ زرد با بویی معطر و نافذ است. خودگیاه بومادران ساقه‌ای به ارتفاع ۳۵-۱۰ سانتیمتر دارد. گونه‌های دیگر آن برحسب نوع و محل رویش ارتفاعی به اندازه ۸۰-۱۰ و ۵۵-۱۵ و ۴۰ دارند.

نام لاتین این گیاه برگرفته از نام آشیل، قهرمان افسانه‌ای یونان است. گفته می‌شود در دوران نبردهای تروا (حدود ۱۲۰۰ سال قبل از میلاد) از بومادران برای درمان زخم و جلوگیری از خون‌ریزی و عفونت استفاده می‌شد. ضمناً این گیاه در دوره ساکسون‌ها برای دفع چشم‌بد به کار می‌رفت و نیز در مراسم سحر و جادو هم از آن استفاده می‌شد. نام مرسوم آن یعنی «خون دماغ» کاربرد سنتی بند آورنده خون‌ریزی آن را بیان می‌کند.

۲۹-۲- آفتاب گردان

گل آفتاب گردان یا گل آذریون نام یک گونه از سرده آفتاب گردان است. گل آفتاب گردان گیاهی است یک ساله و اغلب تا ارتفاع بین ۱٫۵ تا ۳٫۵ متر رشد می کند. گل آن درشت و زیبا و به قطر ۳۵ سانتیمتر می باشد. در وسط گل قرمز رنگ آن ، دایره ای قهوه ای رنگ وجود دارد که تخم های آفتاب گردان دورادور آن را گرفته اند. این گیاه در اکثر نقاط دنیا وجود دارد. آفتابگردان دارای ساقه محکم و کرک دار، برگ های خشن و درشت و سر گل دایره ای شکل است و همانطور که از اسمش پیداست به نور فراوان خورشید نیازمند است. گل های آفتاب گردان سریع رشد می کنند. آفتاب گردان دارای گل آذین بزرگ شبیه خورشید است که به همین علت اغلب در دنیا با نام گل آفتاب "Sunflower" نامیده می شود. دانه آفتابگردان در قرن ۱۶ از آمریکا به اروپا آورده شد و همراه آن استفاده از روغن آفتابگردان به عنوان عنصر پخت و پز در اروپا گسترده شد.

آفتاب گردان های گل دار خورشید را در آسمان دنبال نمی کنند. سر این گیاه ها تمام روز روبه یک جهت (معمولاً شرق) باقی می ماند. البته در یکی از مرحله های اولیه رشد آن ها، غنچه ها آفتاب را دنبال می کنند و قرار گرفتن همه آفتاب گردان ها در یک جهت در زمان رشد کامل به همین دلیل است .

۲۹-۳- آهار

آهار گیاهی است یک ساله با برگ های به نسبت پهن، دراز و نوک تیز که تا حدودی خشن بوده و به صورت متقابل و بدون دمبرگ هستند. رنگ برگ های آن کمی به خاکستری می گراید. دارای انواع کم پر و پرپر است. رنگ گل ها متنوع بوده، به طوریکه مجموعه آن منظره بسیار جالبی ایجاد می کند. زادگاه آن مکزیک است. برخی رقم ها دارای گلبرگ های دو رنگ و در برخی گلبرگ ها کمی پیچیده هستند. دارای رقم های پاکوتاه با ارتفاع سی سانتی متر و رقم های پابلند با ارتفاع هشتاد سانتی متر و نیز انواع گل درشت و گل ریز است و به طور کلی گیاهی با تنوع زیاد است. این گل از زیباترین گل های بهاره و تابستانه بوده در حاشیه کاری، باغچه و به عنوان گل بریدنی استفاده می شود. گلدهی این گیاهان از حدود اواخر بهار شروع شده و تا اواخر تابستان ادامه دارد.

۳۰- نعناسانان :

نعناسانان یکی از راسته های گیاهان است . نعناسانان راسته ای از دولبه ای های پیوسته گلبرگ با حدود ۱۱۰۰۰ گونه در ده تیره است که تخمدان فوقانی آن ها متشکل از دو برچه پیوسته و پنج گلبرگ است که لوله ای در قاعده ایجاد می کند .

از ویژگی های اغلب تیره های این راسته داشتن جام با تقارن دوطرفه و اغلب دولبه ای و چهار پرچم زایا یا کمتر است .

۳۰-۱- زیتون

زیتون که در زبان انگلیسی آن را با نام Olive می شناسند ۲۰ گونه متفاوت دارد و از درختان کوچکی از خانواده زیتونیان حاصل می شود. زیتون از تیره گیاهان گلدار است. درخت زیتون همیشه سبز است و عمر زیادی دارد و می توان آن را دارای عمر جاویدان هم دانست زیرا با از بین رفتن ریشه آن، دوباره توسط پاجوش ها احیا می شود.

درخت زیتون سازگاری خوبی با اقلیم های مدیترانه ای و شبه مدیترانه ای دارد. بهترین رشد درخت زیتون در مناطقی است که زمستان های معتدل و تابستان های گرم و خشک و طولانی دارند. در عصر حاضر این میوه گستردگی فراوانی در جهان پیدا کرده است و اگر چه ناحیه مدیترانه که خاستگاه آن است همچنان تولیدکننده عمده زیتون است، این درخت اکنون در نواحی بسیار زیادی که برای توزیع کنندگان اولیه آن نا شناخته است، با موفقیت کشت می شود.

زیتون یکی از پرکشت‌ترین میوه‌های جهان است. در سال ۲۰۱۱ مساحتی نزدیک به ۹.۶ میلیون هکتار زیر کشت زیتون بوده است که این میزان تقریباً دو برابر مساحت زیر کشت جهانی سیب، موز یا انبه بوده است. تنها نارگیل و نخل روغنی سطحی بالاتر از زیتون را به خود اختصاص داده‌اند.

در گذشته زیتون نه تنها نشانی از صلح بلکه نمایان‌گر ثروت و وفور کشور بود، حمل شاخه‌های آن در جشن‌های بزرگ یونان، افشاندن زیتون وحشی برای قهرمانان المپیک، تاج زیتون فاتحان رومی در مراسم استقبال، و مواردی که سواره نظام‌ها در بازدیدهای امپراتوری همانند هدیه‌های نمادین صلح بکار می‌بردند (دوران بربرها) که فقط با پیروزی حفظ می‌شدند.

تاج زیتون، شاخه‌ای از درخت زیتون است که بدور حلقه‌ای پیچیده شده و در بازی‌های باستانی المپیک یونان به قهرمان اعطا می‌شده‌است. در المپیک ۲۰۰۴ آتن سنت اهدای تاج زیتون تجدید شد و به همراه مدال طلا به قهرمانان اعطا شد. شاخه زیتون در پرچم سازمان ملل متحد نیز به عنوان نماد صلح استفاده شده است.

۳۰-۲- زبان گنجشک (ون)

درخت زبان گنجشک یا ون، یکی از گونه های گیاهان گلدار از راسته نعناسانان است. این درخت بیشتر بومی اروپا است و در شمال اسکاندیناوی و جنوب شبه جزیره ایبری انتشار دارد همچنین این درخت در جنوب غربی آسیا از شمال ترکیه تا شرق قفقاز و کوه های البرز می روید.

در ایران نام های محلی گوناگونی دارد مانند «درخت ون»، «دردار»، «وند»، «ونو»، «بناو»، «بنو»، «اهر»، «باج»، «قوش دیلی»، «تلك وتلكوچی»، «خوش تباخ»، «لسان العصفور»، «لسان العصفیر» «بنوش». به خاطر شکل میوه های درخت است که نام زبان گنجشک را برایش برگزیده اند. میوه های خشک و بیضی شکلی که کمی نوک تیز می شوند و شبیه زبان گنجشک هستند. میوه زبان گنجشک «سامار» نیز نامیده می شود. زبان گنجشک گل ملی کشور سوئد است.

درختی به ارتفاع ۴۵-۴۰ متر با تاجی گسترده و تنه ای راست به قطر ۱۰۰ سانتیمتر می باشد. پوست آن در ابتدا صاف و خاکستری که بعدها دارای شکاف های عمودی وسطی و رنگ خاکستری مایل به سیاه می شود. شاخه های جوان و یکساله ستیر و تنومند و راست، خاکستری روشن تا مایل به سبز و با جوانه های زمستانی متقابل و سیاه مخملی مشخص و واضح می باشند. برخی از انشعابات کوتاه آن حالت خمیده و منحنی دارند. برگها از تعداد زیادی برگچه های بدون دم برگ (۹-۱۳) تشکیل شدند. برگچه ها نیزه ای شکل، بعضی وقتها تا ۱۲ سانتیمتر طول دارند، نوک دار و در حاشیه مضرس، در سطح رو سبز تیره و در سطح زیر سبز روشن می باشند. در پاییز تغییر رنگ واضحی نمی دهند. معمولا فقط مایل به خاکستری یا قهوه ای می شوند و یا هنگامی که هنوز سبز هستند می ریزند.

۳۰-۳- جاکاراندا (نورا)

درخت نورا که نام علمی آن میموسی فولیا است، گل های خوشه ای و نیلی رنگ می دهد و گاه تا ۱۸ متر قد می کشد. نام جاکاراندا، ریشه گورانی دارد و به معنای معطر است. گوارانی ها بیشتر به بومیان برزیل، آرژانتین، پاراگوئه و بولیوی گفته می شود. جاکاراندا گونه های بسیار دارد و از خانواده پیچ اناریان است. پیچ اناریان گیاهانی هستند بالارونده، با برگ های غالباً متقابل، مرکب و گل آذین .

درخت چشم نواز و زیبای جاکاراندا در طب سنتی مورد توجه بومیان بوده و افسانه پیرامون آن کم نیست. از چوب آن که عطر آگین و قهوه ای صاف متمایل به خاکستری است، برای رنگرزی هم استفاده می شد. اکنون چوب آن در نجاری و مبل سازی و خودروهای لوکس و پیانو به کار می رود .

درخت جاکاراندا بومی مناطق گرمسیری است و در آمریکای مرکزی، کوبا، آفریقای جنوبی، زیمبابوه، استرالیا، نیوزلند، مکزیک، لیسبون، برزیل، بولیوی، نپال و ... زیاد است. امروزه جاهای دیگر هم کاشته می شود. بیشتر اوقات سبز و تازه است و با گل بنفش متمایل به آبی، بسیار زیبا جلوه می کند. با هر وزش باد گلبرگهای زیبای جاکاراندا از درخت فرو می افتند و زمین را یک دست بنفش می کنند ... هر سال در استرالیا در گرافتون (شمال رودخانه ولز، در منطقه اقیانوسیه) جشنواره جاکاراندا، از جمله برای شکرگذاری از طبیعت و همدمی با آن برگزار می شود .

در وصف درخت جاکاراندا چندین ترانه سروده شده که یکی از آن ها در آرژانتین مشهور است. درخت جاکاراندا هم چون ارغوان بیرق گلگون بهار است و از قضا با شکوفه های زیبا و طنانش به ارغوان شباهت دارد .

۳۰-۴- پائولونیا

درختی زیبا با برگ های بزرگ و گل های خوشه ای به رنگ سفید مایل به بنفش است که بومی چین بوده که در آنجا به درخت امپراطور و درخت نوروز شهرت دارد و مردم آن کشور سالهاست درختان پالونیا را به نشانه خوش یمنی و تقدس در اطراف منزل خود می کارند. این درختان در شرایط اقلیمی و خاکی گوناگون سازگاری نشان داده اند و در دشتهای پست تا ارتفاعات ۲۰۰۰ متری کشور چین گسترده شده اند. پائولونیا دارای پوست خاکستری ، قهوه ای یا سیاه است که بر روی پوست آن در درختهای جوان عدسکهایی وجود دارد . شاخه های جوان از کرکهای غده ای پوشیده شده اند و رشد شاخه ها بصورت انشعابات دوشاخه ایی کاذب است . برگها در درختان جوان بزرگ و با دمبرگهای بلند می باشد . گل آذین خوشه مرکب و گلهها به رنگ ارغوانی و صورتی هستند ، میوه کپسول و بذرها ریز و بالدارند و بوسیله باد پراکنده می شوند.

۳۰-۵- یاس هلندی

درختچه یاس هلندی با نام برگ نو ژاپنی ، لگستروم سبز گیاهیست و درختچه ای زیبا از خانواده oleaceae می باشد که بومی هوکایدو ژاپن ، چین و کره شمالی و مقاوم و زیبا و همیشه سبز که با برگ های براق و شفاف و ضخیم و رشدی نسبتا سریع که قابلیت هرس و فرم دهی خوبی دارد با گل های سفید رنگ و کوچک این گیاه که معطر نیز می باشد به صورت خوشه ای و دسته ای که قطر هر گل حدود ۳ تا ۶ میلیمتر است و در خرداد ماه باز می شود و برگ هایی به رنگ سبز روشن ، ضخیم و براق و میوه آن بصورت دارای دانه هایی است ریز است و در نهایت این میوه آن به رنگ سیاه در می آید و ارتفاع آن به ۴ تا ۵ متر می رسد. مقاوم به کم آبی می باشد به هفته ای یک بار به سیر آب شدن نیاز دارد این دلیل که دارای برگ های ضخیمی می باشد، تبخیر آب در آن کمتر صورت می گیرد بنابراین به کم آبی مقاوم است . همین که هفته ای یک بار آبیاری کامل انجام دهید کفایت می کند. اما برای بهتر رشد کردن آن آبیاری منظم در فصل گرما بهتر است.. در آفتاب گرم تابستان دفعات آبیاری را زیاد کنید . به خاطر شکل شفاف برگ ها تبخیر هم کمتر رخ می دهد و آب کمتری نیاز است.

۳۰-۶- یاس رازقی

یاس رازقی (نام علمی: *Jasminum sambac*) یا یاس عربی گیاهی بالارونده که بیشتر در جنوب و جنوب غرب آسیا و در کشورهایی مانند فیلیپین، هند، میانمار، سری لانکا یافت می‌شود. واژه یاسمین ریشه عربی یا فارسی دارد. این گیاه دارای برگ‌های نسبتاً بریدگی‌دار و خوشه‌هایی از گل‌های بسیار معطر و کوچک سفید رنگ، به همراه غنچه و شکوفه‌هایی صورتی رنگ است. یاس رازقی گیاهی نیمه دائم سبز است که بر اثر پیچیدن خود را حمایت کرده و بالا می‌کشد. به مکانی با آفتاب کامل و خاکی کاملاً قوی و با زهکشی خوب نیاز دارد. این گیاه بسیار قوی و سریع‌الرشد بوده و بعد از هر دوره گلدهی باید هرس شود. با روش‌های مختلفی چون قلمه و خوابانیدن شاخه می‌توان رازقی را تکثیر کرد.

در سال ۱۹۳۴ میلادی به عنوان گل ملی کشور فیلیپین انتخاب شد. در سال ۱۹۹۰ میلادی به عنوان یکی از سه گل ملی کشور اندونزی انتخاب شد. چینی‌ها از گل‌های یاس رازقی برای تولید چای معطر استفاده می‌کنند. در زمان قدیم در هندوستان گل‌های رازقی را با کنجد مخلوط می‌کردند و روغن کنجد را که آغشته به این گل معطر بود می‌گرفتند، به این ترتیب عطرهای طبیعی تولید می‌شد. امروزه با استفاده از شیوه‌های مدرن، عطر رازقی را به عنوان عطر تهیه و عرضه می‌دارند.

۳۰-۷- یاس عمامه ای

یاس عمامه ای در دنیا با نام " دوک نشین بزرگ توسکانی (grand duke of tuscan) " شناخته می شود، این گیاه در اصل وارپته ای از همان یاس رازقی است که از دورگه گیری و پیوند بین گیاهان مناطق مختلف بوجود آمده است ؛ یاس رازقی ۶ یا ۷ وارپته دیگر هم دارد که هر کدام ویژگی های درون نژادی مخصوص به خود را دارند ؛ گل هایی بزرگ و زیبا ، رشد آرام ، عدم تمایل به بالاروندگی و حساسیت زیاد به شرایط محیطی از ویژگی های این گیاه است .

۳۰-۸- یاس ستاره ای (جاسمین)

این گل ستاره شکل و بسیار معطر است. یاس ستاره ای گیاهی پیچ و چوبی همیشه سبزی است که می تواند تا حدود ۳ متر ارتفاع یابد . دارای برگهای تخم مرغی شکل و به رنگ سبز تیره می باشد. برگهای آن ۲ تا ۱۰ سانتیمتر طول و ۱ تا ۴.۵ سانتیمتر عرض دارند. این گیاه ، میوه ندارد و اندازه ارتفاع آن به بیش از ۳ متر می رسد و فصل گلدهی ، در اواسط بهار تا اواسط پاییز می باشد . یاس ستاره ای مکانی روشن را دوست دارد و برای گلدهی به نور نیاز دارد و حداقل روزی ۴ ساعت نور مستقیم آفتاب برای آن ضروری است. نور کم موجب کاهش شکل گیری گلها و عدم شکوفایی آنان می شود.

از گل یاس در صنعت عطر سازی استفاده می شود . شاخه های جوان آن دارای مغز چوبی نرم می باشند می توان آن ها را تو خالی نمود و از آن فلوت یا پیپ ساخت. و از شاخه های پیر آن بدلیل دارا بودن مغز سخت در مثبت کاری مورد استفاده قرار می گیرند. بوی شیرین گل یاس به اندازه والیوم آرامش بخش می باشد و بدون هیچگونه عوارض جانبی تسکین دهنده اعصاب می باشد . عصاره گیاه گل یاس در طب سنتی کاربرد دارد. از این گیاه برای درمان هیپاتیت در جنوب چین، استفاده می شود. همچنین دارای قابلیت ضد ویروسی است. عصاره جوانه های تازه گل سبب کاهش قابل توجه پروژسترون می شود. عطر گل یاس آرام بخش، تسکین دهنده و خواب آور ذکر شده است و برای کاهش افسردگی و استرس مفید است.

۳۰-۹-روسلیا (گل مرجانی)

گیاه coral plant (گل مرجانی) گیاهی است همیشه سبز از خانواده scrophulariaceae (میمون) که بومی شمال آمریکا و بخصوص مکزیک میباشد. امروزه این گیاه در مرکز و جنوب فلوریدا به وفور دیده میشود و در اکثر نقاط گرمسیری دنیا میروید. این گیاه در قرن ۱۸ توسط پزشکی انگلیسی کشف شد.

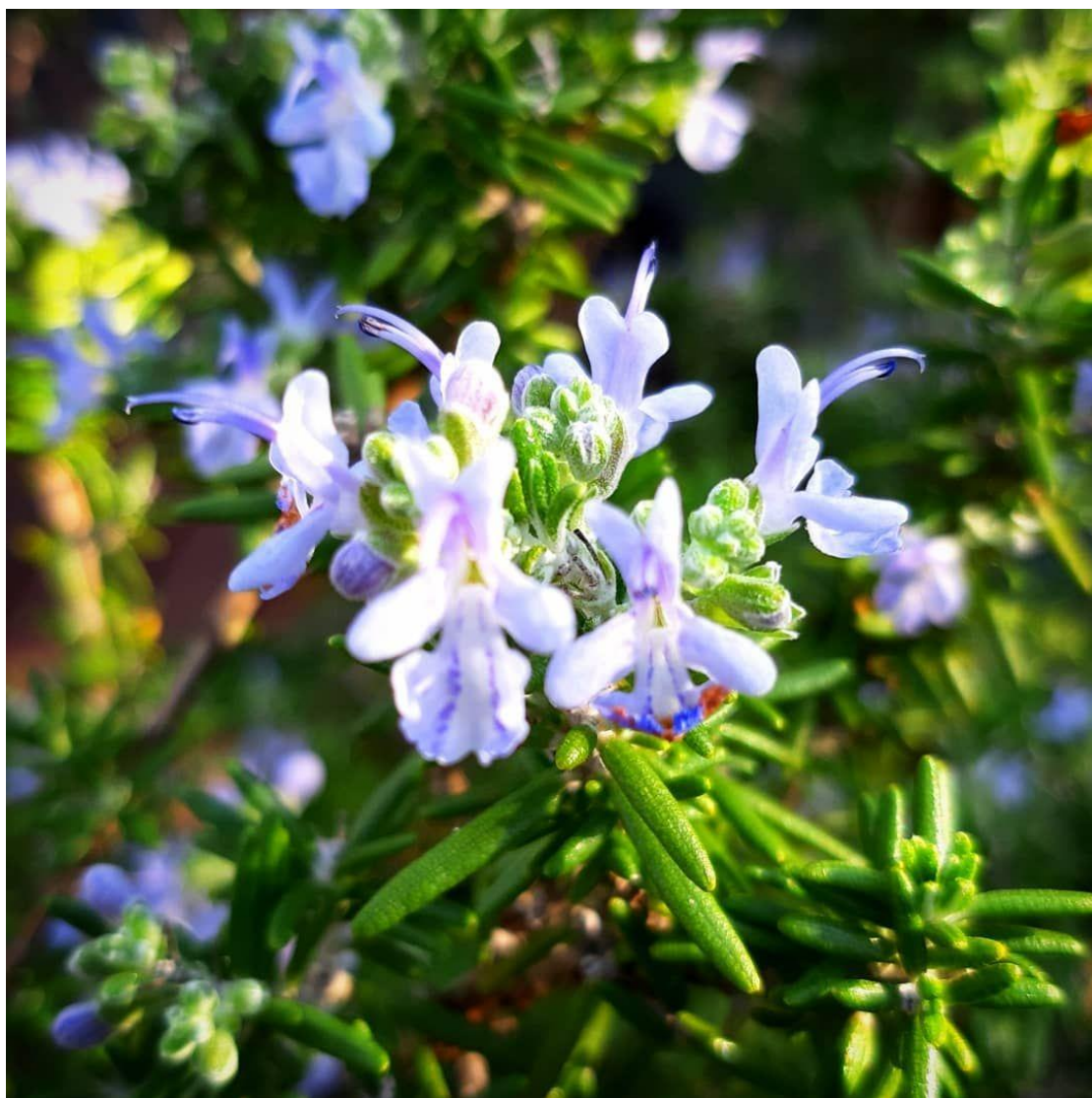
گل مرجانی به علت گل‌های زیبا و با دوامی که دارد گیاه زینتی محبوبی به شمار می‌آید و مناسب برای سبدهای گل، کاشتن بر سر دیوارها و فضاهای خالی باغ می‌باشد. این گیاه به فضای زیادی نیاز دارد و اگر سر دیوار کاشته شود کل دیوار را پر میکند و فضای بسیار زیبایی ایجاد میکند.

این گیاه را به گل مرجان (*euphorbia*) اشتباه نگیرید. این درختچه زیبا ساقه‌های بسیار زیادی دارد که باریک و نی مانند می‌باشد و تا ۱ متر رشد میکنند. ساقه‌های این گیاه به رنگ سبز روشن می‌باشند و برخی از آنها مستقیم و برخی قوس دار به سمت زمین رشد میکنند. سه سال زمان نیاز است تا این درختچه رشد کامل کند و سرعت رشد خوبی دارد. پس از گذشت سال اول شروع به گل دادن میکند، این گل‌ها بسیار زیبا و شبیه لوله سرخ رنگ هستند و عمر طولانی دارند و از بهار تا اوایل پاییز بر روی گیاه باقی می‌مانند. این گل‌ها به رنگ‌های قرمز، نارنجی، زرد، کرم و سفید رنگ هستند. برای پروانه‌ها بسیار جذاب هستند و پرنده شهد خوار از این گل‌ها تغذیه میکند.

۳۰-۱۰- رزماری

رومارن یا اِکلیل کوهی یا رُزماری (*Rosmarinus officinalis*) گیاهی خشبی، چند ساله و معطر است که برگ‌هایی سوزنی شکل و همیشه سبز دارد. رومارن بومی منطقه مدیترانه است. گل‌های آن در رنگ‌های گوناگون سفید، صورتی، بنفش یا آبی می‌رویند. پرورش گیاه رزماری در بیشتر نواحی ایران معمول می‌باشد. پرورش دهندگان عمده گیاه رزماری را در دنیا کشورهای شمال آفریقا خصوصاً مراکش و تونس و کشورهای جنوب اروپا خصوصاً اسپانیا، فرانسه، ایتالیا، یوگسلاوی و آمریکا تشکیل می‌دهند. برگ و سرشاخه‌های گلدار گیاه، اندام داروئی رزماری را تشکیل می‌دهد.

طبق مطالعات انجام شده بر ترکیب اسید رزمارینیک ثابت شده است که این ماده در درمان رینوکونژکتیویت فصلی بسیار مؤثر است، مطالعات صورت گرفته به تعدادی از بیماران مبتلا به SAR، اسید رزمارینیک در مقایسه با پلاسبو توانسته است اثر مهاری بر روی سلولهای اینترلوکین B1، اینترلوکین ۷ و هیستامین داشته باشد. در گروه درمان شده تعداد نوتروفیلها و ائوزینوفیلهای ترشحات بینی به طور محسوسی کاهش یافته است. همچنین علائم بیماران اعم از خارش بینی، خارش چشمها، آبریزش بینی و آبریزش چشمها کاهش یافته است. روغن رزماری و افسنتین در تونیک موی سر موجب تحریک پیاز مو شده و از طاسی زودرس پیشگیری می نماید. این دارو در موارد ریزش مو بدون شوره سر نیز اثربخشی زیادی نشان داده است.

ماده متشکله اصلی برگ و سرشاخه های گیاه رزماری را روغن فرار تشکیل می دهد. فارماکوپه گیاهی بریتانیا میزان روغن فرار رزماری را ۱٪ حجم در وزن ذکر کرده است، ولی میزان روغن فرار این گیاه در نقاط مختلف دنیا بین ۰/۵ تا ۲/۵ درصد گزارش شده است.

۳۰-۱۱- لاله آفریقایی

درخت لاله آفریقایی که به نامهای توپ آتشین و پرچم جنگل هم شناخته می شود ، از خانواده پیچ اناری و بومی جنگلهای گرمسیر آفریقا است که تا ارتفاع ۷ تا ۲۵ متر رشد می کند . گلهای این درخت که به رنگ قرمز، نارنجی ظاهر میشوند ، به بزرگی ۱۰ تا ۱۲ سانتی متر بوده و همچون پیاله ای آب باران و مه را در خود جمع می کنند و توسط پرندگان مورد استفاده می شود . درخت لاله آفریقایی در خاک غنی و مرطوب و آب و هوای گرم رشد سریعی دارد و خاکهای فقیر و خشک را هم تحمل می کند . دمای مناسب درخت لاله آفریقایی ۲۳ تا ۳۴ درجه است اما ریشه آن تا دمای منفی ۵ درجه نیز می تواند زنده بماند.

۳۰-۱۲- هیپوستس فیلوستاجیا (گل سنگ)

هیپوستس گیاهی است علفی و دولپه ، با ساقه چهار گوشه که در روزهای کوتاه کرکدار و در روزهای بلند بدون کرک است و برگ ها به شکل بیضی با نوک تیز و بدون چین و کنگره به رنگ سبز و دارای لکه های قرمز، سفید و صورتی که قرارگرفتن گیاه در نور زیاد لکه های رنگی در برگ را افزایش می دهد و قرارگرفتن گیاه در تاریکی این لکه ها را کم می کند و حتی برگ ها سبز و بدون لکه خواهند شد. این گیاه را در کشور ایران با نام گل سنگ نیز و خال صورتی نیز می شناسند. بهترین دما برای هیپوستس ۲۰ تا ۲۲ درجه است و به سرما و یخبندان و همچنین قرارگرفتن طولانی مدت در نور مستقیم حساس است. کمبود رطوبت هوا و نور مستقیم طولانی مدت، باعث سوختگی نوک برگ ها می شود. همچنین کمبود نور باعث کوچک شدن برگ ها، رنگ پریدگی برگ ها،

طولانی‌تر شدن فاصله گره‌ها، از بین رفتن لکه‌های رنگی و در صورت طولانی بودن نگهداری در مکان‌های کم نور باعث مرگ گیاه خواهد شد.

این گیاه از طریق کاشت بذر و قلمه ساقه و قلمه برگ قابل ازدیاد است. با افزایش طول روز این گیاه گلدهی را آغاز می‌کند و از نشانه‌های آغاز گلدهی طویل شدن ساقه، کوچک شدن برگ‌ها و کم شدن لکه‌های رنگی است. با شروع گلدهی کیفیت برگ‌ها پایین آمده و از ارزش این گیاه می‌کاهد. گلدهی از خرداد ماه شروع و تا آبان ادامه دارد. گل‌ها دارای دو گلبرگ بالایی و پایینی هستند و معمولاً به رنگ بنفش و سفید قابل مشاهده‌اند و خود گرده افشان هستند. در اواخر آبان می‌توان ساقه این گیاه را از ارتفاع ۲ سانتیمتری سطح زمین قطع کرد و بذرها را از ساقه جدا کرد. بعد از حذف ساقه‌های هوایی، گیاه به مدت ۳ تا ۴ ماه (پاییز یا زمستان) در خواب می‌ماند، سپس مجدد در اوایل بهار شروع به رشد می‌کنند. بذرها حدود ۲ میلی‌متر هستند و بهترین زمان کاشت از آبان تا اسفند ماه است.

۳۰-۱۳- حسن یوسف

حسن یوسف در گروه گیاهان آپارتمانی برگ رنگی می‌باشد و داری ۱۵۰ گونه است. ارتفاع آن به بیش از ۶۵ سانتی‌متر و گسترش آن نیز به بیش از ۲۵ سانتی‌متر می‌رسد. این گیاه گرچه دائمی است ولی هنگام فصول سرد اگر خارج از گلخانه یا آپارتمان نگهداری شود از بین خواهد رفت. برگهای زیبای آن به رنگ‌های مخلوط قرمز، سفید، سبز، زرد و قهوه‌ای دیده می‌شوند. گل‌ها در این گیاه کوچک و آبی رنگ می‌باشند. این گونه دارای وارپته‌های بسیاری است که هر کدام دارای برگ‌هایی به رنگ‌ها یا مخلوطی از رنگ‌های مختلف می‌باشد. این گیاه آفتاب دوست است و تابش خورشید باعث تغییر رنگ برگ‌ها و زیبایی گیاه می‌شود. در تابستان باید از تابش مستقیم خودداری شود و نور فیلترشده به گل بتابد. دمای بین ۲۸ الی ۳۸ درجه سانتیگراد مناسب است. و رطوبت هوای ۵۰ تا ۶۰ درصد را می‌پسندد.

۳۰-۱۴- پیچ اناری زرد (تکوما)

پیچ اناری به صورت درختچه ای بزرگ ، بسیار زیبا ، بالارونده و همیشه سبز در مناطق گرمسیری ، همچنین بوته ای و خزان کننده در مناطق با اقلیم معتدل و سرد ، با تاج پوشش کروی و افراشته است که بومی جنوب آمریکا و آرژانتین می باشد . در ایران نیز در شهرهای جنوبی و شمالی کشور که دارای آب و هوای گرم و مرطوب هستند ، یافت می شود. این گیاه دارای برگهای شانه ای مرکب منفرد با ۲ تا ۷ برگچه بیضوی شکل و نوک تیز به طول ۵ تا ۷.۶ سانتی متر که لبه برگ به صورت دندانه های تیز مانند است ، می باشد و سبز رنگ و براق می باشند. گلهای آن درشت ، قیفی شکل و شبیه به گلهای درخت انار ، معطر و زرد رنگ به طول ۲.۵ تا ۵.۱ سانتی متر و پهنای ۴ تا ۵ سانتی متر است . گلها به صورت خوشه ای در انتهای شاخه های جوان ظاهر می شوند و سبب خم کردن شاخه ها می شوند . در اوایل فصل تابستان و اوایل فصل پاییز در مناطق با اقلیم معتدل و سرد ، و تقریباً در تمام طول سال در مناطق گرمسیری ظاهر می شوند و جلوه بسیار زیبایی به درخت می بخشند . گلها از پایین به سمت بالای خوشه به ترتیب باز می شوند و تا زمانی که گلهای پیر از بین نروند ، گلهای جدید باز نمی شوند که این خود عاملی است تا گیاه مدت زمان زیادی گلدار باشد . گلهای این گیاه جاذب زنبور عسل و پرندگان می باشد.

میوه ها به صورت لوبیا مانند ، خوشه ای و آویزان به طول ۱۰ تا ۲۰ سانتی متر در ابتدا به رنگ سبز و سپس در زمان رسیدن قهوه ای ، بر روی شاخه ها ظاهر می شوند . درون میوه ها ، دانه های بالداری به طول ۰.۶ سانتی متر قرار دارند . این گیاه دارای تنه واحد (غیر منشعب) و شاخه های متراکم به رنگ قهوه ای مایل به زرد رنگ می باشند .

۳۱- دیگر راسته های گیاهی

۳۱-۱- سپستان

سه پستان گیاهی درختی، از تیره ی گاوزبانیان است. اندام های هوایی آن (به جز برگ ها) پوشیده از کرک و پرزهای خشن است که ارتفاع آن تا ۱۲ متر می رسد. نام های دیگر آن سنگ پستان، سگ پستان، الیخن، لیخن ایسلاند می باشد. گیاهان این تیره غالبا علفی، بوته ای، به ندرت درختچه ای یا درختی، دارای برگ های متناوب و بدون گوشوارک هستند. گل ها مجتمع در گل آذین های گرزن دم عقربی تیره گاو زبان شامل ۱۶۰۰ گونه است. گیاهان این تیره در تمام مناطق معتدل و گرم و به ویژه در مناطق مدیترانه ای فراوان می رویند و در مناطق و حواشی قطب شمال بسیار کمیاب هستند. گیاهان این تیره هیچ گونه مصرف خوراکی و یا صنعتی ندارند و در عوض دارای خاصیت دارویی هستند و تقریبا همه ی آنها لعاب دار و حاوی نیترات سدیم هستند.

برگ های آن بیضی شکل، بدون کرک، متناوب، بدون گوشوارک، و منتهی به دم برگ بلند که گاه نوک آن نازک است.

گل های درخت سه پستان دوجنسی، پنج پر و تشکیل شده است از ۲ برچه پیوسته با گلی قیفی، سفید رنگ و یا مایل به کرم که مجتمع به صورت گرزن فاصله دار است. میوه ی آن شفت (مثل گردو و بادام) است و شفت آن به بزرگی یک گیلان است و به رنگ زرد، این میوه ها مزه ای شیرین و طعمی موسیلاژی دارند و حاوی ۱ یا ۲ دانه است. (موسیلاژها در تماس با آب کم و بیش حل می شوند و ماده ای لزج، مانند ژلاتین تولید و حجیم می شوند).

میوه ها به شکل خوشه های انگور هستند. اندازه ی میوه آن به اندازه آلوی کوچکی است و پس از رسیدن کامل، کروی شکل می شود. این میوه پس از خشک شدن خاکستری و سیاه رنگ می شود. در درون آن شیره ای لزج و بی مزه وجود دارد که کاربرد دارویی دارد. میوه گیاه سه پستان در اواسط خرداد تا اواخر تیرماه آماده برداشت است. میوه کال آن سبز رنگ است، روی میوه کلاهی وجود دارد که تا زمان برداشت میوه همراه آن است. میوه پس از خشک شدن چروکیده، قهوه ای رنگ و تقریباً مخروطی شکل میشود و به همین صورت به بازار عرضه می شود. این میوه خشک در مجاورت آب مجدداً رطوبت جذب می کند و به صورت حجیم و موسیلاژی در می آید. از میوه کال و نارس آن برای تهیه ترشی استفاده میشود. در فصل تابستان همزمان با رسیدن میوه ها، شیره تنه درخت نیز شیرین می شود به صورتی که انواع حشرات برای استفاده از این شیره به آن هجوم می آورند. این گیاه بومی شرق مدیترانه تا شرق هندوستان است و به نواحی استوایی آفریقا، آسیا و استرالیا گسترش یافته و اخیراً نیز در آمریکا کشت شده است. سواحل و جزایر خلیج فارس، بندر عباس، لار، بعضی نقاط خوزستان و نواحی مختلف سیستان و بلوچستان از جمله مناطقی هستند که گیاه سه پستان در آن قابل رویش و کشت است. به طور کلی این گیاه در مناطق گرم و مدیترانه ای امکان رویش دارد.

-خواص درمانی و طبیعت سه پستان:

طبیعت سه پستان معتدل و مایل به تری است.

خواص این گیاه به طور خلاصه عبارتند از : درمان سرماخوردگی، سرفه، گلودرد، مشکلات سوهاضمه، گرفتگی صدا، نرم کردن سینه، تقویت و رشد مو، کاهش فشار خون، تب بر، آنتی اکسیدان.

حفاظت از کبد، برطرف کردن تشنگی، زخم گلو، درمان و تسکین دردهای قفسه سینه، ضد کرم، بیماران ریوی و طحال، تسکین قولنج روده ها، تسکین سردرد، التیام جراحات، بیماری های قارچی، قطع اسهال، امراض کلیوی، دفع کرم های گرد و نیش پشه تسه تسه و درمان تریپازونومیازیس.

میوه، برگ و ریشه ی این گیاه به درمان سرماخوردگی، سرفه، گلودرد و مشکلات سوهاضمه کمک می کند.

جوشانده پوست درخت سه پستان برای رفع سوهاضمه و کاهش تب موثر است. میوه سه پستان دارای خاصیت آنتی اکسیدانی و محافظ کبد است. میوه رسیده سه پستان دارای مقدار زیادی ویتامین است. به همین دلیل برای تقویت و رشد مو مفید است. سه پستان از قدیم با تخم مرو، به دانه و بارهنگ که آنها نیز دارای موسیلاژ هستند، به نام چهار تخمه به عنوان ضدسرفه و برای نرم کردن سینه مصرف سنتی داشته است.

جوشانده این گیاه گرفتگی صدا را برطرف می کند. همچنین باعث کاهش فشار خون می شود. از دم کرده سه پستان برای کاهش سرفه استفاده می شود و تشنگی را برطرف می کند. از میوه رسیده آن که حاوی موسیلاژ (ماده لزجی که در بیشتر گیاهان وجود دارد) غلیظی است، برای زخم گلو، درمان و تسکین دردهای قفسه سینه، و به عنوان ضد کرم استفاده میشود. میوه این گیاه برای بیماران ریوی و طحال تجویز می شود.

از عصاره پوست این درخت برای تسکین قولنج روده ها استفاده میشود. برگ های پودر و خمیر شده آن به صورت موضعی برای تسکین سردرد و التیام جراحت ها به کار برده می شود. پودر دانه این گیاه به صورت موضعی برای بیماری های قارچی پوست استفاده میشود. جوشانده این گیاه برای قطع اسهال موثر است.

سه پستان داروی امراض کلیوی است. در تانزانیا از میوه آن برای دفع کرم های گرد استفاده می کنند. و از برگ آن برای بهبود زخم ها استفاده میشود. در بعضی مناطق آفریقایی خیسانده ی برگ گیاه به صورت خوراکی برای درمان تریپازونو میازیس و به صورت موضعی برای گزش پشه تسه تسه به کار می رود.

تهیه و تنظیم :

هتل پنج ستاره هرمز بندرعباس